

VILA

ČASOPIS ZA LIKU I VELEBITSKO PRIMORJE • PROSINAC 2015. • BROJ 24 (116) • CIJENA 10 KUNA • ISSN 1331-7059

E
L
E
B
I
T
A

Čestit Božić i sretna Nova godina!

Glazbenici sa humanitarnog koncerta
u HGZ-u za spomenik u Gospicu

Str. 18

Hrvatska kolonija u Africi

Str. 38

Vila u posjeti obitelji Ivanišević u Gračacu Str. 51

Izlet na izvor Une u Općini Srb Str. 62

8- Stajnička noć u Lučkom Str. 68

Str. 2
Intervju

U ovom broju
ZIDNI KALENDAR

prof.dr.sc. Milan Vrkljan

*Dragim čitateljima,
sadašnjim i budućim
članovima Udruge
te svim ljudima dobre volje*

*Blagoslovjen Božić
i
sretnu Novu Godinu*

želi

Udruga Ličana "Vila Velebita" Zagreb

Posjetite našu internet stranicu

- Čitajte o aktualnim događanjima u Lici i Hrvatskoj
- Saznajte sve o Udrži Ličana Vila Velebita
- Uživajte u fotografijama i videu vezano za aktivnosti Udruge
- Propustili ste kupiti neki broj časopisa? - imate ga na stranici!
- Registrirajte se ON-LINE i postanite član Udruge
- Sudjelujte u anketama
- Pogledajte aktualni tečaj kune i koristite kalkulator za konverziju
- ... itd,... itd

VILA VELEBITA
časopis Like i Velebitskog primorja

Osnivač i izdavač:
Udruga Ličana "Vila Velebita" Zagreb

Za izdavača:
prof.dr.sc. Milan Vrkljan

Glavni urednik:
prof.dr.sc. Milan Vrkljan

Uredništvo:
Pomoćnici glavnog urednika:
Nikica Marković, Vlado Marić

Članovi:
prof. Luka Maršić, Tihomir Marjanović Šima,
Jasmina Milinović Katalinić
Ivica Sokolić, fra Draženka Tomić, Dijana Fišter

Suradnici:
Jasna Čutić, Josipa Dasović, Mirjana Greblo,
Ana Jelinić, Karolina Vidović Krštof
Marin Smolčić, Željko Matajia, Ana-Maria Devčić,
Dražen Prša, Lucija Tomljenović
dr. sc. Željko Holjevac, Dorotea Prpić
Milan Murgić, Željko Starčević, Milan Ostović

Kontakt i web adresa:
E-mail: urednistvo@vila-velebita.hr
<http://www.vila-velebita.hr>

IBAN:
HR2223600001101435362

Grafička priprema:
Tihomir Marjanović Šima

Fotografije:
Tihomir Marjanović Šima, Branka Perković,
Dragutin Perković,
Arhiv Vile Velebita, Internet foto izvor

Tisk:
Grafički Zavod Hrvatske, Zagreb

Cijena jednog primjerka:
10,00 kuna
Naklada: 1000 primjeraka

Upravni odbor Udruge:
Nikola Kostelac - predsjednik

Dopredsjednici:
Ivan Krpan, Dragutin Perković
Željko Radošević

Članovi:
Petar Rajković - tajnik
Milan Vrkljan - glavni urednik
Stjepan Bičan, Tomislav Crnić, Ivica Francetić,
Katarina Kolaković, Josip Milinković
Damir Miškulin, Milan Murgić, Petar Oršanić
Ivan Šimunić

Nadzorni odbor Udruge:
Josip Zdunić - predsjednik

Članovi:
Drago Asić, Darko Brklijačić
Predrag Čudina, Nikica Marković

ISSN 1331-7059
EAN code: 9771331705001

IZ SADRŽAJA:

Intervju - prof.dr.sc. Milan Vrkljan	2
"Marsovac" - filmska kritika	14
Dragovoljci iz Zagreba '91. u Gospiću	17
Biografije glazbenika sa hum.koncerta	18
Josip Novak - Život za Hrvatsku	29
Belišćanska zlatna jesen	30
Poetski kutak	34
ZRIN - 72. obljetnica stradanja	37
Hrvatska kolonija u Africi	39
Foto kutak - Dragutin Perković	41
Spomen posjet Karlobagu	42
Posjet Gradskom muzeju u Senju	44
EP Euro 2016. - Francuska	47
Posjet obitelji Ivanišević u Gračacu	51
HŠRU "Pastrva" - Ličko Lešće	54
Reljef Mati Čopu - Ličko Lešće	56
Hrvatski radio Otočac - "Jingle"	59
Douglas DC-3 na aerodromu Otočac	60
Izlet na izvor Une - Općina Srb	62
8. Stajnička noć - Lučko	68
Drago Pavlić - Jedrenjak	69
Josip Brklijačić - Skulptura od drveta	71
Mučenik Ivan Burik - svećenik	72

NAPOMENA:

Za sve objave u ovom časopisu kroz tekst ili fotografiju, moralnu, materijalnu i krivičnu odgovornost
snose isključivo potpisani autori članaka. Glavni urednik kao i članovi uredništva izuzeti su svake
odgovornosti vezanu za vjerodostojnost objavljenih teksta.

prof.dr.sc. Milan Vrkljan

Intervju

Vila Velebita: Vrkljana ima u Sv. Roku, Klancu i Gospiću. Vaša obitelj je iz Gospića?

Vrkljan: Moja obitelj preko moga oca Jurice, potječe iz Klanca, malog sela pored Gospića. Nakon što je kao dijete ostao bez oca, 1942. godine, moj otac se preselio kod svoga ujaka Jose Radoševića

Milan kao jednogodišnjak

u Pazarišku ulicu. S petero djece baka je teško živjela pa je oca poslala svome bratu u Gospic, brat je bio ugledni gospički obrtnik. Otac je u početku radio sve poslove na imanju. Kasnije je uspio od ujaka dobiti mogućnost školovanja, otvoriti svoj posao i postane obrtnik. Kratko nakon školovanja je s svojim bratom, Božom Vrkljanom te rođakom Josicom Radoševićem postao ujakov partner u poslu.

Vila Velebita: Vrkljan je često prezime u RH. Jesu li svi izvorno Ličani?

Vrkljan: Svi lički Vrkljani su Bunjevci i došli su u Liku s popom Mesićem nakon 1680. godine. Bili su istaknuti u borbi s Turcima i višestruko su odlikovani od tadašnje austrijske vlasti što je sa sobom nosilo i materijalne privilegije. Taj dio Vrkljana odselio se već tada u Beč i Zagreb, a u Lici je ostala sirotinja. Danas Vrkljana ima po cijeloj Hrvatskoj, a posebno u Sisku, Zagrebu i Slavon-

skom Brodu. Zadnjih 50 godina mnogi su doselili u Zagreb radi školovanja.

Vila Velebita: Vi ste jedan od onih koji se došao školovati u Zagreb?

Vrkljan: Da, 1978. godine sam završio gimnaziju u Gospicu i otišao u Zagreb. Upisao sam Medicinski fakultet i 1983. godine diplomirao.

Vila Velebita: Jeste li radili kao liječnik u Gospicu?

Vrkljan: Nisam, nakon što sam završio fakultet politička vlast u Gospicu bila je vrlo nesklona nama Hrvatima. Prema meni i mojoj obitelji tadašnji direktor bolnice ponio se bahato i morao sam tražiti posao izvan grada. Sličnu sudbinu imali su i drugi mladi liječnici iz Gospica, a danas je većina njih ugledni stručnjaci i liječnici u svojim bolnicama.

Vila Velebita: Niste nikada radili u Gospicu, od 1978. godine ste u Zagrebu. Koje su to sile koje Vas vežu za Gospic?

Biografija

Prof.dr.sc. Milan Vrkljan pročelnik je Zavoda za Endokrinologiju Mladen Sekso, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u KBC Sestre milosrdnice. Rođen je u Gospiću 24.02.1960. godine. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu završio je 1983. godine. Specijalistički ispit iz interne medicine položio je 1993. godine. Tijekom specijalizacije stručno je bio angažiran u Centru za kliničku neuroendokrinologiju i bolesti hipofize pod vodstvom svoga prvog učitelja akademika Mladena Seksa. Poslijediplomski studij iz Nuklearne medicine završio je 1986. godine u KBC „Zagreb“ kod prof.dr.sc. Ivana Šimonovića te 1988. godine obranio magistarski rad „Sekrecija prolaktina u bolesnika s Basedowljevom bolešću“. Iste godine primljen je na Medicinski fakultet kao asistent i od tada sudjeluje u nastavi. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Multivariatna analiza prognostičkih faktora u bolesnika s karcinomom štitnjače“ obranio je 2000. godine na Sveučilištu u Zagrebu pod vodstvom Akademika Zvonka Kusića.

Tijekom edukacije sudjelovao je u radu više domaćih i svjetskih kongresa. Posebno izdvaja boravak u Bolnici St. Bartholomews u Londonu kod profesora Bessera 1987. i profesora Grossmana 1989. godine. Upoznao se s edukacijom bolesnika sa šećernom bolešću na Virginia Mason Diabetes Center u Seattleu 1995. godine kod prof. Robert S. Mecklenburga, nakon čega je uredio priručnik za dijabetičke bolesnika „Kako brinuti o svojoj šećernoj bolesti“. Od 1994. godine aktivan je član svjetskog psihoneuroendokrinološkog društva. Na zadnjem kongresu 2006. godine u Litvi, izabran je za člana organizacijskog odbora svjetskog ISPNE kongresa. Bavi se istraživanjem problema stresa, receptora i hormona. Od posebnog interesa su mu bolesnici s tumorom hipofize. Voditelj je Centra za endokrinološku onkologiju u KB Sestre milosrdnice. U Centru se lijeći preko 5000 bolesnika s tumorom hipofize. Usko surađuje s neurokirurgom dr.sc. Vatroslavom Čerinom koji je u RH uveo endoskopsku pituitarnu kirurgiju kao novu metodu u liječenju tumora hipofize. Od 2009. godine pročelnik je kliničkog odjela za endokrinologiju, a 2011. godine izabran je za Pročelnika Zavoda za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma. Na njegovu inicijativu Zavod je 2011. godine dobio ime po Akademiku Mladenu Seksu, utemeljitelju Hrvatske endokrinologije. Pod njegovim vodstvom 1999. godine u suradnji s osobljem endokrinološkog laboratorija KB „Sestre milosrdnice“ osnovan je Odsjek za molekularnu endokrinologiju i endokrinologiju stresa.

Objavio je preko 200 stručnih i znanstvenih radova, kourednik je pet knjiga: Vrkljan, Vizner, Sekso, Čabrijan: „Kako brinuti o svojoj šećernoj bolesti“, Zagreb 1995. i Solter, Vrkljan: „Racionalna dijagnostika i liječenje endokrinih i metaboličkih bolesti“ Zagreb 2002. Vrkljan, Solter: Nadomjesna terapija u endokrinologiji i Vrkljan, Čerina: „Suvišak i nedostatak hormona rasta“. Vrkljan, Kusić: „Endokrinološka onkologija“, 2015. Na preporuku prof. Yehuda R. iz New Yorka 2000. godine primljen je u članstvo New York Academy of Science. Član je Upravnog odbora Društva za štitnjaču i Društva za stres Hrvatskog liječničkog zborna. Član je Američkog društva dijabetologa. Od 1996 godine jedan je od urednika časopisa Acta Clinica Croatica u Zagrebu. Od 2000. godine pokretač je i urednik „Bolesničkih novina“ u KB „Sestre milosrdnice“ kao jedine novine takvog profila u Hrvatskoj. Osnivač je i predsjednik Hrvatskog društva za endokrinološku onkologiju pri HLZ. Prije pet godina pokrenuo je „e-kongres“ kao novi oblik medicinske edukacije u RH. U međuvremenu je kongres postao internacionalan. Ove godine, 2015. pokrenuo je i glavni je urednik internacionalnog časopisa „Endokrinološka onkologija i metabolizam“ koji izlazi u Zagrebu. Od 1994. do 2004. bio je član Uprave KB Sestre Milosrdnice“.

Prof.dr.sc. Milan Vrkljan bio je dragovoljac Domovinskog rata 1991. godine i osnivač Ratnog saniteta na Ličkom ratištu zbog čega je više puta odlikovan od predsjednika države dr. Franje Tuđmana.

Promocija na Medicinskom fakultetu 1983.

ali radi tadašnjih političkih odnosa i komunizma koji je progonio sve što je hrvatsko morali su biti diskretni da zaštite profesoricu Kovačević, ali i sebe. Moja majka Anka snažna je žena silne energije koju je velikim dijelom usmjerila u obrazovanje djece. Profesorica Manja Kovačević bila je najveći

Vrkljan: Ima ih jako puno. Prije svega moja obitelj. Moj pokojni otac i majka koja još živi u Gospicu. Moja djeca su krštena u gospičkoj katedrali prije i tijekom Domovinskog rata. Vežu me i mnogi krasni ljudi kao profesorica Manja Kovačević-Frković. Kao gimnazijalac s njom sam provodio sate i dane raspravljajući o mnogim temama od vjere, crkve, obitelji do gospodarstva, povijesti i politike. Ona me zaštitila 1977. godine kad sam bio proganjan u gospičkoj gimnaziji radi odlaska u crkvu na polnočku. Tad mi nije bilo jasno zašto se ona izrazito zauzela za mene. U jednom velikom razgovoru za tisak, nakon Domovinskog rata, u novinama je kazala da je u trenutcima kad je i sama bila proganjana radi svog hrvatstva i prošlosti njene obitelji (Frković) na gospičkoj gimnaziji jedino u obitelji Vrkljan, odnosno mojim roditeljima imala podršku i sigurnost. Kasnije su mi roditelji objasnili koliko su oni bili vezani uz obitelj profesorice Kovačević,

Vojni sanitet u Gospicu 1991.

intelektualni kapacitet kojeg sam upoznao tijekom svog života. Njezina moralna vertikala i danas bi trebala biti putokaz za mnoge. Da je rođena, živjela i umrla u nekom većem narodu imala bi i internacionalnu karizmu. Vrlo blizu su joj i moj prvi šef akademik Mladen Sekso. Za Gospić me veže i veliki broj mojih prijatelja i susjeda u Pazariškoj ulici. To je stara obrtnička ulica u kojoj skoro da nema kuće iz koje djeca nisu završila fakultet.

Vila Velebita: I sam sam čuo za Vašu ulicu s uvijek pohvalnim i biranim riječima. Navodno ste vrlo bliski od djetinjstva i to prijateljstvo se nastavlja i kroz generacije Vaše djece koja žive u Zagrebu.

Vrkljan: Družimo se preko 50 godina. Meni nije poznato tako nešto iz bilo kojeg drugog kvarta iz Gospića ili nekog drugog grada. Druže se i naša djeca. Imamo vikendicu "gruntek" pored Zagreba koja je naše dioničarsko društvo. 1982. godine mi dečki

iz ulice osnovali smo u Gospići klub prijatelja Dinama i u Zagreb donijeli zastavu 140 metara dugačku na kojoj je pisalo "Uvijek vjerni plavoj boji navijači Dinama iz Gospića". Zanimljivo, u upravi Dinama svi su nas čudno gledali, nitko nije znao da u Gospiću uopće ima navijača Dinama.

Vila Velebita: Tko je nosio zastavu i tko je skrojio tako veliku zastavu?

Vrkljan: Napravile i skrojile su je naše majke, a mi dečki smo je nosili. Kasnije je radi te zastave i nas iz ulice Dinamo došao odigrati prijateljsku utakmicu u Gospić. Nakon što smo prvi puta donijeli zastavu na Maksimir zastavu je

Milan kao predsjednik Društva "Naš red" čestita novinaru Tihomiru Dumoviću na prijemu u Društvo

U posjeti kod Biskupa Mile Bogovića 2005.

tadašnja milicija zaplijenila, a ja sam završio na policiji u Petrinjskoj.

Vila Velebita: Tad ste još bili student?

Vrkljan: Da, zadnja godina medicine.

Vila Velebita: Tih godina bilo je pokušaja da se studenti okupe oko Kluba Ličana koju je vodio Milan Muhar-Mićun, partizanski prvoborac?

Vrkljan: Je, je ali kratko. Mjeseci smo se natezali oko toga kako će se klub zvati. Studenti nisu prihvaćali da nam se nameću tadašnja ideološka obilježja. Tijekom dolazaka na sastanke doš-

Na otkrivanju spomenika Šimi Starčeviću u Karlobagu 2008.

li smo do spoznaje da se nas želi iskoristiti za objavu knjige o partizanskom pokretu u Pazarištu. Uspjeli smo se organiziranim akcijom dokopati dokumentacije, preko 200 stranica, za planiranu knjigu. U knjizi se mahom radilo o sudionicima drugog svjetskog rata koji su se tijekom i nakon rata iživljavali nad hrvatskim narodom. Cilj je bio spriječiti objavu te knjige jer je bila puna laži i napisana tako da blati hrvatski narod. Srećom, zahvaljujući nama studentima iz Gospića dokumentaciju smo uspjeli uzeti i na taj način spriječili smo objavlјivanje knjige. Klub se nakon toga ugasio jer mi studenti više nismo htjeli dolaziti.

Vila Velebita: Vi ste već tada bili društveno aktivni?

Vrkljan: Društveno ne, ali kao student i kroz ličke priče da. Vremena su bila takva da niste ništa mogli raditi, a da se politika ne bavi vama. Posebno su studenti bili meta partijskog sustava.

Vila Velebita: Kako ste završili u

u Gospiću, počeo sam obilaziti Zagrebačke bolnice. Već iste jeseni upisao sam poslijediplomski studij iz Nuklearne medicine na KBC Rebru. Tijekom nastave došao sam u kontakt sa akademikom Mladenom Seksom kod koga sam polagao najteži ispit. Vrlo brzo sam postao njegov najmlađi asistent.

Vila Velebita: Kako objašnjavate da Vas je Akademik Mladen Sekso uzeo na svoj Zavod?

Vrkljan: Puno puta sam o tome razmišljaо i teško mi je biti objektivan jer sam u godinama koje su slijedile postao njegov najbliži suradnik, asistent koga je on izabrao za svoga nasljednika, a mogu reći i prijatelj. On je bio vrhun-

Vinogradskoj bolnici?

Vrkljan: Nakon mjesec, dva, kad sam video da neću dobiti posao

Na promociji kćeri Matee

Milan i Sanela na Plitvicama

ski liječnik i intelektualac, član Akademije. Mislim da je već tada uviđao da se cijelo društvo, godina 1985., kreće u krivom smjeru. Recimo, kad me je sekretar partije u bolnici pozvao na razgovor i tražio da donesem papire radi učlanjivanja u SKJ, bio sam u šoku. Molio sam akademika da mi kaže što da radim. On me saslušao i pitao želim li ući u partiju. Kako sam mu rekao da se ja ne razum-

O tac Jurica, majka Anka, supruga i sin Ivan

Sa suprugom i sinom Ivanom na izlasku iz radaone

ijem u politiku i da mene zanima medicina rekao je da dođem sutra kod njega. Sutra mi je rekao da ne trebam ići u partiju da će on to riješiti. Kratko bez objašnjenja.

Vila Velebita: Kao liječnik u Vinogradskoj ste napredovali, magistrirali, doktorirali, postali profesor na fakultetu i na kraju postali šef Zavoda na čelu koga je bio akademik Mladen Sekso?

Vrkoslavlje: Jesam, ali gledajući unazad to je mukotrpan put, s mnogo odricanja i rada. Na primjer, moja odanost i zahvalnost što sam primljen u Zavod rezultirala je time da prvi osam godina nisam išao na godišnji odmor. Teško je to razumjeti danas. Možda je i dobro da mlade generacije ne prolaze našim putem, mada vjerujem da je i njima teško. Nekad je pitanje sreće i to da dobijete mogućnost da se pokažete da ste vrijedni, pametni i da ste spremni puno raditi.

Vila Velebita: Vaš zavod je jedan od najvećih u RH? Mnogi pozna-

ti liječnici upravo su u Vašem Zavodu počeli svoju karijeru.

Vrkoslavlje: Može se reći da smo naši Zavod u državi. Tradicija je duga preko 50 godina. U zavodu je organiziran prvi doktorski studij na ovim prostorima, prvi puta je u našem laboratoriju izmjerena razina hormona RIA metodom, tada revolucionarna

Ispred hotela Velinac u Karlobagu

metoda. Prije 10 godina sa kolegom Čerinom, koji je dio moga tima, uveli smo endoskopsku operaciju tumora hipofize. Mi smo kolijevka hrvatske endokrinologije i Vinogradska bolnica je poznata po tome. Zanimljivo je da su upravo liječnici naše bolnice 1917 godine osnovali Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu a 1943 godine seljenjem dijela liječnika u novosagrađenu bolnicu osnovano je KBC Rebro.

Vila Velebita: Prije par godina pokrenuli ste na Vašem Zavodu zanimljiv projekt e-medicine, e-edukacije. Što je to e-medicina?

Vrkljan: Internet kao medij je sredstvo dosad nedoživljene komunikacije. Liječnici su morali komunicirati kako bi razmjenjivali iskustva kroz organiziranje brojnih seminara, kongresa i simpozija. Putem interneta svaki liječnik iz svoje sobe ili ordinacije može pratiti naš kongres, stjecati znanje, razmjenjivati iskustva. Ovakvim spojem suvremene tehnologije i medicinskih dostignuća ukida se monopol na znanje. Mi

smo kroz zadnjih pet godina na web stranicu Zavoda postavili preko 200 predavanja iz endokrinologije i dijabetesa. Sve je to besplatno i 24 sata dnevno dostupno svakom liječniku.

Vila Velebita: Tko je bio polaznik e-kongresa?

Vrkljan: Predavanja je ove godine pratilo preko 600 liječnika iz Hrvatske, no prijavljenih smo imali mnogo iz susjednih zemalja i cijele Europe, a vesele nas prijave i iz Kanade i SAD-a. Ovaj kongres praktički je namijenjen liječnicima koji imaju dodirnih točaka s

endokrinologijom i dijabetologijom. Cilj mu je na jednostavan i praktičan način upoznati liječnike s novim trendovima i smjernicama u endokrinologiji. Dosad su liječnici išli na edukaciju u Zagreb, Opatiju, Dubrovnik ili Cavtat. Mi smo siromašna zemlja i posve je jasno koliko se ovakvim e-kongresima može uštedjeti.

Liječnik više ne mora zatvarati svoju ambulantu dok je negdje daleko na kongresu. Kongres jednostavno može pratiti iz svojeg doma. E-kongres je postao redovit, može se reći prepoznat je od kolega liječnika, i slijedeće godine ide peti e-kongres. Samo nekoliko tehnološki najrazvijenijih zemalje u Europi imaju razvijen ovakav sustav edukacije.

Vila Velebita: Često komunicirate s liječnicima izvan Hrvatske?

Vrkljan: Boravio sam više puta u bolnicama Kanade i SAD-a. Posebno izdvajam kao koristan borač u bolnici St. Bartholomews u Londonu kod profesora Bessera, 1987. godine i profesora Grossmana, 1989. godine. Od 1994. godine aktivan sam član Svjetskog psihoneuroendokrinološkog društva. Na kongresu u Litvi izabran sam za člana organizacijskog odbora svjetskog ISPNE kongresa. Na preporuku profesorice Yehude, svjetskog stručnjaka za endokrinologiju stresa iz New Yorka, 2000. godine primljen sam u članstvo New York Academy of Science. Zadnjih godina svo-

U Dubrovniku

je mlađe liječnike šaljem u velike bolničke centre jer znam koliko je to važno za njihov profesionalni razvoj.

Vila Velebita: Vaši kolege kažu da ste pokrenuli jako puno projekata kojima je cilj edukacija liječnika, ali i pacijenata.

Vrkljan: Od 2000. godine glavni sam urednik i pokretač "Bolesničkih novina" u KBC "Sestre milosrdnice" koje su jedine novine takvog profila u Hrvatskoj. Bolesnici ih besplatno mogu uzeti i čitati na 19 mjesta u bolnicama. U tim novinama mladi liječnici naše bolnice stječu prva iskustva u pisanju i komunikaciji s bolesnicima.

Vila Velebita: Pokrećete novi medicinski časopis Endokrinološka onkologija?

Vrkljan: To je vrlo vrijedan projekt moga Zavoda za budućnost. Želimo da i najveći svjetski znanstvenici iz područja endokrinološke onkologije publiciraju svoje rade u jednom časopisu

koji izlazi u Zagrebu, u Hrvatskoj. U suradnji s liječnicima Zavoda upravo je bila promocija prvog broj visokostručnog i međunarodnog znanstvenog časopisa Endokrinološka onkologija i metabolizam. Suradnici na časopisu su i dvadesetak najpoznatijih profesora i liječnika od Japana do SAD-a. Naravno da je njihovo pristajanje da budu suradnici za nas veliko priznanje.

Vila Velebita: Objavili ste pet knjiga iz endokrinologije?

Vrkljan: Ja sam jedan od autora na tim knjigama u suradnji s akademikom Mladenom Seksom, profesorom Miljenkom Solterom, profesorom Tomislavom Čabrijanom, profesoricom Brankom Vizner, akademikom Zvonkom Kusićem i dr.sc. Vatroslavom Čerinom. To su naše zajedničke knjige.

Vila Velebita: Osnovali ste prije tri godine Hrvatsko društvo za endokrinološku onkologiju. Kakvo je to društvo?

Vrkljan: Sa svojim suradnicima i kolegama iz cijele Hrvatske prije tri godine osnovali smo Hrvatsko društvo za endokrinološku onkologiju pri HLZ-u. To je stručno društvo kojem je cilj okupljanje liječnika koji se bave endokrinološkom onkologijom. Jedna od aktivnosti Društva je i izrada smjernica kojima se usmjerava hrvatska endokrinologija u smjeru kojim se kreće i europska endokrinologija. Kako sam izabran za predsjednika društva imam puno posla, ali sav taj posao je u okviru moje struke. Novi časopis Endokrinološka onkologija i metabolizam je dio aktivnosti društva.

Vila Velebita: Bavite se endokrinološkom onkologijom, tumorima hipofize, štitnjače i svih žlijezda, predajete na Medicinskom fakultetu. Dolazite li danas kao profesor u kontakt s mladim studentima iz Like i ima li ih na Medicinskom fakultetu.

Vrkljan: Jako puno ih ima, da pojasnim, veći dio ih je ličkog porijekla. Po prezimenu to su Krmpotić, Šulentić, Radošević, Kruljac, Katalenić, Gomerčić, Matovinović, Ćaćić. Bez iznimka svi će biti vrhunski liječnici koji su završili fakultet kao najbolji u svojoj generaciji. Možda se oni pojavljuju na mome Zavodu zato što znaju da sam ja Ličanin, ali imam osjećaj da je svaki drugi izuzetni student medicine Ličanin. Posebno bi izdvojio mладог liječnika Ivana Kruljca čiji su preci iz Kaluđerovca pored Gospića. U Zavodu je nedavno mlađa liječnica Lora Kirigin dobila specijalizaciju. Mene osobno veseli što je ona rođena, odrasla i

educirana u Kanadi, a odlučila se i imala vjere doći raditi u Zagreb u Hrvatsku. Iskreno vjerujem u njihovu vrhunsku karijeru. Sretan sam što u mom Zavodu rade takvi liječnici.

Vila Velebita: Vaša kćer je završila medicinu?

Vrkljan: Moja najstarija kćer Ana Marija završila je medicinu i specijalizira ginekologiju. Zahvaljujući mojim roditeljima obrazovanje je bilo izuzetno važno u obitelji. Moja majka, Anka, cijeli je svoj život posvetila da bi moj brat, sestra i ja završili fakultete. I u Zagrebu je za obitelj izazov da djeca završe fakultet a kako ne bi bio za obitelj iz Gospića. Zanimljivost je da je moja baka Ika, žena sa sela iz Oteša/Klanca imala pet sinova iz čijih obitelji danas imamo pet liječnika, dva inženjera građevine, dva socijalna radnika, dvoje ekonomista, jednog pravnika i ptero još studiraju. Od bratića Bože, ove godine kćer Ana je završila medicinu, a od mog brata Jose kćer Iva je diplomirala na građevini. Obadvije su

bile među najboljima studentima u generaciji. Moje dvije kćeri Petra i Matea pred kraj su završetka fakulteta.

Vila Velebita: Koliko Vi imate djece?

Vrkljan: Imam ptero djece. Marta je u osmom razredu osnovne škole. Razvija se u odličnu mladu osobu, svestrana je i marljiva. Vrlo je uporna što mi se svida. U pauzama učenja uvijek me nagovori da nabijamo nogometnom loptom po stanu, a nedavno se upisala i u nogometnu sekciju u školi. Voli nogomet gledati i igrati. Sin Ivan ima tri i pol godine i neizmjerno se radujem svakom trenutku koji provodim zajedno s njim i suprugom Sanelom. Ona radi u HGK i trenutno je pred doktoratom znanosti na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. Ona je vrlo snažna i organizirana osoba što je meni jako važno.

Vila Velebita: Kad govorite o obitelji počeli ste se smješkati, prije toga ste bili dosta ozbiljni strogog pogleda.

Vrkljan: Obožavam svaki trenutak s Martom i Ivanom. Samo moja supruga Sanela zna koliko se veselim svakom trenutku pro- vedenom s njom i Ivanom.

Vila Velebita: Bili ste u Domovinskom ratu?

Vrkljan: Jesam, 03.09.1991. javio sam se kao dragovoljac. Moram ponovno naglasiti fenomen Pazariške ulice. U to vrijeme intenzivno smo se družili mi Ličani u Zagrebu. Vrijeme je bilo takvo da se osjećalo da dolaze velike društvene promjene. Dečki iz moje Pazariške, u Zagrabu, su se masovno počeli učlanjavati u HDZ kao jedinu tada stranku koja nam je davala povjerenje da ima snage napraviti Hrvatsku državu. Kad je u rujnu 1991. godine počelo granatiranje Gospića nas nekoliko - Milinković Josip-Jopa, Pave Pavelić, Željko Pavelić-Pata, Josip Vrkljan, Ivica Zdunić, Ivica Špelić, Milan Brklačić-Crni, Milan Rendulić, Joso Borovac i Renato Johman, otišli je u MUP u Savskoj ulici i tražili da se kroz evidenciju MUP-a pozovu svi koji žele dragovoljno braniti Gospic. Odaziv je bio nevjerojatan. U dvije skupine u svega tjedan dana za Gospic je otišlo 213 mladića, mahom studenata iz Gospića i Perušića. U mojoj ulici je napravljena satnija od dečki iz ulice i studenata koji su se vratili iz Zagreba. Sjećam se kako dobro kako je naš Nikica Valentić, tada direktor INE, primio mene i Josipa Milinkovića. Kad smo mu rekli da 200 studenata iz Gospića u bazi antiterorističke jedinice Lučko čeka uniforme i oružje da krenu za Gospic odmah je nazvao Janeza Janšu u Sloveniju. Kako

U prirodi na Velebitu

se Janša opirao da pošalje oružje Nikica mu je potpuno nepolitički rekao, a nas dva smo to slušali: "Sutra ujutro ti meni u Zagreb šalješ 200 automatskih pušaka, ako ne, ja tebi, Slovencima, zatvaram pipu za naftu." To je bilo vrlo učinkovito tako da smo već za par dana svi bili obučeni kao profesionalna vojska i imali potrebno oružje. Iz Lučkog smo u četiri autobusa i četiri oklopnjaka krenuli za Gospic. Oklopnjake je na našu inicijativu dao sagraditi tadašnji direktor Industrogradnje Mate Čop.

Vila Velebita: Tada je veći dio prometnica bio nesiguran, kojim putem ste išli?

Vrkljan: Išli smo preko Karlovca, Senja, Karlobaga. Kod prolaska kroz Crikvenicu još se naježim pri pomisli na trenutak kojeg će se cijeli život sjećati. Mi smo ulazili u Crikvenicu na ulicama je bilo jako puno ljudi, daleko više od uobičajenog. Mislim da je sigurnosnim kanalima bilo obavješteno lokalno vodstvo da će

proći veliki konvoj pripadnika novoosnovane hrvatske vojske. Informacija je izgleda procurila tako da su nas dočekali uz cestu mlado i staro, djeca i žene. Nezaboravno, mahali su hrvatskim zastavama, trubili sirenama, kroz prozor od autobusa dodavali su nam kruh, kolače, piće. Tada sam vidio mnoge žene, ali i odrasle muškarce kako se smiju, plaču i vesele sve u istom trenutku. Osobno sam znao da mi taj rat 1991. godine ne možemo izgubiti. Nikica Valentić i Mate Čop su jedni od najzaslužnijih ljudi u Zagrebu za obranu Like.

Vila Velebita: Koja je Vaša bila funkcija u Domovinskom ratu?

Vrkljan: Došao sam kao dragovoljac u Gospic. Osnovao sam 1991. godine vojni sanitet u Gospicu i vodio ga godinu dana te se vratio na svoj posao u Zagreb.

jedniku Vlade RH Ivi Sanaderu. Nakon toga ste bili u društvenoj hladovini?

Vrkljan: Nemam komentara osim da sam žrtva politike koju je provodio Sanader. Ivo Sanader je u hrvatskoj politici elementarna nepogoda gora i od same agresije na RH. Svojim radom je pokušao i skoro uspio kompromitirati samu ideju stvaranja hrvatske države. Izdajnik u svakom pogledu.

Vila Velebita: Uz Liku Vas veže i to da ste bili dugogodišnji predsjednik Udruge "Vila Velebita" u Zagrebu

Vrkljan: Bio sam predsjednik u dva mandata, ukupno osam godina. Nakon mene došao je Željko Radošević, a sada je predsjednik Nikola Kostelac. Vila je ostvarila više projekata od kojih bih posebno izdvojio izgradnju spomenika Šimi Starčeviću u Karlobagu.

Vila Velebita: Bili ste sedam godina član Uprave Vinogradske bolnice ali ste među ličanima poznati i kao čovjek koji je među prvima otkazao poslušnost tada pred-

Šime Starčević je živio, radio i umro u Karlobagu i pisac je prve gramatike hrvatskog jezika na hrvatskom jeziku. Nakon njega svaki pismeni hrvat mogao je pročitati

Supruga Saneli, sin Ivan i kćer Marta

kojim i kakvim jezikom i pismom treba pisati. Članovi Vile i njeni prijatelji skupili su 470 000 kuna. Napravili smo projektnu dokumentaciju, izabrali kipara i nakon godinu dana spomenik je postavljen u Karlobagu. Dali smo priliku mladom gospičkom umjetniku Ivanu Golcu da napravi spomenik i da se dodatno afirmira. Danas je spomenik neizostavni dio karlobaške kulturne i turističke ponude.

Vila Velebita: Ne samo Karlobaga?

Vrkljan: Kad smo se spremali za izgradnju spomenika malo tko je u Karlobagu, a posebno šire znao išta o znanstveno-stručnoj aktivnosti Šime Starčevića. Danas zaslugom Vile Velebita to je prepoznato, knjige iz hrvatskog jezika za osnovnu školu imaju posebno poglavje o Šimi Starčeviću. Zanimljivo da je prije drugog svjetskog rata u Karlobagu bila spomen ploča Šimi Starčeviću. Ulaskom partizana u Karlobag 1945. godine ploča je razbijena i bačena u more. Sve do Domovinskog rata to je bila tema koja je bila zabranjena. Nakon toga lokalni mladići su izvadili ploču iz mora

i ugrađena je u temelje samostana u Karlobagu. Ova priča iz Karlobaga kao malo koja razotkriva sve zlo i antihrvatstvo režima koji je nametnut nama nakon pobjede partizana i dolaska komunista na vlast 1945. godine. Šime Starčević nije mogao partizanima smetati ideološki jer je živio i radio 100 godina prije partizana i komunista, ali im je smetalo što je izgradio temelje hrvatske države i hrvatskog naroda. Ustvari smetalo im je sve hrvatsko.

Vila Velebita: Lijepa priča

Vrkljan: Vila Velebita stalno priča lijepu priču. Sada kad je predsjednik Nikola Kostelac, imali smo vrlo vrijednu akciju oko izdavanja knjige Umjetnost Like. Zaslugom Željka Radoševića knjiga je opremljena na najvišoj razini. Svaka obitelj u Lici, ali i u Hrvatskoj trebala bi imati tu knjigu u svom domu. Zamislite da je kompletan pokret moderne u hrvatskom slikarstvu počeo u Lici i s ličkim slikarima, od Miroslava Kraljevića do Ferde Kovačevića i ostalih hrvatskih slikara. Tek tiskanjem ove knjige koja je enciklopedijskog značaja naša djeca

će učiti o hrvatskoj moderni kao slikarskom pokretu koji su razvili Ličani. Cijelu Hrvatsku prošlost od kulture do povijesti i politike treba ponovno vrednovati. Za taj posao potrebne su generacije i generacije obrazovanih mladih ljudi. To nije lako objasniti ljudima koji donose odluke. Često znam reći, kao zadnja linija obrane za promociju obrazovanja u RH, da su se Ante Starčević i Nikola Tesla obrazovali po uvjetima koje danas neki zagovaraju još bi čuvali ovce na Velebitu. Srećom, tada je postojao sustav koji je prepoznao talentiranu djecu.

Vila Velebita: Imate još neku lijepu priču?

Vrkljan: Bio sam dragovoljac Domovinskog rata 1991. godine i osnivač ratnog saniteta na Ličkom ratištu, odlikovan sam od predsjednika Republike Hrvatske, dr. Franje Tuđmana. Zahvaljujući viziji jednog čovjeka i tisućama onih koji su ga pratili osnovana je hrvatska država nakon stoljeća čekanja. Ja sam bio dio te priče i silno sam na to ponosan. Ono što je još važnije ponosna su moja djeca i obitelj.

Vila Velebita: Što želite u budućnosti raditi?

Vrkljan: Odgojiti generacije i generacije mladih liječnika u svom Zavodu koji će biti nova hrvatska elita. Odgajati i obrazovati svoju djecu da budu dio te elite. Živjeti sa svojom Sanelom.

Interview vodio: Nikola Kostelac

K
kabel servis
poduzeće za izgradnju, trgovinu i usluge d.o.o.

T. +385 1 369 60 81
F. +385 1 369 60 82
M. +385 98 454 945
E. kabel-servis@zg.t-com.hr

FILMSKA RECENZIJA

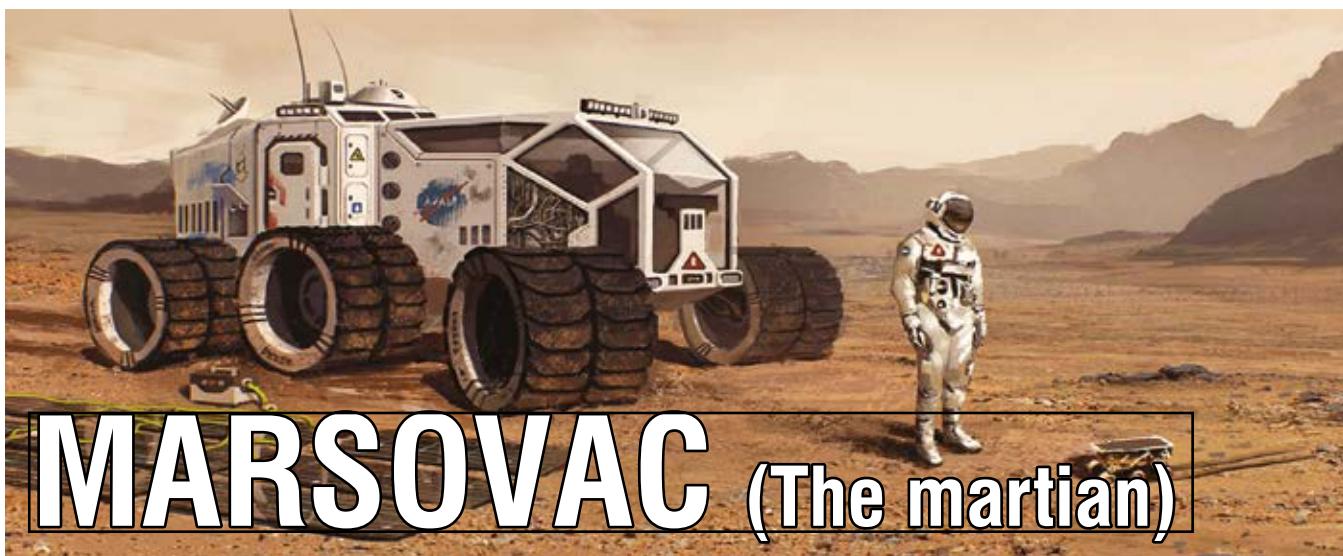
Marsovac (The Martian)

Godina: 2015.
Redatelj: Ridley Scott
Scenarij: Drew Goddard (po romanu Andyja Weira)
Uloge: Matt Damon, Jessica Chastain, Chiwetel Ejiofor, Jeff Daniels, Kristen Wiig, Sean Bean, Michael Peña, Kate Mara...
Žanr: SF, drama, avantura

Piše: Nikica Marković

stotine filmova B produkcije o Marsu i Marsovima. Za vrijeme hladnog rata u tim niskokvalitetnim filmovima Mars (koji je crvene boje) za Amerikance metaforički postaje SSSR, a Marsovci ruski vojnici koji svaki trenutak mogu napasti Sjedinjene Američke Države.

Danas, kada je tehnologija toliko napredovala, o Marsu znamo puno. Stalno se u medijima najavljuju putovanja na Mars s ljudskom posadom i opet počen-

Mars je oduvijek intrigirao ljudsku maštu. Ogroman broj znanstveno fantastičnih djela uzima Mars kao temu. Mars je toliko integriran u ljudsko poimanje izvanzemaljskog da pojma "Marsovac" označava sve eventualne stanovnike Svetog svemira (naravno, osim Zemljana). Krajem devetnaestog stoljeća pomoću teleskopa na Marsu su uočene linije koje su krivo shvaćene kao umjetno napravljeni kanali. To je bilo dovoljno da Mars postane planet s visoko razvijenom civilizacijom. Negdje u to vrijeme H.G. Wells napisao je roman "Rat svjetova" u kojem Marsovci napadaju Zemlju

i pokušavaju uništiti ljudsku rasu. Mars polako postaje mjesto odaške prijeti opasnost. Između 30-tih i 50-tih godina prošlog stoljeća snimljeno je u Hollywoodu

je mrtva trka tko će prvi stići i osvojiti Mars. Za buduće generacije Mars je pričuvni položaj na koji ćemo se preseliti ako, ne daj Bože, na Zemlji dođe do katastro-

fe. Postoji i pojam "terafomiranje" koji označava proces umjetne prilagodbe stanja na planetu koja će omogućiti ljudima život sličan kao na Zemlji. Zadnjih dvadesetak godina, nakon što su sonde i roveri s Marsa poslali toliko informacija, opet se snimaju filmovi o Marsu. Jedan od najboljih filmova te vrste je ovogodišnji film "Marsovac" kojega je režirao veteran Ridley Scott, poznat po klasicima znanstveno fantastičnog žanra "Alien" i "Blade Runner".

Radnja filma počinje na Marsu, gdje grupa NASA-inih astronauta prikuplja uzorke tla. Tijekom snažne oluje u kojoj izgube člana posade Mark Watneya (Matt Damon) prisiljeni su pobjeći na svemirski brod u orbitu i vratiti se na Zemlju. Međutim, Watney je preživio oluju i ostaje sam na Marsu. Na raspolaganju su mu vrlo ograničene zalihe hrane i vode. On to mora "rastegnuti" na vrlo dug period dok ne stigne pomoć. S obzirom da je botaničar pokušava uzbogati krumpir i smisljati genijalne inovacije da preživi. Kad su u NASA-i shvatili da je Watney živ počeli su planirati akciju spašavanja. Počela je trka

s vremenom u kojoj moraju stići do Marsa prije nego što "Marsovac" Watney umre od gladi.

"Marsovac" je klasična američka priča o pojedincu koji u nemogućoj situaciji čini nadljudske napore ne bi li se izvukao. Paralelno

gleđaju grandiozno.

Matt Damon je dobro odglumio svoj lik. Cijelo vrijeme sam je pred kamerom što nije lagano. Njegov lik je zanimljiv, nikada dosadan, koji i u najtežim situacijama neće izgubiti smisao za humor. Šareno društvo ostalih glumaca dobro je, uglavnom, obavilo svoj posao. Napravljena je ravnoteža između glavnog lika koji sam zauzima dvije trećine filma i svih ostalih. Možda se čini da su neki likovi ostali površinski nedorađeni, ali u konačnici sve se vraća na Damona koji je glavni nosilac radnje. Za starog redatelja Ridleyja Scotta može se reći da je odlično napravio svoj posao. Nakon dugo vremena uspio je snimiti dobar film. Imao je prije "Marsovca" nekoliko lošijih projekata. Nadamo se da ovo nije njegov "labudi

s tim pratimo radnju na Zemlji, gdje je akcija spašavanja otežana tipičnim "zemaljskim" problemima – politikom, biznisom, karijerama. Naime, čelnici NASA-e samo su ljudi sa svojim prioritetima i obvezama dok za Watneya postoji samo jedan cilj – spasiti se. Prateći tu dobro režiranu i naptetu dramu, diveći se genijalnim idejama u rješavanju problema imamo još i mogućnost uživati u marovskim pustinjskim pejsažima koji na IMAX ekranima iz-

pjev" i da će majstor imati još nešto za reći.

Iako "Marsovac" spada u filmove znanstvene fantastike, u biti ništa tu nije nemoguće, već danas što se tiče tehnologije, a kamoli sutra. Tako da ovu dramu mogu pogledati i oni koji nisu skloni ZF žanru.

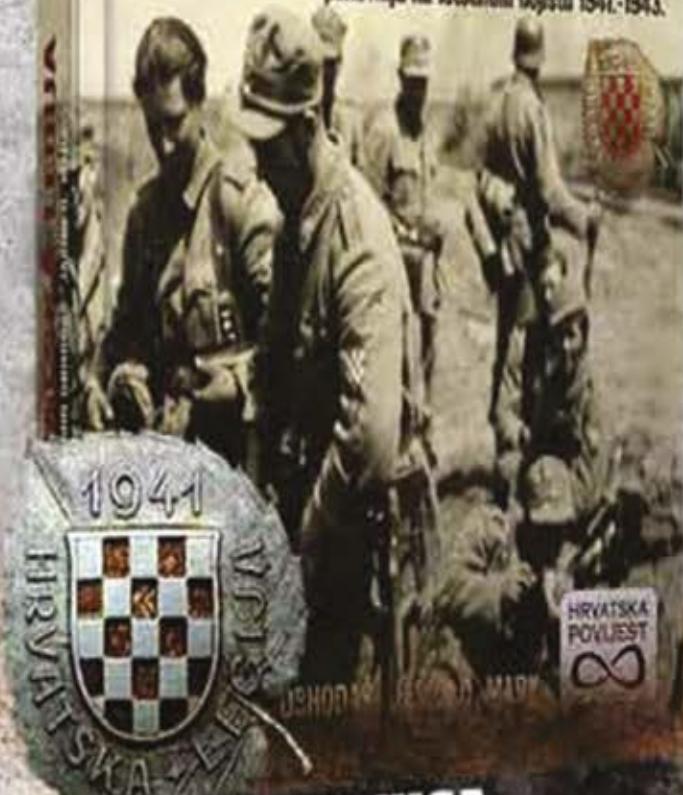

Za Vilu piše: Nikica Marković

HRVATSKA LEGIJA

369. pojačana (hrvatska) pješačka
pukovnija na Istočnom bojištu 1941.-1943.

EKSKLUSIVNA RATNA KNJIGA

HRVATSKA LEGIJA

369. pojačana (hrvatska) pješačka pukovnija
na Istočnom bojištu 1941.-1943.

Tvrdi uvez, 492 stranice, 327 fotografija, 50 karata i skica, 19 zračnih snimaka

tom mjestu postavljen je oklopnjak Krešimir s pločom sjećanja na poginulog Dubravka i ranjene suborce. U istoj akciji, kojom se oslobođio veliki teritorij južno od Gospića i sela Divoselo, Ornice, Čitluk, Počitelj, a smanjen je pritisak na Ribnik i Bilaj, ranjeni su i suborci Dubravka Šake: Željko Bešlić, Ivan Ban, Rudolf Jovanović, Zoran Kršić, Ivan Husnjak, Mijat Vučnović, Ivica Novak, Velicor Vlainić. Neki od

Obljetnica stradavanja dragovoljaca iz Zagreba na prilazima Gospiću

Nakon što su dragovoljci 1991. godine počeli stizati u Gospić postalo je jasno da se grad može i hoće obraniti. Tijekom rujna 1991. godine iz Zagreba je stiglo preko 200 dragovoljaca mahom mladih Ličana koji su radili ili bili na studiju u Zagrebu. U četiri autobusa i četiri oklopnjaka, nazvana Tomislav, Hrvoje, Krešimir i Domagoj stigli su nakon cijelonoćnog putovanja preko Rijeke, Senja, Crikvenice i Karlobaga u Klanac pored Gospića. Veći broj dragovoljaca ostao je u Gospiću, a dio je otisao braniti Perušić. Kao anegdota, ali

istinita treba se podsjetiti da su oklopnjaci dobili ime po velikim hrvatskim kraljevima, ali i po sinu Hrvoju jednog od organizatora odlaska u Gospić i izgradnje oklopnjaka Josipu Milinkoviću Jopi. Na Dan hrvatske neovisnosti, 08.10.2015. članovi Udruge Vila Velebita, vođeni predsjednikom Nikolom Kostelcem, posjetila je mjesto na kome ne 1991. uništen oklopnjak Domagoj na prilazima selu Medak. Tada je u oklopnjaku poginuo hrvatski dragovoljac iz Zagreba Dubravko Šaka. Pogibija Dubravka Šake dogodila se 24.09.1991. godine, a na

ovih junaka kasnije su poginuli na slavonskom ratištu. U razgovoru s lokalnim stanovnikom koga smo sreli u blizini kako obrađuje polje čuli smo da se kod lokalnog stanovništva uvriježio naziv "Šakin put" za dio ceste koja povezuje Ribnik i Medak.

Zanimljivo, na isti datum kada se obilježava Dan hrvatske neovisnosti, 08.10.1075. godine okrunjen je hrvatski kralj Zvonimir, a 1881. godine hrvatski plemić Eugen Kvaternik podigao je u Rakovici poznatu bunu protiv Mađara i Austrijanaca.

Sudionici koncerta potpore u povodu podizanja spomen obilježja hrvatskim jezikoslovcima Šimi Starčeviću, Anti Starčeviću i Franu Kurelcu u Gospiću. Koncert je održan 10.prosinca 2014. godine u Hrvatskom glazbenom zavodu.

Pripremila: Katarina Kolaković, Foto: Tihomir Marjanović Šima

Vladimir Krpan, hrvatski pijanist i glasovirski pedagog

Rođen je u Sveti Ivan Zelina 1938. Diplomirao je u klasi Svetislava Stančića na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, magistrirao je na Accademia di S. Cecilia u Rimu u klasi Carla Zecchija, studirao je komornu glazbu kod Guida Agostija u Rimu i klavir u Sieni, muzikologiju kod Luigija Ronge na Rimskome sveučilištu, usavršavao se kod Renza Silvestrija na Konzervatoriju di S. Cecilia u Rimu, a potom niz godina kod Artura Benedettija Michelangelija u Arezzu, Sieni, Bergamu i Laganu. Utemeljitelj je klavirskoga odjela visoke muzičke škole u Skoplju, a od 1971. predaje na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji, gdje je odgojio nekoliko naraštaja sjajnih mladih pijanista. Njegovi učenici su Peđa Mužijević, Katarina Krpan, Srđan Čalarović, Lana Genc, Martina Filjak, Maksim Mrvica, Bruno Vlahek i mnogi drugi. Djelovanje mu je usmjereni unapređenju nastavnog plana i programa na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji, s naglaskom na tehničkom, tonskom, pedagogijskom i repertoarnom pomaku, pri čemu kombinira najbolju tradiciju Stančićeve

Zagrebačke glasovirske škole i bogato naslijeđe talijanske pijanističke škole, osobito Michelangelićeve. U njegovu djelovanju osobito mjesto zauzimaju skladbe hrvatskih skladatelja, a standardni klasični repertoar nerijetko slaže u neobične stilske cjeline. Suradivao je s mnogim glasovitim dirigentima te gostovao u svim hrvatskim i europskim glazbenim središtima, a višekratno u SAD-u, Rusiji, zemljama Bliskog i Dalekog istoka, Iranu, Indiji, Sjevernoj i Južnoj Koreji, Turskoj te u Tajlandu. Autor je televizijskog serijala Hrvatska glasovirska glazba, redaktor djela hrvatskih skladatelja te autor mnogih tekstova u hrvatskim i inozemnim stručnim glasilima. Snimio je nekoliko tisuća minuta solističke i komorne glazbe za radijske i TV postaje, realizirao 20 LP-ja i 15 CD-a za razne nakladnike. Odsvirao je tisuće koncerata - solističkih, s orkestrima, s triom Orlando (čiji je član od utemeljenja 1985) te s Katarinom Krpan u klavirskome duu. Utemeljitelj je hrvatske sekcije EPTA-e i njezinih pijanističkog natjecanja u Osijeku i Zagrebu (Svetislav Stančić). Član je mnogobrojnih ocjenjivačkih sudova na inozemnim pijanističkim natjecanjima te voditelj velikog broja majstorskih tečajeva.

Vladimir Krpan je danas počasni predsjednik hrvatske sekcije Europskoga udruženja glasovirskih pedagoga (EPTA) i član HDGU-a. Dobitnik je mnogih nagrada:

Milka Trnina (1966.); Josip Štolcer Slavenski (1971.); Vladimir Nazor (1974.); Zvona Lotrščak (za najbolje koncerte zagrebačkih sezona - 1974, 1975.); Orlando (1978.); Zlatna lira (1979.); Vatroslav Lisinski (za najbolje koncerte zagrebačkih sezona - 1980, 1995.); Nagrada Grada Zagreba (1994.), Cantor (za najbolju izvedbu djela Johanna Sebastiana Bacha na VBV, 2004.).

Nositelj je odličja Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića (1996.), a za visoka umjetnička dostignuća u kulturnoj suradnji među narodima. Talijanski mu je predsjednik Carlo Azzeglio Ciampi 2001. godine uručio nagradu Prometej. Iste godine nagrađen je Porinom za poseban doprinos hrvatskoj glazbenoj kulturi.

Anđelko Krpan

Rođen je u Zagrebu 1967. godine. Diplomirao je na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji u razredu prof. Kristijana Petrovića, te diplomirao i magistrirao na Hochschule für Musik und Darstellende Kunst u Beču u razredu prof. Dore Schwarzberg. Usavršavao se na majstorskim tečajevima pod vodstvom Yfraha Neamana i Igora Ozima, te na Menuhin Academy u švicarskom gradu Gstaadu. Godine 1999. odlikovan je Redom Danice Hrvatske s likom Marka Marulića, a 2008. dobio je nagradu Milka Trnina Hrvatskog društva glazbenih umjetnika. 1990.-1993. bio je član Bečke komorne filharmonije. Jedan je od

utemeljitelja i prvi violinist gudačkog kvarteta Sebastian. Od 1993. bio je član, a od 1997.-2002. koncertni majstor Zagrebačkih solista a od 2002.-2006. bio je koncertni majstor orkestra opere HNK u Zagrebu. S gudačkim kvartetom Sebastian, pijanisticom Nadom Majnarić, te violistom Markom Generom snimio je deset CD-a za izdavačku kuću Croatia Records. Profesor je violine na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

Martin Krpan

Rođen je u Zagrebu 1995. godine. Student je 3. godine Muzičke akademije u Zagrebu u klasi prof. Leonida Sorokowa. Violinu je počeo svirati sa šest godina u klasi prof. Nele Rašan. Osvajao je nagrade na Međunarodnom violinističkom natjecanju Etide i skale u Zagrebu 2009., 2011. i 2013. te na međunarodnom natjecanju Lions Grand Prix u Rijeci 2009 i 2014.

Osvojio je prve nagrade na regionalnom Natjecanju učenika i studenata glazbe u Velikoj Gorici (2008., 2010., 2012. i 2014.) i na državnom Natjecanju učenika i studenata glazbe u Varaždinu (2008., 2010., 2012. i 2014.).

2008. godine osvojio je posebnu nagradu na Međunarodnom violinističkom natjecanju Alpe Adria u Goriziji (Italija), a 2010. godine diplomu posebno zapažen na međunarodnom gudačkom natjecanju Rudolf Matz u Dubrovniku. S pijanisticom Elizabetom Adžagom osvojio je prvu nagradu na 51. hrvatskom natjecanju komornih sastava u Opatiji 2013. Pohađao je tečajeve violine u Grožnjanu (prof. A. Krpan i prof. S. Milenković), u Opatiji (prof. M. Sorokowa, prof. L. Sorokow), te na Strings International Music Festival u Bryn Mawru (Philadelphia, SAD). Nastupio je u televizijskoj emisiji Majstori svirači 2008., a 2009. bio je izabran za finalista emisije Zdravko Šljivac predstavlja, u okviru televizijske emisije HRT-a Dobro jutro Hrvatska. Godine 2013. nastupio je kao solist na festivalu Musica Maxima.

Tvrtko Sarić

Rođen je u Gospiću. Glazbenu naobrazbu započeo je u Rijeci gdje se je tri godine školovao u klasi Nikole Jedrlinića da bi potom maturirao u Zagrebu u klasi prof. Ištvana Römera. Diplomirao je u klasi prof. Darka Petrinjaka na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji. Na Visokoj školi za glazbu u Lovranu pohađao je jednogodišnju specijalizaciju u klasi prof. Gorana Listeša. Tijekom studija i kasnije, usavršavao se na domaćim i međunarodnim majstorskim tečajevima (V. Dešpalj, A. Carlecaro, M. L. Saomarcos, D. Russell, E. Issac, M. Barreco). Kao solist i komorni glazbenik nastupao je u Europi, Sjevernoj Americi i Meksiku. Izdao je četiri nosača zvuka. Prvi je Insieme iz 2001. godine, s pijanistom Damirom Gregurićem u izdanju slovenske izdavačke kuće «Coda». Dva su u izdanju Aquarius recordsa: solistički nosač zvuka Recital iz 2006. godine te „and than...turn to the mountain...“ sa slovenskim flautistom Matejem Grahekem snimljen 2007. godine, te Dobro došli u renesansu, 2011. godine, Minstrel ansambl (Menart). Osnivač je i umjetnički ravnatelj nekoliko glazbenih ciklusa na području grada Gospića i Ličko-senjske županije. U zvanju višeg predavača zaposlen je na Odjelu za nastavničke studije Sveučilišta u Zadru.

Zvonimir Tonković

Rođen je 11.02.1983. godine u Otočcu. Osnovnu i srednju školu (opća gimnazija) završio je u rodnom gradu. Od najranijih dana pokazuje interes i talent za glazbu. Glazba je bila dio obiteljskog nasljeđa kako sa očeve tako i majčine strane te sa 7 godina počinje učiti svoje prve taktove. Ozbiljnije bavljenje glazbom kreće u dobi od 9 godina kada počinje učiti svirati tamburu bisernicu. Otac, i sam aktivni muzičar, učio ga je na samom početku, kao i djed, također cijenjeni muzičar i jedno vrijeme kapelnik puhačkog orkestra DVD-a Otočac. Pred sam kraj Domovinskog rata, točnije 1995. u Otočac dolazi Darko Kranjčević, vrsni glazbenik koji odmah s nekoliko suradnika osniva tamburaški orkestar. Usljedilo je nekoliko godina aktivnog i izuzetno predanog rada na usavršavanju. Izazov sviranja klasične glazbe u ne baš čestoj izvedbi na tamburi odvodi ga 2001. na Visoku Školu za glazbenu umjetnost „Ivo Mirković“ u Lovranu. Iako bez formalnog glazbenog obrazovanja, upisan je kao redoviti student, smjer solo-tambura u klasi prof.dr. Natalie Balyk, priznate i više puta nagrađivne ruske umjetnice na narodnim glazbalima (domra i balalaika). Diplomirao je 2005. godine. Ubrzo se zapošljava u Osnovnoj školi Otočac kao stalni zaposlenik, ali se i dalje osim pedagoškim radom bavi javnim nastupima. Zajedno s Darkom Kranjčevićem i Marijanom Kolakom osniva „Opustrio“, čiji član je neko vrijeme bio i Nikola Tuškan iz Zagreba, te nakon dvije godine rada izdaju promotivni CD pod nazivom „The Art of Tambura“ na kojem su izveli neke od poznatih djela klasične, ali i tradicionalne glazbe u dotada neviđenom tamburaškom triju (bisernica, kontra i berda). „Opustrio“ bilježi brojne uspješne nastupe kako u Hrvatskoj tako i u inozemstvu (Austrija, Slovačka, Mađarska...). Društvo „ŠOKADIJA Zagreb“ 2007. osniva veliki tamburaški orkestar, popularno nazvan „100 tamburaša“ u čijim koncertima sudjeluje 3 godine, u nekoliko navrata i kao solist. Osim reprodukcije klasičnih primjera, bavi se i autorskim radom. Od ozbiljnijih skladbi valja izdvojiti kompoziciju „Sjene“ za tamburaški orkestar te skladbu „Velebitska praskozorja“ s etno motivima. Od 2013.g. član je i popularnog sastava „Razbijaci čaša“.

Zrinka Ivančić

Rođena je 1982. godine u Zagrebu gdje je završila studij glasovira na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Damira Sekošana, a magistrirala u klasi prof. Vladimira Krpana. Aktivno je sudjelovala na seminarima uglednih pijanista i pedagoga: V. Krpana, N. Starkmanna, A. Romanova, V. Pavarana, S. Kovacevicha, Cy. Stanczyka, L. Baranaya, K. Kemmerlinga, C. Bernera, E. le Sage, E. Indjica, J. F. Antoniolia, F. Scale i P. Eichera. Trenutno pohađa poslijediplomski studij u Italiji u klasi prof. Franca Scale i radi kao umjetnički suradnik na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

Na hrvatskim je državnim natjecanjima u četiri navrata osvojila prvu nagradu, kao i prve nagrade na međunarodnim natjecanjima u Moncalieriju i San Bartolomeu te četvrtu nagradu na Drugom međunarodnom natjecanju za mlade pijaniste (EPTA) u Osijeku i četvrtu nagradu na Drugom međunarodnom natjecanju Svetislav Stančić u Zagrebu (kao jedini nagrađeni hrvatski natjecatelj). Dobitnica je Rektorove nagrade Sveučilišta u Zagrebu te prve nagrade na Međunarodnom natjecanju Ferdo Livadić. Pobijedila je na 40. tribini mlađih glazbenika Darko Lukić.

U dosadašnjoj je karijeri održala niz recitala u Hrvatskoj i inozemstvu (Italija, Kanada, Francuska, Austrija, Češka, Slovenija) te redovito primala pohvalne kritike. Nastupala je kao solist uz pratnju Zagrebačke filharmonije, Hrvatskog komornog orkestra, Dubrovačkog simfonijskog orkestra, Zagrebačkih solista, Ansambla Cantus, Komornog orkestra Vatroslav Lisinski, Komornog orkestra Gaudeamus te Društvenog orkestra HGZ-a. Svirala je u ciklusima Piano fortissimo, Sfumato, Virtuoso, Mladi za mlađe te u Italiji u sklopu ciklusa Interpreti del mondo.

Snimala je za Hrvatski radio i Croatia records, te je u nekoliko navrata sudjelovala i u glazbenim programima Hrvatske televizije.

Petar Klasan

Rođen je u Zagrebu 1992. 2009. godine započeo je studij klavira na Univerzitetu za glazbu i primjenjene umjetnosti u Beču u klasi em.o.Univ. prof. Noela Floresa, dok je sada na master studijama kod Prof. Stefana Vladara. Prethodno je završio Osnovnu glazbenu školu u Novskoj u klasama prof. Svjetlane Karabuve te prof.Lidije Vujović-Pišpek te srednju glazbenu školu u Glazbenoj školi Vatroslava Lisinskog u Zagrebu.

Tijekom svog školovanja pohađao je brojne međunarodne seminare uglednih pijanista i pedagoga kao što su Stephen Kovachevich, Karl-Heinz Kämmerling, Jasmina Stančul, Noel Flores, Marina Ambokadze i Olga Cinkoburova. U srpnju ove godine sudjelovao je na Međunarodnoj majstorskoj glazbenoj radionici i festivalu Dino Ciani u Rijeci, gdje je među ostalima surađivao s uglednim pijanistima Naumom Grubertom i Eduardom Hubertom, a jednoglasnom odlukom svih predavača, dodjeljena mu je stipendija za sljedeće izdanje Radionice. Redovito sudjeluje u seminarima i drugim aktivnostima Musikakademie Liechtenstein. U organizaciji te iste udruge sudjelovao je na seminarima kod uglednih svjetskih pedagoga Pavel Gililov, Arie Vardi te Dmitri Bashirov. Dobitnik je brojnih nagrada na regionalnim, državnim i međunarodnim natjecanjima, kao i posebnih nagrada ocjenjivačkih sudova, od kojih je posebno vrijedno istaknuti prve nagrade na 43 i 45. Državnom natjecanju učenika i studenata glazbe i plesa u Dubrovniku, prvu nagradu na IX European Music Competition u Torinu, Italija te prvu nagradu i nagradu publike na XVI. Lions Grand Prix natjecanju u Rijeci. Na proslogodisnjem 2. Hrvatskom natjecanju mladih glazbenih umjetnika Papandopulo, koje se održalo u rujnu u maloj Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, osvojio je prvu nagradu kao i nagradu Hrvatskog društva skladatelja za najbolju izvedbu skladbe hrvatskog skladatelja (Davorin Kempf: Mariposa de Izuz). Kao pobjednik natjecanja, nastupio je uz Simfonijski orkestar HRT-a i maestra Vladimira Kranjčevića u dvorani Lisinski i tom prigodom izveo 1. Klavirski koncert u b-molu P. I. Čajkovskog. Dobitnik je 3. nagrade te nagrade Dubrovackog Simfonijskog Orkestra na 5. Medjunarodnom pijanistickom EPTA "Svetislav Stančić" natjecanju u Zagrebu. Među njegovim brojnim nastupima u domovini ističu se koncerti sa Zagrebačkim solistima, nastupi na Svibanjskim glazbenim večerima i Međunarodnom festivalu djeteta u Šibeniku, Makarskim ljetnim večerima, Riječkim ljetnim noćima, ciklusu Virtuoso, ciklusu Mladi glazbenici u Matiji hrvatskoj, projektu Majstori svirači Hrvatske radiotelevizije, 16. Memorijalu Darko Lukić u Osijeku te humanitarni koncert u KD Vatroslava Lisinskog u Zagrebu za Savjetovalište za mlade Luka Ritz. U inozemstvu je zabilježio sljedeće nastupe: otvorenje 28. EPTA Conferens–Funchal u Madeiri, Portugal; nastup na 29. EPTA Conferens u Novom Sadu; turneja po Španjolskoj sa violinistom Marinom Marasom; otvorenje 32. Internationalen Ballet Seminars Salzburg, Austrija, pod visokim pokroviteljstvom UNESCO-a; nastup u okviru festivala Dani hrvatske glazbe u Beču; nastup na humanitarnom koncertu u dvorani Musikverein u Beču; solistički recital u Linzu, Austrija. Godine 2010. solistički je nastupio uz Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije pod ravnateljem maestra Mladena Tarbuka u KD Vatroslava Lisinskog, kao finalist natjecanja Hrvatski glazbenik za Euroviziju. Dvije godine kasnije, u dvorani Hrvatskog glazbenog zavoda, svirao je uz Zagrebački orkestar mladih pod ravnateljem maestra Igora Tatarevića. Dobitnik je Priznanja Gradskog vijeća grada Novska za doprinos na području kulture, Priznanja za doprinos razvoju i promicanju ugleda Sisačko-moslavačke županije te priznanja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za izvrsne rezultate u školskoj godini 2006./2007. Do sada je snimio dva solistička nosača zvuka.

Vlado Krpan

Potječa iz poznate obitelji glazbenika Krpan. Majka Katarina i djed Vladimir poznati su pianisti. Učenik je glazbene škole Pavao Markovac i na raznim natjecanjima osvaja vrijedne nagrade.

Slaven Špoljarić

Rođen je u Zagrebu 1987. Pohađao je osnovnu glazbenu školu Rudolfa Matza te srednju glazbenu školu Pavla Markovca, gdje je maturirao u razredu Danka Jukića. Tijekom školovanja sudjeluje na regionalnim, državnim i međunarodnim natjecanjima na kojima osvaja nagrade (1. nagrada, Gorizia, Italija, 2006.; 3. nagrada, Festival gitare u Murskoj Soboti, Slovenija, 2006.; 2. nagrada na državnom natjecanju, 2009.) te sudjeluje na brojnim međunarodnim gitarističkim festivalima i seminarima koje su vodili poznati strani i domaći pedagozi (Aniello Desiderio, Pavel Steidl, Zoran Dukić, Bridgitte Zaczek, Paolo Pegoraro i drugi). 2011. godine je završio studij gitare na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u razredu Istvána Römera, nakon čega je radio kao profesor gitare u glazbenoj školi Pavla Markovca, te je ujedno i član Kvarteta gitara Leggero.

Srebrenka Poljak

Diplomirala je i magistrirala glasovir u klasi profesorice Zvjezdane Bašić na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu. Istaknuta je komorna glazbenica i redovito surađuje s brojnim hrvatskim i inozemnim umjetnicima. Od 2003. surađuje s violinistom Stefanom Milenkovichem s kojim je dosad održala više od 70 recitala na velikim koncertnim podijima. Kao članica Zagrebačkog klavirskog trija osvojila je više nagrada i priznanja (1. nagrada na Međunarodnom natjecanju komorne glazbe u Trondheimu, Norveška; 2. nagrada i nagrada za najbolji klavirski trio u Heerlenu, Nizozemska; Nagrada Darko Lukić; Nagrada Ivo Vuljević). Solistički i kao orkestralna glazbenica nastupa uz Zagrebačku filharmoniju, Simfonijski zbor i orkestar HRT-a, Simfonijski puhački orkestar OSRH, Hrvatski komorni orkestar, Varaždinski komorni orkestar i Zadarski komorni orkestar. Kao solo-umjetnica i članica ansambla Cantus izvodi i snima djela suvremenih skladatelja od kojih su mnoga praizvedbe. Djeluje kao viši umjetnički suradnik i nositelj kolegija Korepeticija za studente klavira na Gudačkom odsjeku zagrebačke Muzičke akademije.

Dragica Kopjar

Rođena je u Sekirevom Selu u Gornjoj Stubici. Učiteljica je kundalini yoge, majstorica gonga, terapeutkinja zvukom i himalajskim zdjelama, humanitarka-volонterka.

Pored kundalini yoge Dragica se zaljubila i u Gong pri prvom svom doticaju s tim božanskim instrumentom. Na svojoj prvoj gong kupki 2010. godine rekla samoj sebi da je to instrument kojeg želi svirati i putem vibracija zvuka pomagati drugima, prenositi ljubav i znanje. Odmah kreće u školu kod međunarodno poznatog majstora gonga Dona Conreaux iz New Yorka te postaje Gong majstorica i cijelo vrijeme dalje usavršava se na svim njegovim seminarima u Hrvatskoj i izvan nje. U isto vrijeme odlazi kod Mojce Malek, zvukoterapeutkinje iz Slovenije, te uči praksi zvučne masaže himalajskim zdjelama, a potom uči i svirati šamanski buben i djembe.

Danas joj je najdraže izvesti scenski i koreografski usklađen performans na gongu na raznim događanjima, koncertima, otvorenjima izložbi, predavanjima i sl.

Njezin duhovni razvoj u posljednjih nekoliko godina streljivo je napredovao kada postaje kundalini yoga učiteljica, te gong majstorica, a sve to uspijeva povezati s humanitarnim djelovanjem preko svoje udruge Plavi anđeo koju je osnovala u jesen 2011. godine nakon povratka iz humanitarne misije u Keniju gdje je obilazila i hraniла gladne i siromašne te se posvetila radu s djecom.

Doc.art Simon Peter Dešpalj

Školovao se u Zagrebu, a maturirao 1992. klasičnu gimnaziju (Akademisches Gymnasium) u Grazu (Austrija). Godine 1999. diplomirao je dirigiranje u klasi prof. Vjekoslava Šuteja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, nakon čega je proveo tri mjeseca na usavršavanju u Rimu (Maya Sunara, Sergio La Stella). Stručno se usavršava kod oca (Pavle Dešpalj). 2014. završio cijeloživotno obrazovanje na Učiteljskom fakultetu u Osijeku; pedagoško-psihološka i metodičko- didaktička izobrazba. Prvi angažman ostvario je 2000. godine kao zborovođa i dirigent u HNK Osijek. Od 2004. zaposlen je kao korepetitor u HNK Zagreb, a od 2010. naslovni asistent na Muzičkoj akademiji u Zagrebu za predmet Studij opernih uloga. Godine 2013. primljen je u zvanje docenta i stalno je zaposlen na Umjetničkoj akademiji u Osijeku za predmete Studij opernih uloga i Dirigiranje. Dirigirao orkestrima u Hrvatskoj (Zagrebačka Muzička akademija, INK Pula, Zagrebačka filharmonija, Dubrovački simfonijski, Zadarski komorni, Hrvatski komorni, Osječko ljetno kulturne, HNK Osijek i HNK Zagreb), a nastupao je na koncertima i seminarima u Sloveniji, Italiji, Bosni i Hercegovini, Austriji, Srbiji, Crnoj Gori, Kosovu, Izraelu i Francuskoj 2014.

Član je povjerenstva za potvrdu tema završnih i diplomskeh ispita te za izradu novih studijskih programa na odsjecima pjevanje i glazbena pedagogija na Umjetničkoj akademiji u Osijeku. Od 2012. u Cresu (otok Cres) održava samostalni seminar operne literature u sklopu kojeg je s polaznicima na Creskim kulturnim večerima izveo operu Evgenije Onjegin P. I. Čajkovskog.

Adela Golac Rilović

Diplomirala solo pjevanje u klasi prof. Bujanović Stanislav na Mužičkoj akademiji u Zagrebu gdje je i magistrirala u klasi prof. Dunje Vejzović. Pohađala je satove pjevanja i sudjelovala na seminarima kod poznatih svjetskih pedagoga (Mirella Freni, Eva Blahova, Franca Matucci, Sena Jurinec, Biserka Cvejić i Zlatomira Nikolova).

Debitirala kao Cleopatra u Handelovoј operi Giulio Cesare i od tад ostvarila niz opernih uloga u HNK Zagreb (gdje je opera prvakinja), HNK Split, HNK Rijeka i HNK Osijek (Rigoletto, La Traviata, La fille du regiment, Gianni Schicchi, Krabuljni ples, Orfej u podzemlju, Marco Polo, Sonambula, I Capuleti e i Montecchi, Elisir d'amore, Idomeneo, Životinjska farma, Il turco in Italia, L'Enfant et les Sortileges, La Boheme, Luisa Miller, Simon Boccanegra, Pagliacci, Šišmiš, Don Giovanni, Zauberflote, Tabbarro, Mirjana, Turandot, Madama Butterfly, Falstaff, Elektra, Norma, Mazepa, Il trovatore, Jenufa, Lohengrin, Evgenij Onjegin).

Adelin koncertni repertoar uključuje G.Verdi Requiem, C.Orff Carmina Burana, G.B.Pergolesi Stabat Mater, Villa Lobos Bachianas Brasileiras, L.Von Beethoven Kantate auf den Tod Kaiser Josephs II, A. L. Webber Requiem, J.Haydn Missa in Tempore Belli, Hob XXII, Theresienmesse, Hob XXII:2, J.Rutter Magnificat, B.Papandopulo Croatian Mass and Noon symphony.

Koncertno nastupa sa Zagrebačkom filharmonijom, Zagrebačkim solistima, orkestrom RTV, orkestar Splitske opere, orkestar Slovenske filharmonije, Toledo Simfonijskim Orkestrom, Orchester der Tiroler festspiele, pod ravnjanjem poznatih hrvatskih (Šutej, Bareza, Dešpalj, Voltolini, Tarbuk, Lipanović, Juranić, Repušić, Bilić) i stranih dirigenata (Allemandi, Kuhn, Rahbari, Sinkevic, Milton, Conlin, Nanut, Arp, Remereit).

Također je snimila Preghieru Gina Marinuzzia sa simfonijskim orkestrom HRTa pod ravnjanjem Nikše Bareze a CD je izdan u Italiji.

Nagrade:

Nagrada Porin za najbolju izvedbu većeg komornog sastava ili zbora s instrumentalnom pratnjom, odnosno komornog ili simfoniskog orkestra za izvedbu Podnevne simfonije Borisa Papandopula, 2003.

Nagrada Marijana Radev Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu za najbolju žensku ulogu u predstavi Mirjana J. Mandića 2008.

Ljerka Končar-Gamulin

Rođena 1986. godine u Splitu.

Violončelistica koja je odrasla u obitelji poznatih glazbenika. Otac svira violinu, a majka klavir. Ljerka posebno voli nastupati s ocem.

Dobitnica je brojnih nagrada na državnim i međunarodnim natjecanjima mlađih violončelista. Nastupala je u prestižnim dvoranama u Salzburgu, Londonu, Parizu, Bruxellesu, Italiji, Malti i Litvi.

Sudjelovala je i u projektu Goran Končar & Darko Jurković jazz quartet iz kojega je snimljen CD 'Meeting point'.

Ivana Rukavina

Rođena je u Gospiću. Osnovnu glazbenu školu, temeljni predmet klavir, završila je u Senju, područna škola Gospić, u klasi nastavnika Zvonimira Kosa. Prvi pjevački nastup imala je s deset godina na glazbenom festivalu „Prvi pljesak“, 1999. godine, na kojem je osvojila prvu nagradu. Članica je pjevačkog zbora Degenija (zbor Odjela za nastavničke studije u Gospiću), s kojim i solistički nastupa. Od lipnja ove godine pohađa satove pjevanja kod profesorice Darije Hreljanović. Apsolventica je Odjela za nastavničke studije u Gospiću Sveučilišta u Zadru.

Nika Bauman

Rođena je u Zagrebu 1992. godine. Glazbenu naobrazbu počinje sa 7 godina u OGŠ Ivana Zajca u klasi profesorice Mirne Pintarić i nastavlja u GU EllyBašić u klasi profesorice Zrinka Božičević-Plavec. Kroz svoje školovanje sudjeluje nadržavnim natjecanjima kao solistica i komorna glazbenica na kojima osvaja prve nagrade 2009. godine na natjecanju komornih ansambala u Opatiji (apsolutni pobjednik kategorije) i 2010. i 2012. godine na natjecanju solista u Varaždinu tedrugu nagradu (2011.-Opatija). 2009. nastupa kao solist s gudačkim orkestrom GU EllyBašić, a 2012. s Orkestrom oružanih snaga Republike Hrvatske nakoncertu studenata Muzičke akademije.

U ožujku 2012. godine nastupakoncertu u Hrvatskom glazbenom zavodu kao jedna od najboljih studenata koji su nastupili na Smotri duhača Muzičke akademije u Zagrebu, a u svibnju nastupa na humanitarnom Koncertu mlađih glazbenika osnovanim od udruge "Glazbom kroz život" i pod pokroviteljstvom predsjednika RH IVE Josipovića. Dobitnica je nagrada za najbolje instrumentaliste GU EllyBašić "Zlatna plaketa" 2010. godine. 2011. godine osvaja stipendiju za ljetni seminar kod prof. Marine Piccinini u Baltimoreu, SAD. 2012. osvaja najvišu prvu nagradu na regionalnom natjecanju od svih drvenih puhača Muzičke akademije u Zagrebute time osvaja Yamaha Music Foundation of Europe Scholarship kao hrvatski predstavnik najboljih drvenih puhača u Europi. Aktivno je pohađala seminare Jana Ostryja (Češka), Hansgeorga Schmeisera (Austrija), Phillipa Bouclyja (Francuska), Jean-Louis Beaumadier (Francuska), Marine Novak (Hrvatska), Gaspara Hoyosa (Kolumbija), Yoshiko Ohta (Japan), Marine Piccinini (SAD), Natalie Rozat (Francuska), Michela Moraguesa (Francuska) i Carlosa Bruneela (Belgija). Upisuje Muzičku akademiju u Zagrebu 2010. godine kao prva na prijemnom u klasi profesorice Karoline Šanti-Zupan. Redovno sudjeluje na produkcijama i u projektima Muzičke akademije kao solist te komorni i orkestralni glazbenik. 2012. godine preko natječaja Erasmus kao prva na listi studenata Akademije odlazi na studij u Beču na Universität für Musik und darstellende Kunst, gdje 2013. godine upisuje studij i kao redovni student. Time započinje svoje studiranje na dva fakulteta, u dvije države, te održava najbolje ocjene kroz cijelo školovanje (4,9).

Katarina Krpan

Rođena je u Zagrebu 1972. godine. Diplomirala je i magistrirala na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u razredu prof. Vladimira Krpana, a usavršavala se i magistrirala na Conservatoire de Musique (Lausanne) pod vodstvom prof. J. F. Antoniolija. Priredivši niz zapaženih recitala i nastupajući uz simfonijske i komorne orkestre te na večerima komorne glazbe, Katarina Krpan zarana se uvrstila među vodeće hrvatske koncertne umjetnike. O njezinu nemalom međunarodnom ugledu svjedoče pozivi renomiranih festivala kao i mnogobrojni koncerti u velikim glazbenim središtima Europe, Sjeverne i Južne Amerike, Australije i Afrike. Uz nastupe u pratnji Zagrebačkih solista, Zagrebačke filharmonije i Simfonijskog orkestra HRT-a, koncertirala je i s mnogim inozemnim orkestrima. Na koncertnom podiju nastupala je pod vodstvom najistaknutijih hrvatskih dirigentica, a u domovini i svijetu surađivala je i s inozemnim dirigentskim uglednicima. Zavidan tonski arhiv Katarine Krpan sadrži mnogobrojne studijske snimke ostvarene za najznačajnije hrvatske, švicarske i talijanske radiotelevizije, ali i nekoliko kompaktnih ploča snimljenih za domaće i inozemne diskografske kuće. U dosadašnjoj aktivnosti glazbenica je, uz intenzivnu umjetničku karijeru u zemlji i inozemstvu, razvila i onu pedagošku te pokazala izrazit smisao za odgoj mlađih glazbenika, posebno posvećujući pozornost njihovu sveobuhvatnom obrazovanju. Već 1989. godine postala je članicom EPTA-e (European Piano Teachers Association) i u okrilju te ugledne međunarodne strukovne udruge svestrano se potvrdila kao predsjednica njezine hrvatske podružnice za mlade. Jedna je od utemeljitelja Međunarodnog klavirskog natjecanja EPTA-e koje se od 1999. održava u Zagrebu i Osijeku te voditeljica EPTA-ine Ljetne škole u Dubrovniku (1997. – 2004.). Osobito je izražen njezin umjetnički interes za glazbu 20. stoljeća, kojoj pridaje veliku pozornost, posebno hrvatskoj glazbenoj tvorbi. Katarina Krpan veliku pozornost poklanja sustavnom promicanju novije hrvatske glazbene literature, pa je s uvjerenjem i kompetentno praizvela i studijski snimila doista impresivan niz recentnih klavirskih skladbi, koje su joj – potaknuti pravim umjetničkim dosluhom – podjednako često posvećivali i nadareni početnici i dojeni hrvatskoga skladanja (npr. Milko Kelemen, Berislav Šipuš, Mladen Tarbuk i drugi). Uvjerenje u nužnost promicanja nacionalnoga glazbenog stvaralaštva prenosi i na studente, pa je s tom nakanom 2010. utemeljila HR PROJEKT koji okuplja učenike glazbenih škola i studente muzičkih akademija različitih katedri kako bi radili na djelima hrvatskih autora i njihova izvođenja na koncertima diljem zemlje i inozemstva, a s istim ciljem sve češće surađuje i s Hrvatskom glazbenom mlađeži. Nagrade koje je dosad dobila afirmiraju vrijednost njezinih aktivnosti. To su Rektorova nagrada Sveučilišta u Zagrebu, Nagrada Hrvatskoga glazbenog zavoda (1992.), nagrada Ivo Vuljević Hrvatske glazbene mlađeži (1992.), Nagrada Kluba sveučilišnih nastavnika za najboljeg znanstvenog novaka (2001.), nagrada Mai Musical Festivala Mai Musical (Tergnier, 2003.), nagrada Vatroslav Lisinski Hrvatskoga društva skladatelja (2013.), nagrada Milka Trnina Hrvatskoga društva glazbenih umjetnika (2013.), Nagrada Neven Festivala sv. Marka (2014.) i Plaketa Grada Zagreba (2014.). Izvanredni je profesor na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu i gostujući profesor na Akademiji Steinway u Veroni (Italija). (MIC Quercus, 2014.)

Produljenje akcijske ponude do **31.12.2015.** godine!

Krunoslav Babić

Roden je 1976. godine. Diplomirao je i magistrirao u klasi profesora Manfreda Hopperta na Visokoj školi za glazbu u Muenchenu, Njemačka. Surađivao je i usavršavao se kod najboljih svjetskih stručnjaka na tubi kao što su: Mel Culbertson, Roger Bobo Daniel Perantoni, Jozsef Bazsinka, Walter Hilgers, Roland Szentpali. Tijekom svog boravka u Muenchenu imao je sreću i priliku nekoliko puta surađivati i sa glasovitim simfonijskim orkestrom Bavarskoga radija i to pod ravnjanjem jednog od najvećih dirigenta danas Mo.Lorinom Maazelom. Do sada je bio član Orkestra Hrvatske vojske, SOHRT-a, Slovenske filharmonije i danas Zagrebačke filharmonije.

U svom dosadašnjem radu istaknuo se kao orkestralni glazbenik, te je također aktivan solistički i komorno. Solistički je do sada nastupao sa gotovo svim eminentnijim ansamblima u Hrvatskoj (Zagrebačka filharmonija, SOHRT, Zagrebački solisti, Zagrebački kvartet, Zadarski komorni ork., Orkestar Hrvatske vojske), te uz Panonsku filharmoniju iz Pečuha. Osnivač je i voditelj kvarteta tuba XL prvog takve vrste na ovim prostorima s kojim je u dosadašnjih više od deset godina rada ostvario niz zapaženih nastupa u zemlji i inozemstvu te je osvojio i nekoliko međunarodnih nagrada. (Thailand, SAD). Više od deset godina bio je član Hrvatskog brass kvinteta, a danas je član međunarodnog iznimno uspješnog i cijenjenog kvinteta Balkan Brass Connection sastavljenog od ponajboljih glazbenika iz regije. Do sada je snimio i nekoliko nosača zvuka (jedan u duetu sa flautom što je doživjelo i prvu svjetsku premijeru, te tri albuma sa Kvartetom XL.). Na njegov poticaj nastaju mnoga djela hrvatskih i inozemnih skladatelja za tubu a uskoro se spremi izdati i nosač zvuka sa djelima isključivo hrvatskih skladatelja. Redoviti je član hrvatskih i međunarodnih ocjenjivačkih sudova, te također održava i majstorske radionice a aktivno je uključen i u rad svjetske tubističke organizacije (ITEA) na čijim konferencijama redovito sudjeluje. Profesor je tube na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu. Od samog početka svog rada sa tubom trudio se razbiti sve predrasude o tubi kao isključivo orkestralnom instrumentu te ga ravnopravno svrstati sa ostalim instrumentima.

Sanja Drakulić

Pijanistica i skladateljica, završila je studij glasovira na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, a usavršavala se u Nici, Weimaru, Parizu i Moskvi. Kompoziciju je studirala na École Normale de Musique A. Cortot u Parizu, Hochschule für Musik und Darstellende Kunst u Beču, na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji, a od 1987. na Moskovskom državnom konzervatoriju "P. I. Čajkovski", gdje je magistrirala (1992.) i doktorirala (1994.), te studirala muzikologiju i orgulje. Dvije godine je bila asistent Kompozicije na istom konzervatoriju. Na sveruskom natjecanju mladih kompozitora u Moskvi (1993.) osvojila je prvu nagradu s kompozicijom Pet intermezza za glasovir solo. Dobitnica je Jeljinove Predsjednikove stipendije za skladatelje i brojnih nagrada za skladbe u Hrvatskoj. Članica je Hrvatskog društva skladatelja, Saveza skladatelja Rusije i Britanske akademije skladatelja i pjesnika. Izvanredna je profesorica na Odsjeku za glazbenu umjetnost Umjetničke akademije u Osijeku za predmete: Pripređivanje za ansamble i Sviranje partitura.

Održava međunarodne tečajeve i seminare iz kompozicije i teorije glazbe. Bila je voditeljica Međunarodne glazbene tribine u Puli. Njezina djela izvode poznati solisti, ansamblji i orkestri u Austriji, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Francuskoj, Grčkoj, Nizozemskoj, Italiji, Japanu, Makedoniji, Moldaviji, Norveškoj, Njemačkoj, Rusiji, SAD, Sloveniji, Srbiji, Španjolskoj, Turskoj, Ukrajini, Velikoj Britaniji itd., a i sama izvodi svoje glasovirske skladbe.

Goran Končar

Rođen je 1954. u Zagrebu.

Jedan je od najistaknutijih hrvatskih violinista, studirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu kod Martina Barića i Josipa Klime, a magistrirao 1978. u razredu Leonida Kogana na Konzervatoriju Čajkovski u Moskvi. Usavršavao se kod Maxa Rostala u Bernu i Henryka Szerynga u Ženevi, te potom kod Yfraha Neamana u Londonu čiji je asistent od 1981.- 83. na Guildhall School of Music.

Od 1988. profesor je na Muzičkoj akademiji sveučilišta u Zagrebu. Drži majstorske tečajeve u Madridu, Berlinu, Torinu, Milani, Sidneyu, Tokyu, Pekingu, Stellenboschu i drugdje. Godine 2004. pokreće LAUS ljetnu akademiju u Dubrovniku zajedno s najvećim svjetskim violinističkim imenima (Zakhar Bron, Viktor Tretyakov, Dmitry Sitkovetsky, Leonid Sorokow).

Međunarodnu solističku karijeru započeo je 1982. gostujući u većini europskih zemalja, SAD-u, Japanu, Koreji i Izraelu. Od 1984. do 1994. bio je koncertni majstor Royal Philharmonic Orchestra u Londonu, Simfonijskog orkestra Hrvatske radiotelevizije i Zagrebačke filharmonije. Koncertirao je s uglednim orkestrima i dirigentima diljem svijeta.

Dobitnik je prvih i posebnih nagrada na državnim natjecanjima u zemlji, nagrade Glazbeni život u Moskvi (1980.) za izvedbu Koncerta za violinu i orkestar Dmitrija Šostakovića, prve nagrade na Međunarodnom natjecanju u Bratislavu (1984.) te drugih visokih priznanja. U popisu nagrada osobito se ističe Nagrada Vladimir Nazor (2006.).

U svojoj solističkoj i pedagoškoj praksi posebno je posvećen interpretacijama djela Johanna Sebastiana Bacha (Solo sonate i partite), a zatim repertoaru koji je radio s Maxom Rostalom (W.A.Mozart te francuski repertoar – M. Ravel, C. Debussy i C. Franck), Yfrahom Neamanom (J. S. Bach, M. Bruch, E. Bloch, F. Mendelssohn) te Leonidom Koganom (ruska literatura – Pl. Čajkovski, A. Glazunov, A. Hačaturjan, S. Prokofjev te D. Šostaković za izvedbu kojega je bio prvi stranac koji je osvojio rusku nagradu).

Posebnu pozornost posvećuje izvedbi klasika 20. stoljeća (B. Bartok, B. Martinu, S. Gubajdulina, A. Nilsson, K. Goldmark) te suvremenim djelima zbog čega mu niz skladatelja posvećuje kompozicije (Boris Papandopulo, Milko Kelemen, Giuseppe Gavazza, D. Holloway, Ivo Malec).

Pru mu je ploču izdao EMI 1984. u Londonu, a snima za BBC, CBS, France Musique, HRT te druge radijske i televizijske postaje. Croatia Records je objavila jednu od rijetkih integralnih izvedbi solo violinskih sonata Eugène Ysaëya. Od 1987. do 2012. vodi Zagrebački kvartet te punih četvrt stoljeća svoje umijeće i umjetnost ugrađuje u postojanje ovog najdugovječnijega, ne samo hrvatskog već i europskog komornog sastava.

U svom profesionalnom djelovanju posebnu pažnju posvećuje proučavanju zvuka povijesnih instrumenata kao i osvještavanju vrijednosti tonskog drveta iz Hrvatske i Bosne od kojeg su izrađivani najvredniji instrumenti.

Obrazovna razina: učenici srednjih glazbenih škola, studenti i diplomirani studenti visokoškolskih glazbenih ustanova.

Tamara Jurkić Sviben

Rođena je u Puli 1973. Hrvatska pijanistica i pedagoginja, glasovir svira od svoje šeste godine. Diplomirala je 1995. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Jurice Muraja. Tijekom studija usavršava se na majstorskim tečajevima u Italiji kod doc. Michaela Vaskresenskog (1990.) i kod prof. Leva Naumova (1993.). Nakon diplome usavršava se na pariškoj École Normale de Paris A. Cortot u klasi prof. Monique Mercier, te 1996. kod prof. Maria Saboya na Međunarodnoj akademiji Ludwig van Beethoven u Parizu. Dobitnica je Rektorove nagrade Sveučilišta u Zagrebu za akademsku godinu 1992-'93. i 1994-'95. Koncertira kao solistica i komorna glazbenica u Hrvatskoj i inozemstvu. Održala je pedesetak koncerata u svim većim hrvatskim gradovima te imala zapažene nastupe u Francuskoj, Nizozemskoj, Portugalu, Austriji, Mađarskoj i Indiji. Važan dio njezinog glazbenog izričaja je promocija hrvatskih skladatelja (Božidar Kunc, Boris Papandopulo, Bruno Bjelinski, Žiga Hirschler, Dora Pejačević, Ivana Lang). Od 1995. djeluje u sklopu Hrvatske glazbene scene mladih, te je od 1997. član Hrvatskog društva glazbenih umjetnika. Posljednjih pet godina aktivno se bavi pedagoškim radom.

Tamburaški orkestar Gackog pučkog otvorenog učilišta Otočac Darko Kranjčević, dirigent

Tamburaški orkestar Gackog pučkog otvorenog učilišta Otočac osnovan je 2001. godine. Djeluje pri Gackom pučkom otvorenom učilištu i okuplja oko 20 članova osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta od kojih se dio educira i polaže ispite po programu Osnovne glazbene škole koja djeluje pri Gackom pučkom otvorenom učilištu Otočac.

Od svojih početaka pa do danas Tamburaški orkestar bilježi brojne uspješne nastupe, kako na lokalnoj razini tako i izvan Ličko-senjske županije. Nastupa na Otočkom kul-

turnom ljetu, Adventu, Danima Gacke, Vinkovačkim jesenima, smotrama folklora, samostalnim ili skupnim koncertima, obilježavanju godišnjica, važnih državnih praznika te drugim prigodnim manifestacijama. Tradicionalno Tamburaški orkestar priređuje novogodišnji koncert u prostorijama Učilišta.

Svojim radom Tamburaški orkestar doprinosi očuvanju tradicijske glazbene baštine, kako gackog kraja, tako i nacionalne glazbene baštine.

DEGENIJA - TRGOVINA d.o.o. Zagreb

Poduzeće za proizvodnju i trgovinu

**Donosi
okus
VELEBITA
u
vaš dom**

Selska cesta 20, Zagreb
Tel./fax: 01 3906 954

E-mail:
prodaja@degenija-trgovina.hr

Život za Hrvatsku na ličkom ratištu

Josip Novak - Jozo
1962. - 1992.

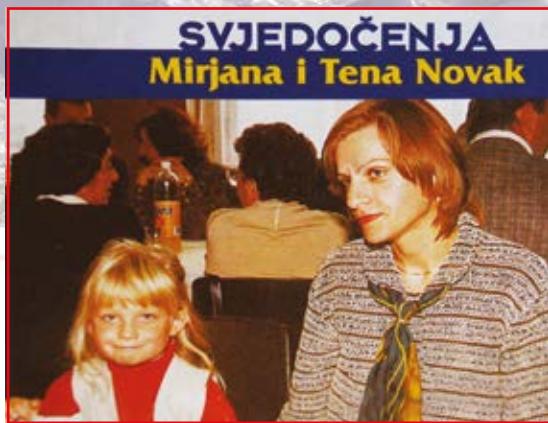
Josip Novak rođen je u Virovitici 1962. godine. Domovinski rat ga je zatekao u Zagrebu gdje je bio zaposlen i uz rad studirao.

Nakon srpske agresije na Hrvatsku bez razmišljanja se '91. stavio na raspolažanje HOS-u u obranu Domovine.

Kao pripadnik HOS-a upućen je na ličku bojišnicu gdje se u siječnju 1992. priključio 118. brigadi HV-a u Gospiću.

Dva mjeseca kasnije 1.3.1992. u izviđačkoj akciji u mjestu Ornice izgubio je život od jedne odskočne mine koju je postavila neprijateljska vojska.

“Baš će mi dobro doći blokić i flomaster. Poslat ću ih gore, na nebo, mom tati Josipu, da mi može pisati”!

Tena i Mirjana Novak (rod. Marjanović)

Medju tisućama tragičnih sudbina, životna priča četverogodišnje krasotice Tene otvara rane i na najtvrdem srcu. Plavokosi anđeo, topla, široka osmijeha, koja pojavom i ponašanjem plijeni svekoliku pozornost i oduševljenje, dijeli, nažalost, sudbinu tisuća

djece koja zbog ovog

rata nisu stigla niti upoznati svoje očeve. Tenin je tata Josip, naime, poginuo na prvoj crti bojišnice, ne dočekavši rođenje svoje ljubimice. Mama Mirjana s puno ljubavi i strpljenja odgovara na brojna Tenina pitanja, jedva zatomljujući bol što joj razara srce i dušu. Teško progovara o suprugu Josipu, jer joj svaka riječ otvara još tako svježe rane. Saznajemo da je Josip, inače rodom iz Virovitice, bio zaposlen u HPT-u u Draškovićevoj i Jurišićevoj ulici te paralelno studirao na prometnom fakultetu i matematiku na PMF-u. Jedna je nagazna mina zauvijek zaustavila Josipove korake, istrgnuvši ga iz zagrljaja njegovih najdražih sa tek napunjenih 29 godina. Šok, nevjericu, bol koja bi mogla razoriti i pamet - samo su dio ratnog pakla kroz koji je prošla supruga Mirjana. Rođenje Tene pomaže Mirjani da ipak nastavi Josipovu prekinutu životnu nit, tkajući je novim sponama koje, kao i snagu da prezivi, nalazi u malom biću kojem su ona i Josip dali život. U toj agoniji uspijeva čak dovršiti započeti studij ekonomije.

Gorko su, stežući srce svima, zazučale riječi male Tene kojima je popratila svoje djeće oduševljenje poklonima dobivenim za prijema u HPT-u:

»Baš će mi dobro doći blokić i flomaster. Poslat ću ih gore, na nebo, mom tati Josipu, da mi može pisati! Znate, moj je tata gore, na nebu. Pazi na mene i moju mamu, čuva nas. Svi ćemo jednog dana otići gore i biti zajedno s njim!« Dok to govori, nježno prstićima gladi očevu sliku na privjesku što joj visi o lančiću na vratu.

Tena Josipa danas kao 23-godišnja studentica ekonomije

Tekst objavljen u internom HPT listu 1996. Za vili pripremio:
Tihomir Marjanović Šima

Predstavljanje narodnih nošnji

je prava prilika da se na jednom mjestu susretu i poduzetnici, ali i male udruge koje isto tako svojim radom i djelovanjem pri-donose boljoj gospodarskoj, ali i turističkoj djelatnosti svoga grada. Puno truda da bi se sve ovo realiziralo snosi i sama Turistička zajednica na čelu s gđom Janjom Čeliković koja je bila zadovoljna posjećenim sadržajima.

U večernjim satima program je zbog kiše preseljen u školsku sportsku dvoranu gdje se održavao program „Tamburaški

Belišćanska zlatna jesen

Grad Belišće i ove jeseni bio je domaćin svoje turističke, gospodarske kao i kulturne manifestacije „Belišćanska zlatna jesen“. Pokrenuta je prije dvije godine s ciljem jače promidžbe grada Belišća i Turističke zajednice grada Belišća da bi se i ovaj lijepi gradić pokraj rijeke Drave uključio u očuvanje i njegovanje tradicije i običaja, da bi kroz ovu manifestaciju poticao razvoj gospodarstva kroz susrete poduzetnika i OPG-ova. U Subotu 26. Rujna program je počeo svečano gdje se u Centru za kulturu „Sigmund Romberg“ održavao europski dan jezika i gdje su učenici recitirali i izvodili svoj program

pred ispunjenim tribinama. Na trgu Ante Starčevića otvoren je sajam gospodarstva na koje su se predstavili poduzetnici, obrtnici, poljoprivrednici, turistički djelatnici i svi oni koji nešto znače za gospodarstvo ovog kraja. Ovo

hit do hita“ s trinaest različitih glazbenih skupina, kao i revija tradicijskog ruha u kojoj su čuvari tradicije svojih sela, a i obitelji prikazali svu ljepotu narodnog ruha čitave Slavonije, ali i šire. Voditelj ove glazbeno-folklorne

Marina Kenfelja i Milan Ladišić s voditeljem Brankom Uvodićem

Marina Kenfelja i Milan Ladišić u ličkoj narodnoj nošnji

svečanosti za grad Belišće bio je proslavljeni Branko Uvodić poznat kao voditelj istih ili sličnih događanja po Hrvatskoj, a najpoznatiji je kao voditelj televizijske emisije „Lijepom našom“ na Htv-u. Skromno i nenametljivo vodio je program kako to on već zna, jer su tu večer glavne bile čuvarice i čuvari tradicijske baštine u ovom dijelu Lijepe naše.

Prekrasno je bio za vidjeti nošnje iz Sarvaša, Bocanjevaca, Habjanovaca, iz Baranje – Baranjskog Petrovog Sela i Gajića, Piškorevaca, Veliškovaca-Gata-Tiborjanaca, Donjeg Miholjca, Svetog Križa Začretja iz Zagorja, te iz Vionice iz Hercegovine. Među svim tim čuvarima tradicije predstavio se i član Zavičajnog kluba ličana „Gacka“ Bizovac g. Milan Ladišić

i članica KUD-a „Cret“ Marina Kenfelja u ličkoj nošnji koju nose na nastupima.

Evo što kaže član „Gacke“:

Došli smo ovdje u Belišće predstaviti našu ličku nošnju, u grad u kojem više od stotinu godina žive doseljeni Ličani i oni to s ponosom ističu. U svom izlasku pred publiku govorio sam za svaki dio odjeće i obuće kako se zove po lički, tako da svi znaju da se lička kapa ponegdje još zove i čepica, te kako je nastala nakon Krbavske bitke 1493. godine, da je prsluk - bušt, da je pojас oko struka - čemer, a coklje da imaju okapak naprijed, a zapetak pozadi. Da bih izašao na ovu reviju kao i pomoći kod naših etno izložbi tradicijskih predmeta kojih imamo oko 30 iz Like i koje izlažemo po Slavoniji, dakle sva imena i čemu služe pojedini predmeti mogu zahvaliti gospodri Dragici Rogić, kao i turističkim zajednicama Ličko-senjske županije, te građova Gospića i Otočca. Svi nam oni pošalju brošure o Lici, a mi ih kroz te izložbe podjelimo i na taj način prezentiramo ljepote naše Like. Tako sam napravio i ovdje u Belišću. Želim kod starijih ljudi sačuvati uspomenu na Liku, a mlade potaknuti da ju posjete, da se uključe u rad naših ličkih zavičajni udruga po Slavoniji.

Drugi dan, u Nedjelju, održana je smotra folklora na istom mjestu u sportskoj dvorani gdje je ljepota narodnog ruha inošnji došla do izražaja. I nadalje želimo još puno „Zlatnih jeseni“ u Belišću – gradu tradicije i povijesti.

Za Vilu piše: Ivica Drašković

tijela ubijenih. Istražujući ratni zločin i prateći suđenje postoji osnovana sumnja da su Vojislav Stanimirović i njegova supruga dr. Ljeposava Stanimirović u svojstvu svjedoka 2011. godine, dali lažne iskaze u postupku koji se vodi na Županijskom sudu u Vukovaru za ratni zločin počinjen u Tovarniku.

Nakon sjednice vlade tzv. SAO istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema 20. studenog 1991. na kojoj je jednoglasno zapečaćena sudbina naših ranjenika, u uspjeh akcije pražnjenja vukovarske bolnice i odvođenja ranjenika na Ovčaru, taj dan se,

Vojislav Stanimirović pored kaznene prijave za ratni zločin odlučuje o formiranju Vlade

TOVARNIK – Hrvatska kao zemlja "Apsurdistan" po kojoj to logici istaknuta javna osoba, pored kaznene prijave zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela ratnog zločina, može bez ikakvih političkih, moralnih, etičkih i sl. dvojbi sudjelovati u hrvatskom političkom životu i utjecati na našu svagdašnjicu, kao što je to slučaj dr. Vojislava Stanimirovića?

Vojislav Stanimirović bio je među najekstremnijim Srbima koji su zagovarali pripojenje okupiranih hrvatskih krajeva s Republikom Srpskom. To je osoba koja je imala odgovarajuće dužnosti tijekom Domovinskoga rata, komandanta saniteta i organizatora zdravstva za Srijem, ravnatelja bolnice, građonačelnika, sve do sudjelovanja u Vladi tzv. republike srpske krajine.

Slavica Popović jedna od oštećenica i svjedok u sudskom postupku za počinjeni ratni zločin u Tovarniku na Županijskom sudu u Vukovaru 12. srpnja 2011. godine pred sucem i Sudskim vijećem pod prisegom je posvjedočila, da je nekoliko dana skrivala ranjenog supruга Marijana zajedno sa svekrvom. Onda je došao dr. Vojislav Stanimirović i njihova milicija po njega i odveli ga. Poslije je doznala da je Marijan ubijen i zakopan na njivi prema Šidu.

Vojislav Stanimirović je bio nadležan svojoj supruzi dr. Ljeposavi Stanimirović i dr. Draganu Martinoviću koji su u listopadu i studenom 1991. godine, kako bi zataškali pokolj u Tovarniku, izdavali lažne potvrde o načinu smrti barbarski ubijenih mještana bez pregleda

u popodnevnim satima, osobno, u uniformi tzv. JNA i pod oružjem, došao uvjeriti i dr. Vojislav Stanimirović komandant saniteta i organizator zdravstva za Srijem. Ranjenici u vukovarskoj bolnici i „Borovo Commercu“ bili su u njegovoj nadležnosti.

Protiv Vojislava Stanimirovića, novinarka Karolina Vidović Krišto i povjesničar Josip Jurčević podnijeli su Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku 2013. godine kaznenu prijavu zbog kaznenih djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, a slučaj je preuzeo zagrebački odvjetnik Zvonimir Hodak.

*Za vilu piše: Antun Ivanković
predsjednik Udruge
dr. Ante Starčević - Tovarnik*

U katedralu jedne teške noći,
 udoh tiho i priđoh do oltara,
 Sa zvonika jecahu zvona stara,
 htio sam duši molitvom pomoći
 Kad tamo pri tamnom visokom odru,
 jedna žena gledaše u daljinu,
 Tri su joj boje ovile haljinu,
 prepoznaх crvenu, bijelu i modru.
 I reče mi tiho: moli se sinko
 Nad nama pletu neke čudne niti,
 Hrvat je opet tako teško biti...

A.G.MATOŠ

**HRVATSKA VEĆ VIDJE
 DOSTA RAZNIH ČUDA,
 AL' NE NAĐE ŠTRIKA ZA
 TOLIKO Juda.**

A. G. Matoš

Poštovani čitatelji!

Objavljujemo neke od hrvatskih rodoljubnih pjesama napisanih između 1831. i 1941. godine čiji su autori poznati hrvatski pjesnici. Većina pjesama nikad nije ušla u školske udžbenike za vrijeme kumunističkog režima poslije 2. svjetskog rata. Pjesme su preuzete iz zbirke tiskane u Zagrebu 1942. godine.

HRVATSKA DOMOVINA

Hrvatsko rodoljubno pjesništvo

Pred knjigom povijesti roda moga

Nije čelik moja desna,
Al te krepko srcu nosi;
Suza moja, tebe svijesna,
Krvave ti liste rosi!
Otvaram ti svoje grudi,
Grijem tebe na svom žaru,
I tamo mi ono budi,
Što je boštvo na oltaru!

Grudi moje burno biju,
Ti si njima bilo dala;
Oči moje vatrom griju,
A ti si ih zagrijala:
Krilo moje raste jače,
S tvoga daha od vjekova;
S tobom moja duša plače,
Baštino mi pradjedova!

Moj je djedo ocu momu
Na samrti tebe predo;
Reko j' babo čedu svomu,
Da sam i ja twoje čedo.
A ja vatrom žarke snage
Do zadnjega bit ču dana;
List hrvatske lipe drage
I našega debla grana!

I kunem se ostat tako,
Dok mi Božje sunce svjetli,
I za twoje slovo svako
I živjeti i umrjeti.
I kunem se cijela sebe
Žrtvovati tvomu zmaju;
Iščupat će onda tebe,
Kad mi srce iščupaju!

Ah gdje nema polja pusta,
kud se naše kosti bijele,
Gdje se vrana jata gusta
Sve uz našu krv veselje?!
Boli spomen! al jednako
Kunem ti se pravdom neba;
Tvoje gorko slovo svako
Oplakati kako treba

I tako mi djeda moga
I prisiju majke moje
I tako mi svega tvoga,
Što ti sveto i milo je,
I tako mi moga groba
I zvijezde, što me vodi
Bit ču žrtvom svako doba
Imenu ti i slobodi!

Gle gusala slave naše,
Na tebe ih evo skladam!
To nam Božje vile daše,
Da ne plaćem, da se nadam.
Ta sva povijest moga roda
S guslinih se žica čuje,
Sa gusala nam sloboda
Ljepše dane prorokuje!

Njenoj sreći moja krvca,
A kad dođe umrijeti,
Metnite mi blizu srca
Povijesti nam listak sveti!
I kako se ptica vije
Moj će dašak da se gubi;
Jer se lako, lako mrije,
Kad se povijest svoja ljubi!

Stara pjesma

O, ta uska varoš, o, ti uski ljudi,
O, taj puk, što dnevno veći slijepac biva.
O, te šuplje glave, o, te šuplje grudi,
Pa ta svakidašnja glupa perspektiva!

Čemu iskren razum, koji zdravo sudi,
Čemu polet duše i srce, koje sniva,
Čemu žar, slobodu i pravdu kada žudi?
Usred kukavica čemu krepost diva?

Među narodima mi Hrvati sada
Jesmo zadnji, robovi bez vlasti,
Osuđeni pasti i propasti bez časti.

Domovino moja, tvoje sunce pada,
Ni umrijeti za te Hrvat snage nema,
Dok nam stranac, majko,
tihu propast sprema

Silvije Strahimir Kranjčević

Antun Gustav Matoš

Piše:
Sanela Vrkljan

Čovjek moj

Jednom davno
 U očima tvojim vidjela sam sebe,
 Vidjela sam nas sutra,
 Gledala sam čovjeka svog.
 Jednom davno,
 Obećala sam da tvoja sam
 I da osmjeh tvoj
 Smisao života mog će biti.

Jednom davno,
 Ni pomislila nisam da doći će dan
 Kada ćeš otići bez poljupca
 I da će te morati pustiti da odeš.

Jednom davno
 Ni pomislila nisam da za osmjeh tvoj
 Jedino
 Molit će se moći.
 I da, kao odgovor na molitve,
 Moći će tako snažno osjećati pogled tvoj
 Kao da pratiš svaki,
 Baš svaki pogled moj.

Jednom davno,
 Kao da je prije tren bilo,
 Obećala sam
 Da samo smrt moja uzeti mi te može.

Zagreb, 2005.

Valovi života

U kojem trenutku moje nesvjesnosti
 Ovi valovi su započeli?
 Slabi li ili jača njihova snaga
 Što su bliže obali?
 Prestaju li ikada,
 Pa i onda kada površina uljanom se čini?
 Zar borba za borbom mora biti
 Bez predaha
 Do posljednjeg daha?

Blagi i tihi, uzburkani i bučni,
 Meni, malenom čovjeku,
 U traženju smisla
 Ostaju neukrotivi
 Valovi života.

Karlobag, 2011.

Zalazeće sunce

Zlatnim obrubom zalazećeg sunca
 Tmurni oblaci
 Jasan oblik konačno dobiše.

Kao usnulo dijete
 Na majčinim rukama
 Spokojno se nasmiješih.
 Vidim anđele,
 Dolaze se igrati sa mnom

Vir, 2003.

ELEKTROINSTALACIJE • TELEFONSKE INSTALACIJE • KOMPUTATORSKE INSTALACIJE
PROTUPROVALA • VATRODOJAVA • VIDEONADZOR • ATESTIRANJE EL. INSTALACIJA

- montaža i popravak električnih instalacija i postrojenja svih vrsta i namjena, telefonskih, kompjutorskih, razglasnih i signalizacijskih instalacija, zvučne i svjetlosne signalizacije
- izvedba svih vrsta elektromontažnih i instalacijskih radova jake i slabe struje
- izvedba gromobranskih instalacija
- proizvodnja raznog elektropribora
- remont, popravak, održavanje i servisiranje električnih strojeva i ostalih elektrotehničkih aparata
- protuprovala, vatrodojava, videonadzor
- izrada, sklapanje i montaža elektro razvodnih ormara
- atestiranje elektro instalacija

Josipa Lončara 2h, Zagreb - Jankomir
Tel.: 01/61 80 132, fax: 01/61 80 134
www.elkro.hr, E-mail: elkro@elkro.hr

GEPOT

GRADITELJSTVO, PROIZVODNJA I TRGOVINA
10000 ZAGREB, - Selska cesta 20
gepot@zg.t-com.hr
Tel./fax: 01 / 37 02 157

- Izgradnja objekata "ključ u ruke"
  - Adaptacije • Fasaderski radovi • Suha montaža

20 godina iskustva !

Sedamdeset i druga obljetnica stradanja stanovnika Zrina obilježena je u nedjelju 12. rujna u ovom povijesnom hrvatskom mjestu. Program obilježavanja započeo je molitvom ispred križa podno Starog grada Zrina, te mimohodom do mjesta srušene župne crkve Našašća sv. Križa koju su 1943. godine srušili

snaga kad čovjek okreće leđa istini i mudrosti, a živi po svome. Koliko je razorna snaga mržnje prema nekome, a ovdje se mrzilo ono što je hrvatsko i katoličko, te su samo zato Zrinjani stradali. Imali su svoj jasan i definiran identitet i nisu ga se htjeli odreći. Kao što znamo iz komunističkih presuda i prepiski nije se u mjestu našlo

komemoraciji žrtvama održanoj nakon mise, sudjelovali i gardisti Počasno-zaštitne bojne Oružanih snaga RH-a, predstavnici braniteljskih udruga, izaslanik Predsjednice RH Ante Deur, župan Sisačko-moslavačke županije Ivo Žinić, izaslanik zagrebačkoga gradonačelnika Milorad Demo, kao i brojni drugi javni i politički

ZRIN

72. OBLJETNICA STRADANJA STANOVIKA ZRINA. NISU HTJELI SURAĐIVATI S PARTIZANIMA. OVO MJESTO JE UNIŠTENO A STANOVIŠTVO POUBIJANO.

partizani.

Tom prigodom misno slavlje predvodio je bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak u zajedništvu s domaćim biskupom Vladom Košićem, ravnateljem Zaklade za obnovu crkve u Zrinu mons. Markom Cvitkušićem, zrinsko-gorskim arhiđakonom preč. Dragutinom Papićem i petnaestak svećenika. Ova obljetnica okupila je oko dvije tisuće hodočasnika pristiglih iz cijele Hrvatske, a ponajviše prognanih Zrinjana i njihovih potomaka.

Na početku biskupa Huzjaka i sve okupljene pozdravio je biskup Košić istaknuvši kako je Zrin simbol stradanja hrvatskog naroda, te da biskupija čini sve kako bi se na mjestu ove srušene crkve podignula nova, a koja bi na svojim zidovima nosila imena 291 stradalog Zrinjana.

Zato braće i sestre, kada gledamo, razmišljamo i čitamo što se ovdje događalo 1943. godine i kada vidimo s koliko je mržnje i zla navalilo srpsko i partizansko stanovništvo na ove ljude koji su tu živjeli, stvarali i molili, onda vidimo kolika je razorna snaga zla u čovjeku. Vidimo koliko je razorna

nikoga tko bi surađivao s partizanima i zato je trebalo mjesto uništiti, ljude raseliti i ubiti... Kolika je razorna snaga zla u čovjeku, a to zlo kad se organizira te se cijela država i sustav stavi njemu u službu, onda si možemo zamisliti koliki su ljudi i kako stradali od toga zla“, ustvrdio je biskup Huzjak te upozorio kako se o stradanju Zrina i brojnih drugih mjeseta ne može čitati u udžbenicima iz povijesti i kako je zato iznimno važno da se govori o tome mlađim naraštajima kako te žrtve ne bi nikad bile zaboravljene.

Na ovogodišnjoj su misi i

djelatnici.

Zagrebačka biskupija nije ukinula župu Zrin, iako nema niti jednog katolika i Hrvata u njoj.

Zrin je danas pusto mjesto. Livade i pašnjaci su obrasli korovom i šumom, i samo tvrdi zidovi ruševne Crkve sv. Margarete i tvrđave Zrin, s koje se pružao otpor osmanlijskim osvajačima s istoka, nas podsjeća na nekadašnje slavno vrijeme.

Na Malu Gospu 1943. godine, ovdje su zadnji put zvonila crkvena zvona i slavljeni sveta misa. Dan kasnije, 9. rujna, ovdje je utihnuo život. Nastao je mrak, a

jauk Zrinjana je poletio u nebo. Srušeni su veliki zvonici. Crkva je zapaljena i razrušena do temelja. Na najokrutniji način, pobijena je jedna trećina, oko 300 župljana, a ostale se protjeralo, imovinu im

na su imali na glavi šubare. Baš ovako, u svojim sjećanjima, piše svjedok toga vremena. Hrvati Zrina se nisu željeli odreći svog vjerskog i nacionalnog identiteta, nitko od njih nije bio

improviziranog oltara, okupilo se veliko mnoštvo.

Biskupi, svećenici, vjernici, hrvatska vojska, policija, branitelji... Uz oltar je i predsjednička garda kao simbol neslomljivosti.

Dirljive su recitacije pjesnikinje izgnanice. Zrin je rodno mjesto moje, u njem sam provela djetinjstvo svoje...

Ovdje je sva povijest moja, tlo moje i tvoje, ja sam dijete ove zemlje, ovoga tla, branim baštinu svoju, pa ako treba, znat'ću i umirati poput pređa. Odjekivao je glas mlade govornice, koji je potvrđivao da su se zločinci prevarili. Evo nas opet. Pravednika ne može nitko uništiti. Ovdje će kao i stoljećima opet stajti crkva...

Istu ili sličnu sudbinu su doživjele mnoge druge župe i mjesta u RH i BiH; Borićevac, Španovica kod Pakrac, Priboj kod Plitvica...

To je strašno, da ljudi ne mogu dobiti svoju imovinu. Vjerujem da će se ulaskom u EU, na tom planu stvari promjeniti. Neka nam živi vječna Hrvatska. Izjavila je prije par godina u Španovici Jadranka Kosor, bivša predsjednica vlade, ispred spomen ploče s 400 hrvatskih žrtava Španovice.

O zločinima nad Hrvatima Zrina, Borićevca, Španovice... u povijesnim udžbenicima djeca ne mogu pročitati. Mi u ova mjesta redovito hodočastimo da se ispravi nepravda i ljudima vrati oduzeta zemlja. Mi dižemo svoj glas zbog nepravde prema hrvatskim žrtvama, ponavlja, po tko zna koji put, glasnogovornik Hrvatskog žrtvoslovnog društva, koje je i organizator hodočašća u Zrin, mesta hrvatske tuge i hrvatskog ponosa.

konfisciralo, i zakonski zabranilo povratak na svoja ognjišta.

Vjerovali ili ne, niti jedna dosadašnja Vlada RH, u čiji Ustav je ugrađeno i ovo zločinstvo, te zločinačke zakone još nije poništila, pa hrvatske žrtve, potomci preživjelih, po postajećem zakonu još nemaju pravo na povratak na svoja djedovska ognjišta.

“Vi ste narodno oslobodilačka vojska Hrvatske” govorio im je neposredno prije napada na Zrin, senilni “pismeni” Vladimir Nazor, na što su se oni smijuljili. Neki su imali prišivene petokrake, a veći-

u partizanima, niti je s njima želio surađivati, pa su kao takvi za spomenutu narodno oslobodilačku vojsku bili narodni neprijatelji, izdajnici i fašisti, i završili kao žrtve srpsko partizanske protuhrvatske i protukatoličke mržnje, koja je bila nabijena nevjerojatnom razornom i ubilačkom snagom.

Raseljeni potomci širom Hrvatske i svijeta, se u svom Zrinu okupe jedanput godišnje, na obljetnicu velikog stradanja. I ove godine, uz veliki mimohod hrvatske časti do mjesta srušene crkve, ispred

Hrvatska kolonija u Africi

Pater Tomislav Mesić rođen je 1974. godine u Rumi u Srijemu. Nakon završene osnovne škole odlazi u Zagreb u sjemenište nakon čega u Đakovu nastavlja obrazovanje na Filozof-

će pomagati napretku i obrazovanju ljudi nerazvijenog svijeta. Studiranje antropologije bio je jedan od uvjeta za dobivanje mjesta u Africi. Želja da ide u Afriku ostvarila mu se 2010. godine

gdje počinje živjeti i raditi u malenoj kolibi, bez struje i vode, na rubu sela Nainokanoka, okružen ugaslim vulkanima, na visini oko 3.000 metara. To je područje sjeverne Tanzanije sa najvećom populacijom Masaja u Africi i dio nacionalnog safari parka Ngorongoro. Iako je potpuno odsječen od civilizacije pater Tomislav potpuno se prilagodio lokalnom staništvu.

Radni dan patera Tomislava ispunjen je slušanjem i rješavanjem problema župljana. Posebno je posvećen brizi i pomaganju bolesnima jer Masaji gotovo da ne pozanaju medicinu ili načine liječenja. Svojim trudom i požrtvovnim životom uspio je donacijski dobiti osnovne lijekove. Pomaganjem onih kojima je potrebna medicina Pater je pridobio lokalno stanište koje je postalo povjerljivo i spremno za učenje i napredak. U selu prepunom djece uspio je organizirati nastavu za 230 djece. Djeca uspješno pohađaju školu i stječu osnovna znanja, a ove godine ima i nekoliko učenika koji

skom fakultetu, a zatim upisuje novicijat u Dublinu (teologiju i antropologiju). Već tada je znao da svoj životni put želi nastaviti u nekoj od katoličkih misija gdje

kada odlazi u Tanzaniju, u drugu kulturu i rasu. Pater Tomislav dolazi u pleme Masaja i zanosom djeteta počinje rad u svojoj misiji. 2013. godine je dobio svoju župu,

se školju za zanimanja kuhara i krojača. Pošto su u nacionalnom parku i ne mogu užgajati ni voće ni povrće Masaji su skoro na rubu gladi, a skoro svi su podhranjeni. Država im osigurava određenu količinu kukuruza i to je sve. Vrlo često pater Tomislav uspijeva organizirati preko svojih prijatelja dopremu odjeće i obuće. Pater Tomislav misli da su Masaji ponosan i vrlo bistar narod. Bave se stočarstvom, užgajaju krave, koze i magarce. Ta stoka im je najveće bogatstvo.

Jasna Elizabeta Hornung u Africi sa djecom iz plemena Masaja

Prije dvije godine pojavila se prava mala kolonija Hrvata jer je u posjet pateru Tomislavu došla Jasna-Elizabeta Hornung koja živi i radi u Zagrebu. Jasna je Slavonka, ali ima puno prijatelja Ličana među kojima je i profesor Milan Vrkljan te je poslala ove krasne fotografije za Vilu Velebita. Jasna je 2013. godine volontirala u sirotištu u gradu Moshiju, ispod Kilimandžara. Nakon toga željela je vidjeti kako žive Masaji. Tako je upoznala patera Tomislava Mesića i oduševila se njegovim načinom života. Upoznala je kako se može ispuniti zadovoljstvom i mirom pomažući drugima. Upoznala je kako male stvari mogu pomoći i razveseliti divne ljude Afrike.

Ove godine pater Tomislav posjetio je kratko svoju Hrvatsku i Zagreb. U dva navrata imali su se prilike družiti Jasna, pater Tomislav i urednik Vile, profesor Vrkljan u Zagrebu. Ljudi kao pater Tomislav su oni koji pomiču

granice, menjaju i čine svijet boljim i za svoje ideje nesebično daju sebe. Kako sad imamo malu hrvatsku koloniju u selu Masaja, Jasna je ponovno tamo na par tjeđana, pozivam sve članove i čitatelje Vile Velebita da se uključe i zaista malim darovima razvesele djecu Masaja, a i našeg patera Tomislava. Bilo bi krasno kad bi nam Pater uskoro poslao

slike Masai djece kako radosno igraju nogomet u dresovima hrvatske reprezentacije. Ne zaboravimo pomagati jedni drugima, i u Hrvatskoj ima ljudi koji žive u siromaštvu i kojima možemo pomoći.

Za vilu piše:
Jasna Elizabeta Hornung

FOTO KUTAK
autor:
Dragutin Perković

Karlobag

Obljetnica postavljanja spomenika Šimi Starčeviću

Usubotu, 23. 05. 2015. godine, Udruga Ličana "Vila Velebita" iz Zagreba je organizirala posjet Karlobagu s polaganjem vijenca pokraj spomenika Šimi Starčeviću koji je bio hrvatski svećenik, bogoslov, gramatičar (slovničar), borac za hrvatski jezik, prethodnik hrvatskih preporoditelja. Bio je znanac stranih jezika svog vremena: razumio je sve slavenske jezike, a od neslavenskih jezika, znao je latinski, francuski, talijanski i njemački. Šime je bio stric Ante Starčevića, ali i njegov prvi učitelj. Vrlo respektabilno u svakom slučaju, možemo se ponositi s takvim precima. Zato nikada ne treba zaboravljati svoje velikane, pa smo s radošću krenuli i osmi put ga posjetiti.

Ne kaže se uzalud, da običan čovjek umire dva put. Prvi put kad

fizički završi život, a drugi put kad ga nitko više ne spominje. Za ljude koji su zadužili našu povijest

to pravilo ne važi, ali je uvjek lijepo spomenuti ih se i posjetiti sa zahvalnošću.

Prije dolaska organiziran je dolazak u Senj i pogledali smo kulu Nehaj, dio naše junačke tradicije koja se svojom hrabrošću othrvala utjecaju mletačkog lava i habsburškog konjskog repa. Ni Osmanlije u svom pohodu nisu uspjеле, tako da ta fortifikacija ostaje simbolom na širim prostorima, što je vidljivo iz uzrečica iz tog doba:

- *Uskoci su najbolji ljudi na svijetu*

- za ratno doba, Car Karlo V.
- Bog Vas čuvao senjske ruke - Mletačka uzrečica
- Uskrsli Makabejci - papa Grgur XII.

Pod stručnim vodstvom ravnateljice Gradskog muzeja Senj (Blaženka Ljubović, prof.) naučili smo i vidjeli dosta, kako bi mogli zaključiti o kontinuitetu i važnosti Senja u našoj povijesti.

I šetali po vidikovcu, gledajući isto što i naši junaci od preje 400-tinjak godina. A pogled prekrasan, iskonski, otoci, more i planine.

Kula je lijepa, čvrsta, širokih zidova do 3,2 metra. Čvrsta i nep-

objediva, a danas služi, uz muzejsko-kulturnu djelatnosti za razna kulturna događanja.

U Muzeju smo vidjeli eksponate od kamenog doba do 16. st. i vidljivo je da je Senj aktivno živio i u duhovnom, obrambenom, naučnom i kulturnom životu kroz protekla razdoblja.

A onda Karlobag. Sunčan raspjevan, s glazbom koja nije prestajala. A švedski stol kao iz priče.

Nema čega nema. Osoblje hotela Velinac je pripravilo delicije za svačiji ukus od šparoga, priloga, lignji, mesa, do ribe (zubatac od

8 kg) i kolača. I nije za vjerovat, ali purgeri/Ex-Ličani su se s veseljem ovjekovječili uz tog morskog kapitalca.

I tako slijed hrane, red pića i glazbe i za tren dođe kraj druženju. Uz obavezno naše, doći ćemo Vam opet u goste. I nije baš pristojno sam se pozivati, ali dosad je to funkcionalo.

Hvala!

Tekst i fotografije:
Branka i Dragutin Perković

Senj

Posjet Gradskom muzeju na proputovanju prema Karlobagu

Na proputovanju prema Karlobagu zaustavili smo se u Senju. Uz organiziranu prezentaciju ravnateljice Gradskog muzeja Senj, Blažen-

ke Ljubović, krenuli smo na upoznavanje povijesti i znamenitosti grada Senja - prvo kule Nehaj sagrađene 1558. godine - tog jedinstvenog spomenika hrvatskoga srednjovjekovnog obrambenog graditeljstva, utvrde za borbu protiv Mlečana i Turaka, čiju je izgradnju financirao car Ferdinand I.

Kula Nehaj se sastoji od prizemlja, dva kata i vidikovca. U prizemlju je cisterna-zdenac, a iznad su tri grba, lijevo je grb Ivana Lenkovića, kapetana i generala hrvatske Vojne krajine, u sredini je grb austrijskog nadvojvode Ferdinanda I. - gospodara Senja, a desno je

grb kapetana Herbarta VII. Auer-sperga Turjaškog. Ognjište je bilo na desno, a uokolo su prostorije za momčad i oružje.

Padom Klisa 1537. godine, povećava se opasnost za Senj, koji postaje utočište i uporište prebjezima nazvanim uskoci, koji se odmah uključuju u obranu i postaju stalna posada senjske obrane i tvrđave Nehaj. U obrani su sudjelovali i Ličani, koji su se povlačili pred Osmanlijama.

Grad je 1563. godine branilo 300 uskoka pod zapovjedništvom kapetana Ivana Lenkovića.

Na prvom katu su bile prostorije za časnike, a na drugom katu je bila smještena topovska baterija od 11 teških topova.

S vrha kule su uskoci nadzirali prilaze s kopna i mora i primali dimne i svjetlosne signale od

suradnika i izvještavali o mogućoj opasnosti za grad. S Tvrđave se pruža lijepi pogled na Hrvatsko primorje, i otoke Rab, Goli, Prvić, Cres, Krk, te planine Gorskog kotara, Učku i Velebit.

Danas se u prostorima Tvrđave nalaze zbirke: Senjski uskoci i Senjska primorska kapetanija, te izložbe Senjska crkva kroz pov-

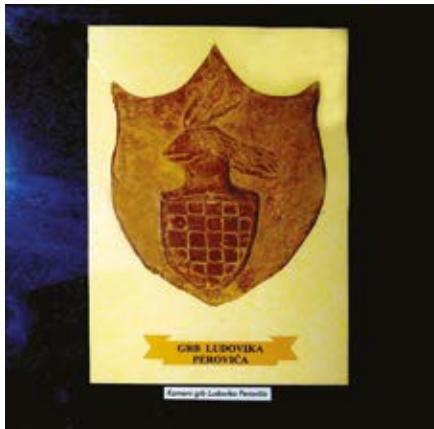

ijast, Gradski i plemićki grbovi Senja i Povijest tvrđave Nehaj od 1558. do 2008. godine. U prilogu je prvi Hrvatski grb u kamenoj izvedbi.

Ovim smo se prisjetili slavne prošlosti naših predaka, koji su se hrabro borili protiv nadirućih osvajača.

U Gradskom muzeju Senj vratili

smo se još dalje u prošlost od prapovijesti do srednjeg vijeka.

Prapovijesni ostaci kamenog doba su neolitske sjekire, ostaci keramičkih posuda, nakit iz željeznog i brončanog doba.

Antički nalazi pokazuju da je grad Senj intezivno živio u povijesnom razdoblju. Od 2. st. pr. n.e. do 5. st. n.e. što dokazuju brojni pokretni i nepokretni ostaci materijalne kulturne baštine. Od predmeta su značajni predmeti od stakla, svjetiljke (lucerne), numizmatika, grobna arhitektura i td.

Srednji vijek - u sklopu seobe naroda na ruševinama antičkog

grada izgrađen je srednjovjekovni Senj u razdoblju od 5.-15. st. o čemu svjedoči mnoštvo ostataka kamene plastike. Tu srećemo profilirane predmete s elementima pletera ukrašeni motivima latinskog križa, palme, ptice i sl.

U 12. st. je važno napomenuti upotrebu pisma glagoljice (koja je stvorena za evangelizaciju slavenских naroda), a što je vidljivo iz kamene ploče tzv. Senjska ploče. Važan datum naše povijesti je prvo i najvrjednije izdanje Senjske glagolske tiskare Senjski glagoljski misal iz 1494. godine. Misal je knjiga u kojoj su skupljeni svi tekstovi koji se upotrebljavaju kod mise za cijelu liturgijsku godinu.

Tiskara je djelovala u razdoblju

od 1494. do 1508. godine, a unutrašnjost je rekonstruirana prema idejnom rješenju slikara (Mate Grgić, prof.)

Bunjevci su hrvatska etnička skupina koja ima tri ogranka i to: dalmatinski, primorsko-lički i podunavski. Pretpostavka je da su se Slaveni stopili sa starim romanskim stanovništvom i sa jugo-istočne lokacije otišli u tri smjera zbog nadiranja Osmanlija. Jezik je ikavsko-novoštokavski i to je osnovna razlika od ostalih hrvatskih narodnih skupina.

Tri su osnovna tipa gradnje kuća:

- Kuća i štala odvojene;
- Nastambe na kat (dolje životinje - gore ljudi);
- Pojatne (nastambe s jednom prostorijom).

Gospodarstvo se sastoji od

stočarstva, zemljoradnje i obrta.

Pitka voda je bila vrlo rijetka kod stanovnika planinskih sela i bila je glavni razlog iseljavanja.

Prehrana se bazirala na mlijeku i mliječnim proizvodima kao i poljoprivrednim kulturama.

I tako je živio Senj sa svojom poviješću i čuvenom burom.

Tekst i fotografije: Branka Perković

VILA VELEBITA

Hotel *Velinac* KARLOBAG

53288 Karlobag, Trg F. Tuđmana 1

Tel./fax: +385 53 694 008

mob.: +385 98 470 569

www.hotel-velinac.com

E-mail: info@hotel-velinac.com

Konoba "Ribar" - Terasa "Bonaca"

Otvoreno non-stop kroz cijelu godinu!

Wellness, Fitness, Jacuzzi, Sauna, Fast food

**U zimskom periodu u konobi "RIBAR"
SVAKI DAN KUPUS SA MESOM / KOBASICOM**

RAVEL d.o.o.

projektiranje, nadzor i gradnja
Brnjkovićev prilaz 13, 10020 Zagreb
tel. 01 655 3628, 01 655 3521
01 655 1816, 01 654 7649
fax. 01 654 7649
<http://www.ravel.hr>
e-mail:ravel@ravel.hr

ISO 9001

EUROPSKO PRVENSTVO u nogometu - Francuska 2016.

Europsko prvenstvo u nogometu 2016. održat će se u Francuskoj od 10. lipnja do 10. srpnja 2016. godine, što će biti 15. UEFA Europsko nogometno prvenstvo. Francuska će po treći put biti domaćin natjecanja nakon 1960. i 1984.

Format natjecanja

Na ovom će prvenstvu kako je to zamislila UEFA po prvi put broj sudionika biti proširen sa 16 na 24 momčadi.

U ovom formatu, reprezentacije će biti podijeljene u šest skupina od 4 momčadi, nakon čega slijedi završni dio koji počinje s osmim finalom i završava finalnom utakmicom 10. srpnja na Stade de France.

Isti se sustav natjecanja koristio na Svjetskim nogometnim prvenstvima od 1986. do 1994. godine.

Kvalificirane momčadi

Ukupno se 13 od 16 reprezentacija (uključujući i domaćina Francusku) koje su nastupile na prvenstvu 2012. uspjelo kvalificirati i za ovaj turnir.

Pet se reprezentacija kvalificiralo na svoje prvo Europsko prvenstvo u nogometu: Albanija, Sjeverna Irska, Island, Slovačka i Wales.

Osim toga reprezentacije Albanije i Islanda nisu prije nastupale ni na jednom velikom natjecanju. Također Austrija i Ukrajina su se po prvi put uspješno plasirale za EP, obzirom da su prije toga u završnici nastupili jedino kao domaćini (2008. i 2012.).

Ždrijeb skupina

Ždrijeb završnice biti će održan 12. prosinca 2015. godine u 18:00 u Palais des Congrès de la Porte Maillot u Parizu. Sve 24 kvalificirane reprezentacije biti će ždrijebane u 6 skupina po četiri ekipe s tim da je domaćin Francuska automatski plasirana na poziciju A1. Ostale momčadi biti će raspodijeljene u neku od četiri jakosne skupine, ovisno o njihovom nacionalnom koeficijentu kojeg je UEFA objavila nakon završetka kvalifikacijskih skupina, 14. listopada 2015. godine. Španjolska je

kao branitelj naslova automatski postavljena u 1. jakosnu skupinu.

Maskota

Službena maskota prvenstva je „Super Victor“, dječak super-junak, objavljen 18. studenog 2014. godine. Radi se o djetetu u nacionalnom dresu Francuske nogometne reprezentacije sa crvenim plaštovom, tako da su prisutne sve tri boje Francuske zastave. Ime se temelji na ideji pobjede a kada je „Super Viktor“ pronašao kopačke, čarobni crveni plašt i loptu sve je počelo upućivati na njegove super moći.

Službena lopta

Službenu loptu prvenstva, „Adidas Beau Jeu“ otkrio je 12. studenog 2015. godine bivši Francuski reprezentativac Zinedine Zidane.

Momčad	Kvalificirani kao	Nadnevak kvalifikacije	Prijašnji nastupi na EP ¹
Francuska	domačin	28. svibnja 2010.	8 (1960., 1984., 1992., 1996., 2000., 2004., 2008., 2012.)
Engleska	pobjednik skupine E	5. rujna 2015.	8 (1968., 1980., 1988., 1992., 1996., 2000., 2004., 2012.)
Češka ²	pobjednik skupine A	6. rujna 2015.	8 (1960., 1976., 1980., 1996., 2000., 2004., 2008., 2012.)
Island	drugoplasirani u skupini A	6. rujna 2015.	0 (prvi nastup)
Austrija	pobjednik skupine G	8. rujna 2015.	1 (2008.)
Sjeverna Irska	pobjednik skupine F	8. listopada 2015.	0 (prvi nastup)
Portugal	pobjednik skupine I	8. listopada 2015.	6 (1984., 1996., 2000., 2004., 2008., 2012.)
Španjolska	pobjednik skupine C	9. listopada 2015.	9 (1964., 1980., 1984., 1988., 1996., 2000., 2004., 2008., 2012.)
Švicarska	drugoplasirani u skupini E	9. listopada 2015.	3 (1996., 2004., 2008.)
Italija	pobjednik skupine H	10. listopada 2015.	8 (1968., 1980., 1988., 1996., 2000., 2004., 2008., 2012.)
Belgija	pobjednik skupine B	10. listopada 2015.	4 (1972., 1980., 1984., 2000.)
Wales	drugoplasirani u skupini B	10. listopada 2015.	0 (prvi nastup)
Rumunjska	drugoplasirani u skupini F	11. listopada 2015.	4 (1984., 1996., 2000., 2008.)
Albanija	drugoplasirani u skupini I	11. listopada 2015.	0 (prvi nastup)
Njemačka ³	pobjednik skupine D	11. listopada 2015.	11 (1972., 1976., 1980., 1984., 1988., 1992., 1996., 2000., 2004., 2008., 2012.)
Poljska	drugoplasirani u skupini D	11. listopada 2015.	2 (2008., 2012)
Rusija ⁴	drugoplasirani u skupini G	12. listopada 2015.	10 (1960., 1964., 1968., 1972., 1988., 1992., 1996., 2000., 2004., 2008., 2012.)
Slovačka	drugoplasirani u skupini C	12. listopada 2015.	0 (prvi nastup)
Hrvatska	drugoplasirani u skupini H	13. listopada 2015.	4 (1996., 2004., 2008., 2012.)
Turska	najbolji trećeplasirani	13. listopada 2015.	3 (1996., 2000., 2008.)
Mađarska	pobjednik u dodatnim kvalifikacijama	15. studenog 2015.	2 (1964., 1972.)
Irska	pobjednik u dodatnim kvalifikacijama	16. studenog 2015.	2 (1988., 2012.)
Švedska	pobjednik u dodatnim kvalifikacijama	17. studenog 2015.	5 (1992., 2000., 2004., 2008., 2012.)
Ukrajina	pobjednik u dodatnim kvalifikacijama	17. studenog 2015.	1 (2012.)

¹ Podebljanim slovima označen je prvak te godine. Kosim slovima označena je država domaćin te godine.

² Od 1960. do 1992., Češka se natjecala kao Čehoslovačka.

³ Od 1960. do 1988., Njemačka se natjecala kao SR Njemačka.

⁴ Od 1960. do 1988., Rusija se natjecala kao Sovjetski savez, a 1992. godine kao Zajednicu neovisnih država.

Sve kvalificirane momčadi su prikazane na tablici sa svojim dosadašnjim nastupima.

1. jakosna skupina	2. jakosna skupina	3. jakosna skupina	4. jakosna skupina
Francuska (smještena u A1) Španjolska Njemačka Engleska Portugal Belgija	Italija Rusija Švicarska Austrija Hrvatska Ukrajina	Češka Švedska Poljska Rumunjska Slovačka Mađarska	Turska Irska Island Wales Albanija Sjeverna Irska

Vjerujemo da će ove informacije i osnovni podaci poslužiti čitateljima Vile Velebita kod boljeg praćenja i upoznavanja sa nadolazećim EP u Francuskoj.

Posebno važna za naše čitatelje je činjenica da se Hrvatska nogometna reprezentacija plas-

manom u Francusku po deveti put našla na velikom natjecanju od proglašenja hrvatske samostalnosti.

To je ogroman i nevjerljivatog nogometni uspjeh s kojim se rijetko koja mala država na svijetu poput Hrvatske može ponositi.

Kvalifikacijski ciklus za plasman na EURO protekao je sa usponima i padovima izbornika Nike Kovača. Njegovo izborničko mjesto i kormilo hrvatske nogometne reprezentacije posljednje dvije utakmice kvalifikacija preuzima u medijima i nekim navijačkim

krugovima osporavani Ante Čačić.

On starta u nepovoljnoj nogometnoj klimi potenciranoj od ove vlasti na ideoološkoj podijeljenosti Hrvata (Mi ili Oni). Takva politička klima se prenosi i na dio hrvatskih navijača, a u zadnje vrijeme ona je sve izraženija.

Pod utjecajem sadašnje političke garniture koja je na vlasti hrvatsku nogometnu reprezentaciju zbog raznih nogometnih, političkih i drugih afera s pravom ili ne sami prosudite navijači pomalo napuštaju.

Unatoč svemu naš novi izbornik

Ante Čačić odlično starta:

Hrvatska - Bugarska 3:0

Strijelci: Perišić, Rakitić i Kalinić

Malta - Hrvatska 0:1

Strijelac: Perišić

Pobjedama protiv ove dvije reprezentacija Hrvatska se izravno plasirala na EP u Francusku. Izbornik Čačić se dokazao i u nedavno odigranoj prijateljskoj utakmici protiv reprezentacije Rusije koju je u Rostoku doslovno pregazio i Hrvatima definitivno vratio samopouzdanje.

Rusija - Hrvatska 1:3

Strijelci: Smolov za Ruse, Mandžukić, Kalinić i Brozović za Hrvate.

Ostvarivši i treću uzastopnu pobjedu izbornik Ante Čačić demantirao je sve one koji su sumnjali u njegovo trenersko znanje.

On je nogometni trener i stručnjak koji ima dugogodišnje nogometno iskustvo vodeći mnoge klubove u 1.i 2.HNL. Nije od onih kojima je prvi pravi trenerski posao bio hrvatska reprezentacija.

Treba dodati i radi nekih medijskih špekulacija i reakcija dijela navijača te pojasniti da je izbor Ante Čačića za izbornika bio kao i kod njegovih prethodnika.

Istina, uvjek je postojao i određeni

utjecaj Zdravka Mamića.

Međutim, izvršni odbor HNS-a, sve je nogometne izbornike gotovo jednoglasno dizanjem ruku potvrđivao i uz blagoslov svakog predsjednika HNS-a ustoličio. Neovisno o svemu ne nasjedajmo na antihrvatske podjele i dajmo podršku i priliku novom izborniku on to zaslužuje kao i našoj hrvatskoj reprezentaciji.

Podrška treba biti svima sveta obveza kada igra hrvatska reprezentacija i opći interes svakog hrvatskog državljanina koji voli svoju domovinu.

Poželimo izborniku i svim hrvatskim reprezentativcima koji će nositi sveti hrvatski dres i na njemu hrvatski grb odličan plasman na EP u Francuskoj.

Idemo „Vatreni“ po uspjeh u Francusku u inat svim onim mрziteljima Hrvatske i onima koji je nisu željeli.

Borite se „Vatreni“ za našu domovinu, navijače, sve poginule, umrle, nestale i nas žive hrvatske branitelje iz Domovinskog rata.

Uvjereni smo da svi oni zajedno s nama i dalje žele vidjeti ponosnu Hrvatsku i kod intoniranja himne čvrstu desnicu na hrvatskom srcu. Sanjajmo Hrvatsku na vrhu nogometne Europe kao i 1998. godine kada smo bili 3. na svijetu. Možda dolazi taj trenutak kada će Francuska biti opet zemlja sreće u kojoj će se hrvatski snovi ponovno dosanjati.

s kolektivne svijesti potaknut vanjskom ošću kanalizirao prema jedinstvenom cilju. je harmonični entuzijazam brzo spasio negativnim pojavama u društvu. Neolirana situacija na ulicama i stadionima tci je tih pogubnih utjecaja iz prolosti silost djelomično i sadašnjosti.

rijest vandalismu vezanog uz krinku za divljanje, od kojeg istinski sprijateljenici i pravi navijači najskenreniji. Še se spominju neslavni učenje odakle je kras

l hub u Padišu. Radnici učenje odakle je kras

l hub u Padišu. Radnici učenje odakle je kras

znanosti...

- Nemam pojma. Možda je zabava. Mladi se zabavljaju, a ako i nekog od nas dohvate bit će da nam je loše pao grub. Fakat nemam pojma o čemu se tu radi, u životu se nisam potukao i čini mi se da ni neću.

Bežernim razmišljanjima televizijskog ribnog voditelja Kreša Mišaka može se ukratno seriorijni pristup čovjeka

čovjeku. Dobro potuci, ali među strogog definicije, učenje odakle je kras

l hub u Padišu. Radnici učenje odakle je kras

l hub u Padišu. Radnici učenje odakle je kras

l hub u Padišu. Radnici učenje odakle je kras

l hub u Padišu. Radnici učenje odakle je kras

l hub u Padišu. Radnici učenje odakle je kras

l hub u Padišu. Radnici učenje odakle je kras

Umjesto
nekog
teksta,
**OVDJE
MOŽE BITI
VAŠA REKLAMA !**

Zakupite oglasni prostor
u časopisu
koji u tiskanom izdanju ili
internet formatu čitaju
mnogi u Hrvatskoj i
izvan nje!

**Vaš oglas može se
izraditi i u
našem
uredništvu**

E-mail:
urednistvo@vila-velebita.hr

Za Vilu pripremio: Vlado Marić

Gračac

U posjeti obitelji Ivanišević

Branko Ivanišević i njegova supruga Kosa primili su i ugostili članove Udruge Ličana Vile Velebita u svom domu u Gračacu.

Bio je neradni dan u RH, Dan neovisnosti, 08.10.2015 godine. Iz Zagreba nas je ispratila kiša i loše vrijeme koje nas je pratilo cijelim putem. Neki od članova potiho su postavljali pitanje treba li odgoditi posjet Gračacu, ali smo ipak krenuli vjerujući u vremensku prognozu koja je najavljuvala razvedravanje. U Gospicu se kratko

zaustavljamo da nam se pridruži nekoliko članova koji su stigli dan

ranije. Sad je kombi već pun, a trebali smo i dva osobna automobila da bi svi stali. Josip Milinković, član Vile, iznajmio je kombi po izuzetno povoljnim uvjetima. Ipak naš bivši predsjednik Udruge Vile Velebita i dugogodišnji urednik časopisa „Vila Velebita“ profesor Vrkljan temeljem iskustva od svakog putnika uzima 100 kuna i

predaje predsjedniku Nikoli Koštelcu. To je prvi razlog za smijeh i popravljanje atmosfere jer se Predsjednik žali da slabo vidi koliko je dobio novca na čuvanje i da je u očekivanju skore operacije na očima. Novac prihvata i kaže da će biti štedljiv, strog, ali pravedan. To smo već osjetili u Gospicu ispred blagajne trgovine, Predsjed-

mu dolaze članovi Vile Velebita. Postavlja se i pitanje je li on Srbin. Profesor Vrkljan kiruski precizno odgovara na svako pitanje i završava raspravu iznoseći kako

Branko ima potpuno čiste stavove tko je kriv, tko je počeo, vodio i na kraju izgubio rat u RH. Stoga ga mi Ličani u Udruzi „Vila Velebita“ prihvaćamo kao Ličana.

nik kaže - pa neću valjda početi trošiti novac na peciva i mineralnu vodu. Svatko je platio svoje. Dobro smo raspoloženi. Nakon što su se pridružili članovi koji su dan ranije došli u Gospic atmosfera je odlična. Oko 11:00 sati približavamo se Gračacu. U telefonskom kontaktu dogovaramo kako će nas gospodin Ivanišević čekati na ulazu u Gračac. Jedan od suputnika u kombiju pita zna li Branko Ivanišević, domaćin, da

zna Branka godinama i smatra ga prijateljem te kako je i njegov otac Jurica također poznavao Branka i njegovu obitelj. Branko Ivanišević, sa svojom suprugom Kosom, ima OPG u Gračacu i proizvodi odličan lički sir. Puno puta je profesor Vrkljan razgovarao sa Brankom o proizvodnji sira, o životu u Gračacu prije i poslije Domovinskog rata.

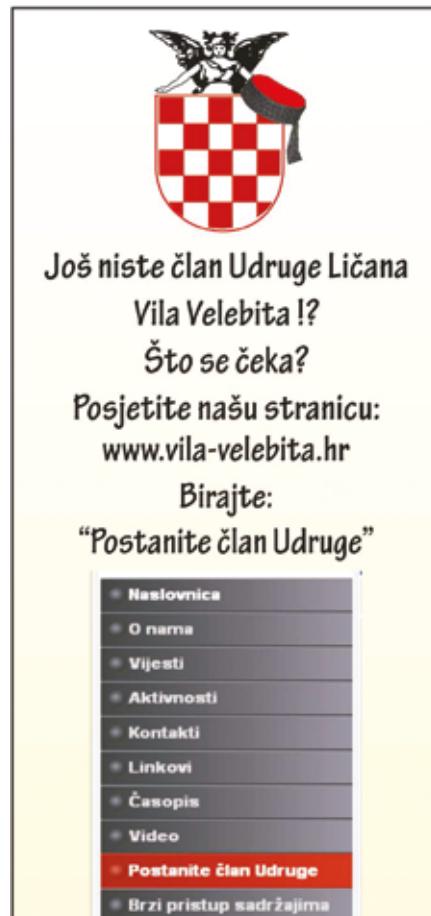
Pozvao nas je u Gračac na degustaciju poznatog ličkog sira te nas dočekuje ispred kuće po kiši i odmah usmjerava u dvorište. Upoznajemo i suprugu Kosu koja je na početku bila malo tiha. Kad smo ušli u kuću Ivaniševića i čim smo ugledali domaćinski stol, bilo nam je jasno s kolikom su pažnjom i poštovanjem organizirali naš boravak u svom domu.

Prvo, prije nego smo sjeli, lička rakija. Nakon par rakija svi smo živnuli. Gospođa Kosa, kojoj smo neizmjerno zahvalni na domaćinstvu i ljubaznosti, donosi domaće uštipke. Rasprava o tome kako se zovu - uštipci, ušćipci ili fritule ugasila se već nakon par zalogaja jer tako ukusne ne znamo da smo prije kušali. Svega obilja na stolu Ivaniševića al' ipak najviše živamo u domaćem siru koji je specijalitet. Pravo po lički, nisu to tanke šnitice nego takve da svaka šnita sira govori sama za sebe o poštovanju domaćina prema gostima. Pun stol hrane i pića, a Branko i Kosa svako malo nas podsjećaju da nastavimo s jelom, kao da kažu - jedite, jedite, to nas čini sretnima. Branko je narezao sira kao da će iz Zagreba doći pun autobus gostiju, a ne kombi. Lički pršut, složili smo se, ne zaostaje za dalmatinskim ili istarskim, dapače. Bilo je tu svih gušta, a posebno nas razveselilo da smo se vrlo brzo opustili i mi i domaćini.

Lijepo druženje koje bismo rado ponovili, zaključujemo. Kako smo za taj dan imali još planova, nakon što su nas Ivaniševići ugostili samo onako kako to Ličani znaju, kupujemo po sir za doma, neki i više, i polazimo dalje. Branko kao brižni domaćin prati nas do kombija i pomaže da se uključimo u promet. Jednim panoramskim provozom po centru grada uvjeravamo se da je Gračac mali, siromašan podvelebitski gradić. Ipak, pomisao na obitelj Ivanišević i puno djece i mlađih ljudi koje smo vidjeli u centru gradića daje nadu da je pred njim lijepa budućnost. Vremenska prognoza s početka teksta je potpuno kriva, kiša ne prestaje. Kazao bi poznavati meteorolog mjestimice kiša, mjestimice suho. U kombiju i kući suho, očekivano.

Za Vilu piše:
prof.dr.sc. Milan Vrklić

Ispunite pristupnicu

Na Vaš E-mail dobit će te
uplatnicu za jednogodišnju članarinu

Ličko Lešće

Osnovana HŠRU "Pastrva"

U Hrvatskom seljačkom domu „Gacka“ u Ličkom Lešću održana osnivačka skupština Hrvatske športsko ribolovne udruge „Pastrva“ Ličko Lešće.

Nakon izabira radnog predsjedništva (Ivica Orešković-Futri, Zdravko Prša, Nikola Ladišić) izabrana je verifikacijska i kandidacijska komisija nakon čega je Ivica Orešković Futri u ime svih naznačnih pozdravio i goste, Ivana Markovića predsjednika KUD-a „Gacka“ Ličko Lešće, predsjednika LU „Ravna Gora“ Matu Jankovića, ispred SRU „Gacka“ Otočac Ivcu Sušića, voditelja Centra za autohtone vrste riba i rakova Josipa Oreškovića te brojne podupiratelje i sponzore. Bila je to prigoda upoznavanja sa Statutom udruge, ali i sa smjernicama po kojima će udruga djelovati.

U raspravi o budućem radu udruge, Zdravko Prša naglasio je da osim glavnog cilja u radu udruge – promicanja, razvijanja i unapređenja slatkovodnog ribarstva i sportskog ribolova, te zaštite

okoliša, posebnu pozornost treba posvetiti onim djelovanjima u ovoj grani sporta, kojima se nije poklanjala značajnija pozornost, a to je edukacija i obuka mlađih ribića, aktivno sudjelovanje na natjecanjima te kontinuirani poslovi na provođenju ljetnih škola ribolova. Drži da će ispravnim radom svih članova udruge za dvije do tri godine zasluženo

mjesto u hrvatskoj reprezentaciji imati i članovi HŠRU „Pastrva“ iz Ličkog Lešća.

Za predsjednika HŠRU „Pastrva“ Ličko Lešće jednoglasno je izabran Milan Vašarević – Pušnja, za dopredsjednika Zdravko Prša te za tajnika Ivica Orešković – Futri. „Inicijativa o osnivanju naše udruge krenula je od nas nekolicine iz Ličkog Lešća i susjednih

mjesta sa ovih područja, od ljudi koji su zaljubljenici u sportski ribolov i zaštitu okoliša, ljudi koji su se ujedinili kako bi učinili nešto za svoje mjesto. Ako se netko zapita čemu se osniva još jedna ribolovna udruga kad jedna ima u Otočcu i koji su ciljevi te udruge, treba pogledati u daleku povijest i na početke ribolova na rijeci Gacki. Prvi pokušaji uzgoja i proizvodnje mlađa pastve dogdili su se 1936. godine upravo na području Ličko Lešća. I prvi organizirani športski ribolov na rijeci Gacki datira iz davne 1948 godine na području Ličkog Lešća, na mjestu današnjeg hotela „Gacka“. Stoga, inicijativa je sasvim jasna, osnovati udrugu od kuda datiraju prvi početci sportskog ribolova na rijeci Gacki“ – kazao je predsjednik HŠRU „Pastrva“ Milan Vašarević.

Istaknuo je da će udruga promicati pozitivne vrijednosti športskog ribolova, turističku ponudu mjeseta Ličkog Lešća, gospodarenje na rijeci Gacki, zaštiti okoliša te surađivati sa ostalim udružama i institucijama koje imaju zajedničke ciljeve i interes, što se posebno odnosi na poduzeće „Gacka“ d.o.o. koje gospodari ri-

jekom Gackom i ŠRU „Gacka“ iz Otočca. Cilj nam je i okupiti što veći broj mladih ljudi sa ovog područja, zaljubljenika u sportski ribolov, te mlade iz ovog kraja

motivirati da se aktivno uključe u stjecanje znanja i vještina, promicanju i unapređenju športskog ribolova na rijeci Gacki ali i da čuvaju vrijednosti rijeke Gacke koje smo naslijedili od naših predaka, istaknuo je Vašarević.

Na skupštini su se mogla čuti i razmišljanja o nekim postupcima koji su negativno utjecali na rijeku Gacku, te je upozorenje na konstantnu brigu o ekološkom

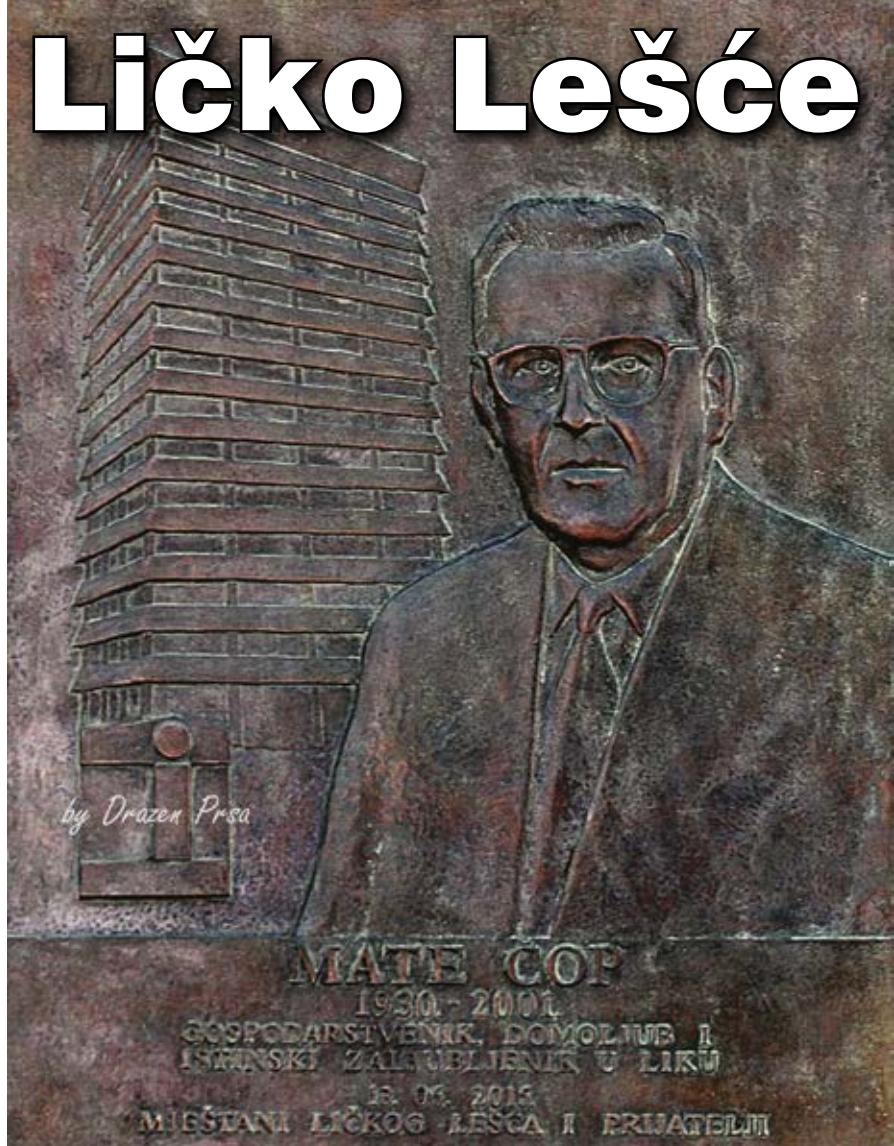
standardu na rijeci Gacki, od čega je izdvojeno tek neredovito košenje trave, neodržavanje podvodnih kanala, (ne)briga HEP-a vezano za povećanje vodostaja na rijeci Gacki čime se narušava kompletan eko sustav i remeti prirodni ciklus prehrabrenog lanca koji je bitan za pastrvu. Izdvojen je i problem sa učestalim pražnjenjem akumulacijskog jezera u Brlogu, kada se direktno uništava riblji fond, za što su očiti primjeri kada se po nekim procjenama svake godine uništi više od 90 posto ribljeg fonda.

Na Skupštini je izabran Nadzorni odbor Ivan Marković, Ivica Ladišić i Damir Kovačić te Upravni odbor Darko Babić, Nikola Ladišić, Željko Laškarin, Marin Ostović, Josip Orešković i Goran

Vašarević, dok je mjesto likvidatora povjerenivo Ivanu Pataranu. Riječi pozdrava i podrške u budućem radu HŠRU „Pastrva“ uputili su predsjednik LU „Ravna Gora“ Mate Janković te u ime ŠRU „Gacka“ Ivica Sušić. Riječ blagoslova svih nazočnih uputio je župnik Ivica Miškulin.

Za Vilu piše: Dražen Prša

ideje i projekta koji se ostvaruje u znak sjećanja na uglednika koji je zadužio mnoge obitelji našeg zavičaja. Njegov je životni put bio ispunjen radom, uspješnošću, domoljubljem, poštanjem i čovječnošću, što je bio životni put čovjeka koji je gradio i stvarao pomažući drugima, ostavljajući neizbrisiv trag u gospodarskom životu Like te dajući trajni doprinos njenom razvoju i napretku. Mate Čop postao je generalnim dir. „Industrogradnje“ 1966 godine i na njenom čelu ostao punih 30 godina, vodeći ju kao jedno od najprofitabilnijih poduzeća u zemlji, poduzeća koje je izvodilo najsloženije građevinske rade na tržištima Rusije, Libije, Mađarske, Ukrajine, Iraka, Njemačke. Tih 60-tih godina

Otkriven spomen reljef Mati Čopu

Usubotu su uz nazočnost obitelji, prijatelja, brojnih uzvanika, gospodarstvenika i nekadašnjih zaposlenika zagrebačke Industrogradnje unuci pokojnog Mate Čopa otkrili spomen reljef hrvatskom domoljubu, uglednom gospodarstveniku, čovjeku koji je svojim djelima zadužio Hrvatsku. Spomen reljef postavljen je na pročelju zgrade Hrvatskog seljačkog doma „Gacka“ u Ličkom Lešću.

A sve je započelo na inicijativu MO Ličko Lešće i predsjednika MO Josipa Žanića.

Zahvaljujem svima koji su finansijskim doprinosom i dobrom voljom pomogli realizaciju ove

Industrogradnja je zapošljavala preko 800 radnika, a već 1980 u njoj je radilo 12.500 radnika. Kao generalni dir. Mate Čop zaslužan je za izgradnju niza objekata i industrijskih pogona u Lici, tvornice u Ličkom Lešću, u Perušiću, pilane i stolarije u Brinju, obnavlja hotel „Velebno“ na Baškim Oštarijama, gradi hotel „Zagreb“ u Karlobagu, gdje posao nalazi na tisuće ljudi iz Like. Mate Čop bio je veliki rodoljub, progonjen kao

hrvatski nacionalist 1971 godine, a 1986 godine zbog istih razloga je i osuđen. Mate Čop umro je u bolnici u Krapinskim Toplicama 6. prosinca 2001 godine u 71 godini života. Iza sebe je ostavio suprugu Ljubicu i petero djece, Katarinu, Anu, Mariju, Ivicu i Ivku. Bio je samo običan čovjek, dovoljno velik da mu se odužimo na ovaj način, otkrivanjem reljeфа s njegovim likom koji će ostati trajnim spomenikom njegove ljudske veličine i plemenitosti“ kazao Josip Žanić.

Dugogodišnji suradnik i prijatelj Mate Čopa – Tomislav Mažar u svom je govoru podsjetio da je Mate Čop u 30-godišnjem vođenju Industrogradnje imao

viziju i misiju da stvori modernu i uspješnu kompaniju, koja je pripadala topu 10 gospodarstava RH, koja je u najboljim godinama

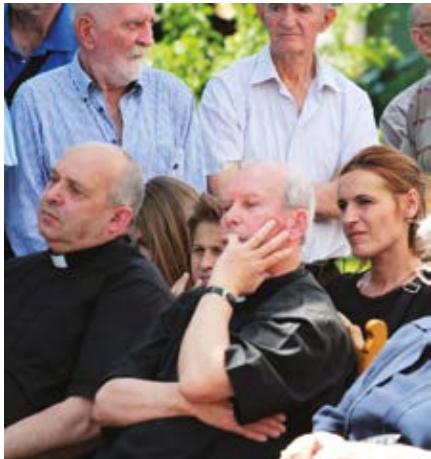
ostvarivala godišnji prihod od 400 milijuna \$, od čega 100 mili-

una \$ u inozemstvu. U Industrogradnji je radilo 12.500 radnika, više od 600 bili su diplomirani inžinjeri, ekonomisti, pravnici a samo u projektnom birou radilo je 120 radnika. Industrogradnja je gradila u najboljim godinama 5.000 stanova godišnje, u hotelima „Zagreb“ u Karlobagu, „Velebno“ na Baškim Oštarijama, „I“ u Zagrebu, „Croatia Croatia“ u Dugoj Uvali i apartmanskom naselju imala je više tisuća kreveta u turizmu.

„I Grad Otočac se na neki način odužio pokojnom Mati Čopu, odlukom Gradskog vijeća da jedna ulica u Otočcu nosi naziv Mate Čopa. Niti 1991 godina, niti

Domovinski rat nisu ga spriječili da pridonese najviše što čovjek može dati, a to je osobna sigurnost i zapošljavanje. Bio je veliki čovjek po duhu i stvaralaštvu. Mate Čop bio je samo jedan, i ovi prostori dugo će čekati da se pojavi netko sličan njemu. Ostale su uspomene, ostale su mnoge tvornice, Industrogradnja, Tvornica vapna u Ličkom Lešću, Ciglana u Perušiću, Pilana u Brinju, Hoteli Velebno u Baškim Oštarijama i hotel u Karlobagu, bez obzira da li su zatvoreni i da li netko u njima

radi. I da je danas pokojni Mate živ, sigurno da ne bi bio zadovoljan. Morao se skloniti jer je grubi kapitalizam sa privatizacijom počeo uništavati sve ono što je godinama stvarao. Došlo je neko drugo vrijeme, došli su neki drugi ljudi, prolazni i bez značajni, ali ostalo je ono za što se Mate nažviše borio, a to je stvorena država Hrvatska. Kada se trebao netko iz ovih krajeva zaposliti, otišao bi do Savske i već bi drugi dan radio, volio je Mate Čop malog čovjeka, volio je Lešćerane, Otočane, Brinjake, volio je kada bi nekog zaposlio i pomogao. I zato ova ploča, ovaj reljef u rodnom Lešću neka nas vječno sjeća na pokojnog Matu Čopa na dobročinstva koja je stvorio tijekom svojega života. Prošlo je vrijeme ali ostajemo mi svi skupa živi svjedoci da budućim pokoljenjima prenosimo istinu o veličini i djelima Mate Čopa" – kazao je gradonačelnik Otočca Stjepan Kostelac.

Spomen reljefna ploča izrađena je u umjetničkoj ljevaonici „Ujević“ u Zagrebu, autora akademskog kipara Stjepana Divkovića.

Saborsko, 12.11.2015. - Sv. misu za duše stradalih u Domovinskom ratu u prepunoj crkvi sv. Ivana Nepomuka predvodio je vlč. Marinko Miličević, kancelar Gospicko-senjske biskupije uz koncelebraciju još 6 svećenika iz okolnih župa.

Na današnji dan 1991. godine, gorilo je nebo i zemlja. Hrabri branitelji su odoljevali napadima gnući jedan po jedan. Zločinci su iza podne probili crtu obrane. Odmah su počeli ubijati civile na pragovima njihovih kuća, a neke su u kućama žive zapalili. Uplašeni narod se razbježao na sve strane u šume oko Sela, a nakon prvog šoka i prve noći provedene pod vedrim nebom i saznanja da je cijelo selo zapaljeno, postalo im je jasno da moraju na put, na put u nepoznato, preko Kapele prema Lipicama i kroz šumu Rakovičku uvalu prema Slunju. Tog dana 12. studenoga 1991. u divljačkom napadu život je izgubila 41 osoba, a ukupno u obrani Saborskog poginula je ili ubijena 51 osoba. Za njih je služena sveta misa i kod spomen obilježja "Slomljena golubica" položeni su cvijeće i zapaljene svijeće.

Misu je predvodio vlč. Marinko Miličević. U svojoj propovijedi, pred narodom i svima okupljenima, otvorio je svoje srce, iako kaže da to svećenici nerado čine. Govoreći o ratu i ratovima kao najvećem zlu čovječanstva, u kojima neminovno stradavaju nevini. Nasuprot tome naveo je primjer kako su neke osobe upravo zbog rata postali nešto što nisu ni sanjali. Postali su svi-

jetski poznate osobe, pa čak i sveci. Vlč. Marinko je naveo primjer sv. Ivana Pavla II koji je pred 2. svj. rat kao mlad čovjek imao sasvim druge planove za svoj život, glumačku karijeru, sport,

glazbu i druge mlađačke aktivnosti, no sve je to naprasno prekinuo rat. Ratne strahote koje je proživio kao vojnik bile su okidač da se Karol Vojtina odluči za svećenički poziv.

"I mene je rat na neki način promjenio" - nastavio je vlč. Marinko, i odredio da se opredjelim za svećenički poziv. Kao mlađi 90-tih uključio sam se u obranu Domovine - Bosanska posavina gdje sam doživio da mi teško ranjeni suborac 19-ogodišnjak umre na rukama. Od tog trenutka sam se počeo mijenjati, dugo vremena sam osjećao miris krvi poginulog suborca kojom sam bio obliven dok sam ga izranjavanog držao na rukama. Sve je, kaže, išlo nekako postepeno, polako i na kraju rezultiralo odlukom za svećenički poziv. Bogu je sve moguće, da i najteža stanja okrene na dobro.

Dogodilo se na današnji dan...?, dodao je na kraju svoje homilije vlč. Marinko te objasnio što je htio reći. Slušam jutros Radio- kalendar emisiju Hrvatskog radija, emisiju koja nudi odabir događanja kroz povijest koja su se dogodila na današnji dan i svojim značajem zaslužila da ih se prisjećamo i o njima govorimo. Bilo je svega događaja iz cijelog svijeta, ali ni spomena o zločinu u Saborskem. Predložio je da Hrvatskom radiju uputimo dopis kako bi ih obavjestili da se 12. studenog 1991. u Saborskem dogodio strašan zločin i da je najmanje što jedan nacionalni radio može napraviti za 51 žrtvu da ih jednom godišnje spomenu u svojoj emisiji.

Za Vili piše: Dražen Prša

Najbolji Jingle HRO i treći put dobitnik nagrade

Opatija je od 20. do 22. listopada domaćin Dana elektroničkih medija koji se održavaju osmu godinu za redom, kojima nazoči oko tri stotine predstavnika lokalnih i nacionalnih medija.

Na redovitom godišnjem druženju medijskih djelatnika na „21. Danim radija“ te „8. Danima televizije i interneta“ dodijeljene su i godišnje radijske nagrade. Hrvatski radio Otočac do sada dva puta dobio nagradu za najbolji radijski jingle, a ta mu je prestižna nagrada dodjeljena, po treći put.

HRO je isto priznanje dobio 2012. i 2014. godine. Ove godine, riječ je o jingleu naziva Cool i In, osmišljenom i realiziranom od strane djelatnika, a kojem su velik doprinos glasovno dali građani Otočca. Nagradu je sinoć u Opatiji preuzela direktorica HRO-a Ruža Orešković. 8. Dani elektroničkih medija, 21. Dani radija i 8.Dani televizija i Interneta održavaju se u organizaciji HURIN-a, (Hrvatske udruge radija i novina) koji i dodjeljuje navedene nagrade, uz suorganizaciju NUT-a, HA-KOM-a i AEM.

Na mnogobrojnim panelima sudionici, uz ostalo, upoznavaju

se s prijedlogom medijske politike, perspektivama razvoja elektroničkih medija u narednom periodu, europskim praksama poticanja proizvodnje medijskih sadržaja od javnog interesa. Predstavljeni su i prvi rezultati analize radijskog tržišta koja se provodi kako bi se prezentirala detaljna

slika hrvatskog radijskog prostora te utvrdilo kakvi su stavovi i očekivanja građana što se tiče programskih sadržaja nacionalnih, lokalnih i regionalnih radija. Inače, susreti su započeli anali-

zom stanja i strategijom razvoja lokalnih elektroničkih medija te mogućnostima sufinanciranja medijskih projekata iz opće uprave za komunikacije EU parlamenta.

Godišnji susreti medijskih djelatnika danas su započeli pozdravnim govorima te raspravom o položaju i perspektivama elektroničkih medija u sklopu nove medijske politike, predstavljanjem publikacije „Mediji i nacionalne manjine“, zatim predstavljanjem nacionalne kampanje „Birajmo što gledamo“.

U tijeku su i predavanja o potporama medijskim sadržajima od javnog interesa prema europskim iskustvima, Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, medijima trećeg sektora i drugim temama koje zanimaju prvenstveno djelatnike u lokalnim medijima. Zbog općih ekonomskih prilika proteklih nekolikog godina među 150 lokalnih radijskih postaja u Hrvatskoj njih

18 se ugasilo, doznajemo od dir. HRO Ruže Orešković.

Za Vilu piše: Dražen Prša

Otočac - aerodrom Špilnik

Nakon 38 godina Douglas DC-3 na postolju

Američki avion Douglas DC-3 (C-47, 71255), propelerni zrakoplov, čija su brzina i obim razvoja napravili revoluciju u zračnom prometu 1930-ih, 1940-ih godina, smatran je jednim od najznačajnijih transportnih zrakoplova ikad napravljenih. Upravo je on sletio je 1977. godine na aerodrom Špilnik, nedaleko Otočca. I danas, nakon 38 godina od slijetanja aviona a 71 godinu od kad je proizveden, avion je napokon spašen od nagrizanja zuba vremena, i daljnje devastacije raznih vandala.

Nekolicina otočkih entuzijasta,

predvođena Tonijem Dujmov-

ovaj vid sporta drugi dio života, pokrenuli su poslove na obnovi i restauraciji Douglasa. Trud, vrijeme, veliko zalaganje i značajna finansijska sredstva dali su i rezultate, tako da je djelomično obnovljen Douglas DC-3 (teži nešto manje od 8 tona) uz pomoć auto dizalice Ivana Lončara podignut na postolje.

„Nismo više mogli gledati devastiranje i uništavanje aviona. Kao članovi Aero kluba „Krila Gacke“, gledajući kako je avion devastiran i kako propada, kako je iz njega sve poskidano, čak i izolacija, dijelovi lime, instrumenti, a ima svoju povijesnu vrijednost, doš-

ićem, kojima su nebeske visine i

li smo na ideju da ga pokušamo obnoviti i sačuvati od daljnog uništavanja i propadanja. Plan i program za njegovu obnovu predali smo Gradu Otočcu, i po njihovom odobrenju započeli smo sa poslovima obnove. Obnova je počela na način da sam ispočetka sam skidao iskidane i uništene limove i dijelove, no postupno su se radovi proširivali. Puno je posla obavljen, prvenstveno mislim na poslove koje je obavljao limar iz Zagreba, svoje učešće dali su i otočki vatrogasci, djelatnici Gacke, auto vuča „Lončar“ ... Obnova nije završena, puno još na njemu ima posla ali i planova kako bi ga u mogli u potpunosti obnoviti. U drugoj fazi obnove išli bi na postavljanje svjetla na krila i u unutrašnjost. U planu je postavljanje nadzorne kamere, video nadzora, što bi nam osiguravalo nadzor nad avionom 24 sata jer kako je hangar pod video nadzorom tako bi bio i avion“ – kazao je predsjednik Aero kluba „Krila Gacke“ Toni Dujmović. Za što bi nakon obnove avion Douglas DC-3 mogao služiti i u koju se svrhu koristiti, Toni Dujmović kaže da ima nekoliko ideja i mogućnosti. Osim što će i dalje biti svojevrsna povijesno turistička atrakcija, mogao bi služiti i za

potrebe snimanja video spotova, za fotografiranje, ako se iznutra preuredi mogao bi služiti kao multimedija, može se napraviti kafić, sobe i puno toga što je već u svijetu napravljeno sa takvim avionima. Ideja je puno ali potrebna su velika finansijska ulaganja. Idemo dalje, kontaktirali smo Ministarstvo kako bi nam pomočilo u realizaciji našeg programa. Umirovljeni pukovnik Zdravko Orešković i ja obišli smo aerodrom na Željavi, pronašli avion Thunderjet koji bi, ako nam se odobri prevezli na naš aerodrom. Imamo obećanja da ćemo dobiti i protuzračni top, tako da bi u stvari napravili jedan mali muzej zrakoplovstva. Moram se prisjetiti nekih stvari i ovom prilikom zahvaliti pokojnom gradonačelniku Draženu Bobincu, Mariu Barkoviću i gradonačelniku Stjepanu Kostelcu koji su puno pridonijeli u obnovi i razvoju zrakoplovne baze na Špilniku, dodao je Toni Dujmović.

Treba spomenuti da je aerodrom na Špilniku jedini aerodrom koji je aktivan i koji ima sve dozvole od Ministarstva, odnosno od Agencije za civilno zrakoplovstvo i kao takav spada i jedne od boljih zrakoplovnih baza u Hrvatskoj. Douglasov DC-3 (Douglas C-47)

je proizведен u preko 10.000 primjeraka i činio je transportnu okosnicu savezničkih snaga širom svijeta – od Europe do Pacifika. Oni su iznijeli ne samo rat, već su odigrali važnu ulogu u poslijeratnom bumu civilnog putničkog/teretnog zrakoplovstva kada su bili najmasovniji tip zrakoplova u upotrebi. Naime, nakon rata su američki USAAAF i britanski RAF imali daleko previše svih vrsta zrakoplova – stoga su tisuće zrakoplova viška za tada smiješne novce prodale civilnim zrakoplovnim prijevoznicima. Pritom su bili popularne iz istih razloga kao i tijekom rata: jednostavne konstrukcije, pouzdanih i robusnih motora, s dovoljno putničkog odnosno tovarnog prostora mogle su letjeti na raznim ruta-ma – pa čak i slijetati na travnate i zemljane aerodrome. Od 61 zrakoplova Douglas C-3S, raspalom Jugoslavije nove su države “naslijedile” preživjele statične primjerke ukupno 7 komada (od kojih je 1 u međuvremenu našao novi dom):

71203 – Zadar-Zemunik, Hrvatska, 71212 – Željava, Hrvatska/BiH, 71214 – Beograd, Srbija, 71245 – otpad kraj Ibarske magistrale blizu Beograda, unutrašnjost preuređena u bar, 71248 – prije na aerodromu Rajlovac kraj Sarajeva, BiH / sada restauriran u Merivillu u Francuskoj, 71253 – Otok kod Metlike, Slovenija, 71255 – Otočac, Hrvatska.

I danas, 71 godinu nakon što je proizведен, Douglas DC-3 na otočkom aerodromu izgleda impresivno.

Za Vilu piše: Dražen Prša

Općina Srb Izlet na Dan nezavisnosti

Ribogojilište uz izvor Une

Dan je nezavisnosti. Većina Hrvata će to obilježiti posjetama poznatim mjestima i događajima iz novije domovinske povijesti. Ponajviše se to odvija u većim naseljima ili gradovima i blizu mjestu stovanja. I većina nas iz Udruge smo to prakticirali. Ali ovaj put smo se odlučili za promjenu i krenuli na dulji put i to tamo gdje se rijetko dolazi. Idemo na Unu, na njen izvor u mjesto Donja Suvaja kod Srbu. Neki članovi Udruge već su tamo bili, neki i više puta, i uvjek obećali da će ponovo doći, Jer kako neprekidno ponavljaju „takve ljepote i čarolije ne samo u Hrvatskoj nego na kugli zemaljskoj nema“. Zaista, ovaj prostor je geografski dosta isturen i podaleko od glavnih prometnih komunikacija tako se on obično obi-

lazi pa se ovamo praktički dolazi samo s namjerom. Inače postoji kvalitetna putna mreža od kojih je put iz Korenice (Bjelopolje) preko Donjeg Lapca možda najbolji i to

u cijeloj državi. Ništa nije lošija niti Lička magistrala od koje se u Otriću skreće prema Srbu. Ima i treći i čak četvrti put a mi smo odabrali treći, autocestom do Sv. Roka pa onda kroz Gračac, pa Ličkom magistralom i skretanjem kod Otrića za vrelo.

Ovo je također stari hrvatski kraj, a po starosti, jedan je od najprije naseljen. Lapačka župa i knezovi Lapački se spominju još od vremena vladara hrvatske narodne krvi, a Unska župa sa plemenima Antića, Dejanovića, Henčića, Kovača, Matijaševića i drugima, spominje se nešto kasnije. Imali su narodno plemensko upravno središte sa sjedištem u Srbu gdje su osnovali i sudište. Poznato je i to da su nezadovoljni odlukama ovog

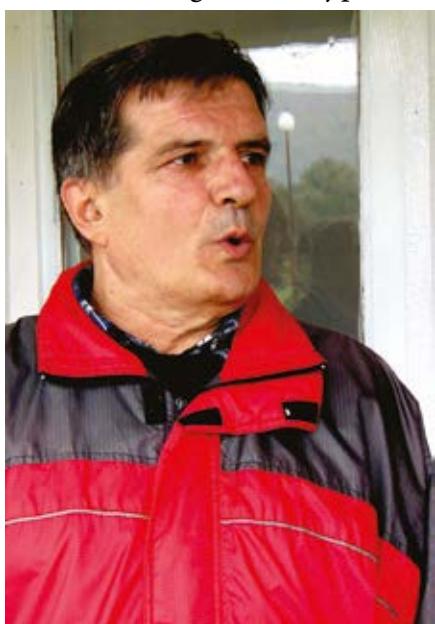

suda žalili se podbanu koji je stolovao u Kninu. U susjednom Lapcu su također bile brojne hrvatske plemenitaške obitelji od kojih su najboznatiji Draškovići, Oršići, Karlovići, Krčelići, Božičevići, te napose Utisinići. Iz potonjeg roda je Đuro Utješinić, vlasnik Kamička na Krki i prvi kardinal hrvatskog roda. Srb je poslije pripao knezovima Nelipićima koji su ga iz obrambenih razloga prepustili kralju Ludoviku I. Od 1449. godine ovaj prostor

je pripao slavnim Frankopanima. Tako je sve bilo do osmanskih os-

pa ubojstva civilnog stanovništva i najdramatičnija ubojstva i izgon sveukupne hrvatske populacije. Ovo krvavo razdoblje i danas izaziva zaprepaštenje, nerazumijevanje i bezosjećajnost prema raznorodnim i brojnim. Inače iz ovog kraja potječu poznate osobe kao što je čuveni glagoljaš pop Martinac, čuveni slikar Blaž Jurjević koji je oslikao triptike katedrale Sv. Lovre u Trogiru, profesor s američkih likovnih akademija i slikar Haueise Gustav Likan i brojni drugi.

Ali mi idemo na Unu! Vijugavim putem prolazimo Molovan, skrećemo u Otriću. Rana je jesen i pred nama je oblačan kratki jesenji dan s pretećom kišom.

vajanja iz šesnaestog stoljeća poslijе čega nastupa tragično razdoblje ovog kraja i ovog naroda. U otomanskom razdoblju kraj je priпадao Turskoj Hrvatskoj pa je do osamnaestog stoljeća svo stano-vništvo zamijenjeno bar tri puta. Ništa manji i tragični događaji nisu bili ni u Drugom svjetskom ratu. Pamte se i pišu brojna svire-

Okolo naselje Popina i druga mjesta, beskrajni proplanci i pašnjaci. Na južnom horizontu ogoljeli kamene gromade, a na sjeveru prema planini Čemernici gusta, tamnozelena plemenita šuma jele i smreke. Oblaci su sve brojniji, teži i tamniji. Ne propuštaju sunčeve zrake, a što se više penjemo na planinu sve

više je i magle i sitnih kapljica kiše. Prelazimo preko Čemernice i spuštamo se niz klanac prema Srbu i dolini Une. Okolo je prostorno proširenje načičkanih brda sa bujnom bjelogoričnom šumom ponajviše bukve nakićenom prekrasnim zlatnim jesenim bojama. U zraku se osjeća vlažni jesenji miris poodmakle brojne i bujne vegetacije.

Prolazimo Srb i na sedmom kilometru je Donja Suvaja i naš cilj čuveno vrelo Une. Mi ćemo ponajprije svrnuti na pastrvski ribnjak, kod naših domaćina braće Malenica. Oni sa vrela Une dobivaju vodu za uzgoj pastrve na ovom ribnjaku. Srdačna i već uobičaje-

na dobrodošlica ponajprije šljivom prepečenicom, raznovrsnim narescim, ali i dalmatinskim grožđem i vinima. Naime, naši domaćini su podrijetlom Dalmatinci a to nije dobro zaboraviti. Obilazimo ribnjak. Zaista nešto veličanstveno. Ali ipak najveća je njegova vrijednost unska voda koju ribnjak dobija direktno s izvora. Izuzetna je to voda. Hladna, bistra i čista, temperature 8- 9°C prebogata kisikom (11,7

mg/l). Cijela slivna površina koja je u naravi planinski kraj je pokrivena gustom crnogoričnom i bjelogoričnom šumom i na njoj praktički nema nikakvih ljudskih aktivnosti: industrije, intenzivne poljoprivrede ili drugih gospodarskih aktivnosti. Prostor oko ribnjaka je slabo naseljen, slabo prometan i udaljen je od glavnih prometnica, tako da nema potencijalnih stacionarnih ili tranzitnih zagađenja. I ostali parametri vode po pitanju mikrobiologije, sadržaja mikro i oligo elemenata, klorida, nitrita, nitrate, fosfata, bikarbonata i drugog,

čini je idealnom za uzgoj svih pastrvskih vrsta, ponajviše onih najzahtjevnijih kao što je potočna pastrva. Zbog toga se na ovom ribnjaku odvija nešto važno i dobro i zato je pastrva s ovog ribnjaka nadaleko poznata.

Ovaj kraj se najčešće naziva Gornje pounje kojeg na jugozapadu uokviruje visoka planina Lička Plješevica, s jugoistoka planina Šator. Gornje pounje se spušta sve

do Martin Broda. Možda se manje zna da dolina Gornjeg pounja sa izvorom Une, pored brojnih čak i sniježnih padalina ima najčešće submediteransku klimu. To zahvaljuje susjednim jadranskim rijekama Zrmanji i Butišnici čijim kanjonima dolazi topli mediteranski zrak.

O Uni se sve zna! O tome kako je dobila ime, da je duga 212 kilometara, da je jedna i jedina. Sam izvor je smješten na 450 metara

RIJEKA UNA

Duljina

Izvor

Nadmorska visina izvora

Nadmorska visina utoka

Prosječni istjec vode

212 km

Donja Suvaja, Donji Lapac

520 m

95 m (Sava kod Jasenovca)

202 m³/sek

Najnovijim istraživanjima (ronjenjem u izvor Une) dostignuta je dubina 205 metara, ali dno nije pronađeno.

nadmorske visine, a ispod je planine Stražbenice visoke 520 me-

a koje našem domaćinu na ribnjaku stvaraju brojne nevolje. Stručnjaci kažu da kraj i vrelo pripadaju dinarskom vapneničkom kraškom kraju.

I o vrelu Une se pokušava sve saznati. Biti će to teško, nemoguće kao i onda kada su pokušavali saznati koliko je duboko. Posljednji put su to radili brojni talijanski spelolozi predvođeni Luigiem Casatijem 2007. godine. Uspjeli su se spustiti i istražiti čak do 205 metara dubine, ali kraja nisu našli. Tako smo i mi saznali da je Una rijeka sa najdubljim vrelom u Europi.

Stojimo nad vrelom i ne možemo se načuditi ljepoti, ali i pitanju

kako je ovakva ljepotica uspješno izići iz ove dubine. Nju mora da su ljubomorni bogovi držali samo za sebe i skrili je duboko u podzemlju. Nekako je uspjela pobjeći, pritom je morala razmaknuti goleme planinske stijene, i to odjednom i na mah šiknuti na ovozemlje. Zato je ponajprije zrela, zanosna i podatna rađajući ponajprije plavetni izvor ukrašen sedrom. Potom pobjesni i na tom putu ništa ne ostavlja osim rubnih kamenih gromada. Da pokaže što može, već na petom metru stvorila je prekrasan slap a odmah ispod njega brojna slapišta. Pa se smiri stvarajući mirni smaragdini tok kao čudesni dugi tepih. Na obalama i postrano oplahuje i isušuje, stvara i razara, a u vodi zrcali i vrbe i ribiče ali i jastreba koji je skriven u krošnji i strpljivo čeka na neopreznu pastrvu. Ona je pred nama, tako divna kao probuđena povijest, božji spomenar, pred nama običnim smrtnicima i pokušava nam predložiti svoju stvarnost.

Unsko vrelo je zaštićeni objekt prirode i jedan od najvrjednijih hidroloških spomenika. Njime

gospodari Javna ustanova Zadarske županije „Natura Jadera“. Njenim naporima i naporima Udruge Vrelo Une iz Srbija, 2012. godine je uređena je i otvorena turistička staza sve do izvora ove ljepotice. Uređen je pristup, izgrađene zaštitne drvene ograde, vidikovci od kojih je impresivniji iznad slapa. Izrađene su i stručne table sa najvažnijim prirodoslovnim informacijama i putokazi i to sve do Vrela. Tako je omogućen siguran pristup i uživanje u čudesnoj prirodnoj ljepoti unskih vrela i slapova i važno, direktni kontakt s njima. Svugdje se možete spustiti na rijeku, kleknuti i zahvatiti vodu, šakom dakako! Popijte i dajte svom nepcu okrepnu i najbolji užitak koji je moguć, a svom tijelu najveću snagu koja postoji. Pravi je to i nepatvoren užitak, izazov i prestiž ne samo za znanstvenike nego za sve što je ljudsko i sve što je živo. Dođite i uvjerite se!

Za Vilu piše: Ante Malenica

Nema kod Muje emancipacije

Njemica, Talijanka i Fata nakon problema sa muževima odlučile potražiti pomoć u Strasbourgu. U odjelu za ravnopravnost spolova požalili su se da im muževi ne pomažu u kućanskim poslovima. Dobili su slijedeće upute: "Nemorate im kuhati ni prati po nekoliko dana, sigurno će promjeniti svoje ponašanje, za mjesec dana dodite ovdje da čujemo ima li napretka!"

Tako i napraviše, nakon mjesec dana referiraju jedna po jedna:

Njemica: "Ja mu nisam htjela prati rublje uopće, prvih 7 dana nisam ništa vidjela, ali onda je polako počeo prati jer je sam sebi smrdio, pa malo po malo i moje rublje. Ja sam zadovoljna!"

Talijanka: "Ja svom nisam htjela ništa kuhati, ispočetka nisam ništa vidjela a onda nakon gladovanja morao je sam sebi kuhati a po malo i meni, ja sam uspjela!"

"A vi Fato", pita službenica, ...

Pa isto kao i ove dvije gospođe, ja svom Muji nisam htjela ni kuhati ni prati. **U početku isto tako nisam ništa vidjela ali nakon 7 dana malo sam progledala na lijevo oko !!!**

nacionalni park
plitvička jezera

Informacije i rezervacije
T: 053 751 014, 751 015
F: 053 751 013
E: info@np-plitvicka-jezera.hr
www.np-plitvicka-jezera.hr

Pomognite donacijom završetak spomenika u Gospicu

NALOG ZA NACIONALNA PLAĆANJA

PLATITELJ (nazivlme i adresa): Udruga Ličana Vila Velebita Selska c. 20, Zagreb		Hinči: ☐ Valuta plaćanja: _____ Iznos: _____
		IBAN ili broj računa platitelja: _____
		Model: _____ Poziv na broj platitelja: _____
		IBAN ili broj računa primatelja: _____ HR7623600001501442990
PRIMATELJ (nazivlme i adresa): Udruga Ličana Vila Velebita Selska c. 20, Zagreb		Model: _____ Poziv na broj primatelja: _____
		Šifra namjene: _____ Opis plaćanja: _____
		Donacija za spomenik "Šime i Ante Starčević i Fran Kurelac" u Gospicu
		Datum izvršenja: _____
		Pečat korisnika PU
		Potpis korisnika PU

Valuta i iznos:
IBAN (račun) platitelja ili Platitelj:
Model i poziv na broj platitelja:
IBAN (račun) primatelja: HR7623600001501442990
Model i poziv na broj primatelja:
Opis plaćanja: Donacija za spomenik "Šime i Ante Starčević i Fran Kurelac" u Gospicu
Ovjersi

Velika fešta u Lučkom

Plitvički bećari

8. Stajnička noć

Restoran „NK Lučko“ u Lučkom bio je pre malen da primi sve goste koji su htjeli prisustvovati našoj tradicionalnoj Stajničkoj noći. Ovaj restoran bio je središte ličkog okupljanja u ovo rano jesensko vrijeme. Sastav „Plitvički bećari“ pripremio je predivan program koji nas je odveo u stara vremena naše mladosti i naših predaka – vrijeme koje, zahvaljujući entuzijastima, još nije zameo vjetar zaborava i još uvijek plijeni pažnju današnje

generacije. Čitavu noć se osjećao duh Like. Okupili su se brojni naši Ličani iz Zagreba i okolice, Siska, Slavonije, Like i brojnih drugih naših mesta. Među posjetiteljima su bili i predsjednik udruge

Ličana „Vila Velebita“ gospodin Nikola Kostelac, ZK „Sokolac“ gospodin Drago Perković i predsjednik ZK „Brinje“ gospodin Toni Rajković. Doživljaj za pamćenje i uspomenu, ali i sjeta na davna vremena naših korijena. Razdražani gosti prepustili su se osjećaju pripadnosti, zaigralo se nekoliko puta ličko kolo, zapjevala Vila i Sokol i ostale pjesme za dušu... Veliku pomoć organizaciji „noći“ pružili su naši brojni donatori, a to su:

- Sirana „RUNOLIST“ d.o.o.
- Otočac
- Pivovara „LIČANKA“, Donje Pazarište,
- OPG „MIŠČEVIĆ“, mini sirana, Josipdol,
- „Jammica“ d.d. Zagreb.

I na kraju što još reći: vidimo se iduće godine.

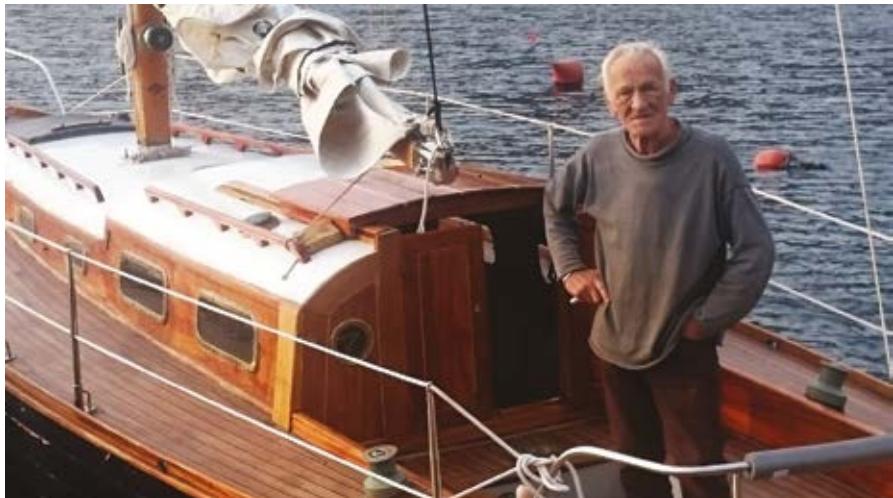

Za Vilu piše: Nikola Tominac

Drago Pavlić Jedrenjakom od Francuske do Hrvatske

Karlobažanin Drago Pavlić, inače rođeni Zagrabčanin, doselio se u Karlobag 1993. godine i od tada je vjeran ovom mjestu pod Velebitom. Sa samo 18 godina otišao je, pobegao iz političkih razloga, u Francusku. Prvu godinu radio je

u vinoteci u Dieppu. Slijedeće godine preselio se u Nicu gdje je ostao više godina. U Nici je sasvim slučajno napravio prvi značajniji biznis. Naime, nakon što je uređio interijer par poznatih i danas otvorenih kafića u Cannesu došla je "nemoralna ponuda". Restoran Felix na samoj obali, nakon što ga je Drago preuredio, posjećivao je poznati vlasnik kockarnica iz Monaka koji se vrlo brzo zainteresirao za izvođača radova na restoranu i želio upoznati

majstora. Sve ostalo je povijest. Drago je za najpoznatije kockarnice poput Palmbeacha u Monaku počeo izraditi štapove za skupljanje žetona. Posao je skoro propao, priča Drago kao anegdotu, jer je on razumio vlasnika kockarnice da želi jedan štap pa je ponudio visoku cijenu. Kako je vlasniku kockarnice to bilo skupo uporno je htio spustiti cijenu na što Drago, kao tipičan tvrdoglav Zagrebčanin, nije pristajao. Kada su napokon dogovorili cijenu,

postao je svjestan da je napravio životni ugovor jer je količina potrebnih štapova bila skoro neograničena. U Francuskoj je upoznao sadašnju suprugu Njemicu Haeidei koja je iz prvog braka imala kćer i sina. Tijekom godina Drago je proputovao Europu uzduž i poprijeko, upoznao ljude i običaje i na kraju se skrasio sa suprugom u Karlobagu. Kupio je kuću u centru, a u prizemlju uređio malu radionu za finu obradu drveta. Rijetki su imali priliku da im Drago otvoriti srce i dušu pa da vide svu ljepotu ukrasnih predmeta, lula i umjetnina koje su napravile majstorove ruke. I supruga Haeidei je umjetnička duša koja prostor radnje dodatno oplemenjuje svojim uracima.

Prošle godine nemirni duh je ponovno Dragu odveo u Francusku. Kratko vrijeme nakon posjete starim priateljima i poznanicima odlučio je kupiti drvenu jedrilicu i morem krenuti za Hrvatsku. Put od Vilefranke do Karlobaga trajao je mjesec dana. On i sin sami na brodu. Cijeli put prešli su na jedra jer se motor stalno kvario i nije bio pouzdan, a bilo bi i skupo. Tijekom puta zaustavljeni su se u Sv. Andori i Italiji. Krat-

ko su se zaustavili uz povijesni otok Elbu da obnove namirnice i vodu. Prije Sicilije zaustavili su se u blizini Napulja. Tijekom plovidbe Sredozemljem imali su

nevjerljivu iskustva s nevremenom, valovima, ali i izbjeglica-ma iz Afrike. U jednom trenutku čak ih je talijanska obalna straža zamijenila za izbjeglice pa su morali objašnjavati koji je smisao ploviti malim drvenim brodom od Francuske do Hrvatske. Nepovjerljivi talijanski policajci su ih dugo pratili na moru da se uvjere da je istina ono što su im rekli, a njima je društvo koje su neplanirano dobili na otvorenom moru dobro došlo. Priča Drago kako je pred obalama Sicilije imao va-

treno krštenje s valovima koji su dosezali visinu kuće pa rukom pokazuje prema Hotelu Velinac govoreći kako su valovi bili veći od hotela. Opisuje valove kao dugačke i visoke zagorske brege po kojima se brod spušta i diže, čime nas uvjerava da to nisu samo mornarske priče. Važno je sačuvati hladnu glavu jer koliko god val bio visok kad dođe do broda on ga svojom snagom i diže i nosi. Sin Valen i Drago su osjetili poseban osjećaj sreće kada su uplovili u Jadransko more. Do Karlobaga je bilo još tjedan dana plovidbe, ali kaže da su imali osjećaj kao da su isplovili u podvelebitski kanal i

da je Karlobag na dohvrat ruke. U Karlobag su uplovili tiho, mirno u smiraj jednog lijepog dana, a da njihovi sumještani nisu ni slutili kakvu su avanturu prošli Drago i njegov sin. Karlobag je postao bogatiji za jednu prekrasnu drvenu jedrilicu koja je postala pozadina za fotografiranje mnogih turista. Vrijedne ruke Drage uredile su jedrilicu na ljepotu turističkom Karlobagu.

*Za Vilu piše:
prof.dr.sc. Milan Vrklan*

Josip Brkljačić

SKULPTURA OD DRVETA

Sjedim u topolini sobe i pogled mi odluta na drvenu bistu ličana koji me promatra sa vitrine u kutu sobe. Gledam, i ne vidim da je to izrezbaren komad drveta, nego kao da me živo biće promatra. Gledam i vidim sav trud i ljubav koju je umjetnik svojim rukama oživotvorio u komadu drveta. Običnom komadu drveta. Umjetnik koji je sposoban da preobrazi komad drveta u skulpturu i da joj dušu je cijenjeni gospodin Josip Brkljačić. Ličanin, gospićanin, odrastao u prirodi i s prirodom. Rođen prije sedamdeset i tri

godine u Gospiću, gdje je proveo cijeli svoj život, od najranijeg djetinstva, osnovne i srednje škole, radnog vijeka. Početkom Domovinskog rata priključio se Hrvatskoj vojsci u obrani drage nam domovine. Sada svoje umirovljeničke dane provodi aktivno kroz mnoge aktivnosti vezane za lov, ribolov, vočarstvo, društevin radom, ali ipak najveće zanimanje i ljubav mu je izrada skulptura od drveta. Tu nalazi oslobođenje svoje kreativnosti, svoj izričaj. Nije bitno dali je to komad oraha, lipe, bazge, šljive, gloga, bukve....

Strpljivošću i vizijom stvara likove, rezbari brižno i najmanje minijature. Svojim likovima žena, muškaraca, životinja daje dušu. Taj samouki lički kipar je samozatajan umjetnik, umjetnik koji u tišini svoje radionice stvara prekrasne umjetnine od drveta. O svakom svom djelu Josip priča kao da je dio njega, dio njegove duše, jer sva ta dijela nemogu se ni izraditi a da ih i ne doživljava kako ih doživljava gospodin Brkljačić. Sada momentalno radi na izradi skulpture „VILA VELEBITA“, a koju planira završiti u veljači 2016. g. Svoje rade u dogовору са уdrugом ličana VILA VELEBITA planira изложити и у Zagrebu povodom 25. годинице осnutка udruge.

Za Vilu piše: Josip Milinković
Foto: Darko Brkljačić

Je li i mučenik Katoličke Crkve svećenik Ivan Burik bio "ustaški vikar" 1991. godine!?

● Tovarnički župnik Ivan Burik

Broj:	Prezime, i ime usmrtog:
Datum usmrti:	Datum mrtvosti:
Datum odgovora:	Datum mrtvosti:
UZROK SMRTI:	UZROK SMRTI:
x1	x2
x3	x4
Podaci o utrivenim smrtiljim:	
Udrževanje učinkovitosti:	
Smrtnje pokrenuti na:	
Obdukciju provodio je:	
Datum:	
Datum:	
Opis po liku:	

LEKARSKI IZVEŠTAJ O UZROKU SMRTI

Burik Ivan

Poznato i ime usmrtog: **BURIK IVAN**

Datum mrtvosti: **01.10.1991.** Datum mrtvosti: **01.10.1991.**

Poznato prethodno preživjelih: **(Ime, prezime, Mjesto)**

Datum prethodnog preživjelog: **(Ime, prezime, Mjesto)**

13. UZROK SMRTI — Podešci iz obzražene dokumentacije:

I. **Bolesnički stanje koja je prethodno dozvolio smrtnost.** **Eksplozija**

II. **Bolesnički stanje koja je prethodno dozvolio smrtnost.** **Eksplozija**

III. **Bolesnički stanje koja je mogla uticati da dođe do smrtenja, ali nije se dojavila u dokumentaciji.** **Eksplozija**

Neprimjeren za lice smrtno preživljavajuće osobu: pod vi je dan: **OZNAKOM UZROK SMRTI**, a pod vi je dan: **01.10.1991.** I stanja koja su prethodno dozvolio smrtnost kaže se nepravilno izjavljeno. Za lice smrtno preživljavajuće osobu: pod vi je dan: **01.10.1991.**

18. Podešci na deli u obdukciju: **Bolesnički stanje koja je mogla uticati da dođe do smrtenja, ali nije se dojavila u dokumentaciji.** **Eksplozija**

U: **Eksplozija** **01.10.1991.** **Obduktor: dr. Ljeposava Stanić** **Dr. Ljeposava Stanić**

(štampica)

Pomnijom analizom rukopisa lako je ustvrditi da je liječničko izvješće o uzroku smrti tovarničkog župnika Ivana Burika vlastotučno potpisala dr. Ljeposava I. Stanimirović. Ono što zburjuje i nameće, po ondašnju mrtvozornicu tzv. SAO Slavoniju, Baranju i Zapadnog Srijema, neugodna pitanja je činjenica da je ona napisala i potpisala sporni dokument ovjerivši ga žigom dr. Dragana Martinovića, također «krajinskog» mrtvozornika!

UHrvatskoj slavimo praznik Dan državnosti. Državnosti koje ne bi bilo bez brojnih žrtava. A među njima su i tovarničke žrtve, predvođene mjesnim župnikom vlč. Ivanom Burikom, mučenikom katoličke Crkve, jednim svećenikom ubijenim u Domovinskom ratu.

Udruga dr. Ante Starčević iz Tovarnika već godinama traga za istinom o mučeničkoj smrti

tovarničkog svećenika i pri tom je uspjela otkriti ime ubojice, ali i neke sumnjive okolnosti izvješća njegove smrti kojega potpisuje dr. Ljeposava Stanimirović. Istraživanjem i razgovorom sa svjedocima utvrdili smo kako je velečasnog Burika ubio Kosta Gvozdenov iz Vršca, pripadnik četničke postrojbe "Dušan Silni".

Kontroverzno je i liječničko izvješće mrtvozornice dr. Ljeposave Stanimirović od 12. listopada 1991. o uzroku Burikove smrti po kojemu on nije strijeljan, nego je poginuo od eksplozije. Postoje svjedoci koji su vidjeli Burikovo tijelo i uočili rupe od metaka. Više

preživjelih tovarničkih logoraša, među kojima i Pavlo Mijoković, svjedoči da su mještani našli velečasnog Burika mrtvoga na dvosjedu u podrumu. "Otkopao sam mu vestu" – doslovce je izjavio – "i video rupe od metaka na njegovim prsima. Velečasnog smo stavili u sivu najlonsku vreću, odnijeli ga na traktorskoj prikolicu na groblje i tamo ga položili pored ostalih ubijenih mještana."

Istražujući ovaj ratni zločin došli smo do dokaza, kako su lažnim dokumentima mrtvozornici dr. Ljeposave Stanimirović i dr. Dragana Martinovića odradivali prljavi posao za okupatorsku vlast, pa su, naknadno bez pregleda i danima nakon stvarne smrti, potpisivali lažne smrtovnice. O tome mogu posvjedočiti i preživjeli mještani, koji su skupa, s tada još živim tovarničkim župnikom vlč. Ivanom Burikom, već u rujnu 1991. pokopali ubijene branitelje i civile.

Ponovo pozivamo nadležne institucije Republike Hrvatske da rasvijetle zločin nad svećenikom Ivanom Burikom i drugim mještanim Tovarnika koji su ubijeni u egzekucijama nakon okupacije sela. Izražavamo nezadovoljstvo da počinitelji za ubojstva nisu procesuirani ni kažnjeni.

*Za vilu piše: Antun Ivanković
predsjednik Udruge
dr. Ante Starčević - Tovarnik*

MERCI

Obrt za izradu slastica

Slastičarna Merci je obiteljska tvrtka s višegodišnjim iskustvom i tradicijom.

Uz mnoštvo starih, već svim sladokuscima dobro poznatih proizvoda, nudimo i nove, uzbudljive i maštovite proizvode u širokom assortimanu: sladoledi, kolači, torte, čajna peciva, orahmjača, makovnjača, kuglofi, krafne i mnoštvo drugih finih proizvoda od dizanog i lisnatog tjesteta.

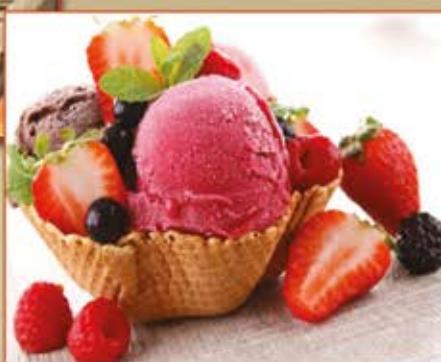
Bitno je napomenuti da radimo isključivo na bazi prirodnih materijala i sastojaka, a također smo u mogućnosti izraditi torte i kolače za dijabetičare.

*Nadamo se da ćete ovdje pronaći nešto za sebe i svoje najmilije....
Svima koji su se odlučili da naruče torte i kolače kod nas, ovim putem im
se zahvaljujemo na povjerenju.*

Tržnica Špansko

Dobriše Cesarića 71
10 000 Zagreb
01/3874-838
095/530-6372

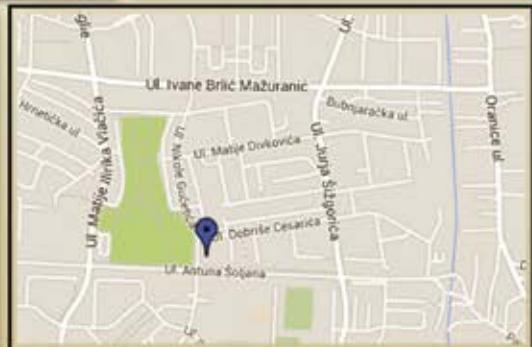
Mala Jazbina 5/II
10432 Bregana

01/3376-243
098/9759-597

*Slatki život učinite još sladim,
otkrijte našu slatkú tajnu*

Besplatna dostava za veće narudžbe

Ostvarenje plana i programa rada Udruge Ličana „Vila Velebita“, u Zagrebu u razdoblju od izborne skupštine do redovne godišnje skupštine

18. 10. 2012. održana Izborna skupština
13. 12. 2012. obavljena primopredaja radnih prostorija između Udruge i Grada Zagreba na adresi Kneza LJ. Posavskog 33, 35 i 37 u Zagrebu
12. mj. 2012. izvršeno preseljenje dokumentacije i ostalih materijalno-tehničkih sredstava na novu adresu sjedišta Udruge - Selska 20
12. mj. 2012. izdan časopis za Liku i Velebitsko primorje „Vila Velebita“
03. mj. 2013. delegacija Udruge (Kostelac, Asić, Crnić i Sorić) posjetila Udrugu Ličana u Požegi i prisustvovali Ličkoj večeri
04. mj. 2013. izdan časopis za Liku i Velebitsko primorje „Vila Velebita“
12. 04. 2013. održana „Lička večer“ u Zagrebu uz tradicionalnu ugostiteljsku ponudu i kulturno-umjetnički program kao izraz očuvanja ličke tradicijske kulture
01. 05. 2013. posjet predsjednika Udruge Ličanima u Bizovcu i Belišću
09. 05. 2013. održana misa za senjske žrtve na zagrebačkom groblju Mirogoj
13. 06. 2013. organizirana misa i prigodni program u čast dr. Ante Starčevića u Šestinama- Zagreb
15. 06. 2013. organiziran izlet u znak spomen sjećanja na dr. Antu Starčevića (Žitnik) i Šimu Starčevića (Karlobag). Usputno su ostvareni posjeti izvorima Gacke i Memorijalnom centru „Nikola Tesla u „Smiljanu“
08. 09. 2013. Hodočašće u Svetište Majke Božje – Krasno i na taj način je dostojno obilježen dan osnivanja Udruge. Upriličeni su obilasci Utočišta za medvjediće u Kuterevu i povjesno – kulturnih znamenitosti Brinja
09. mj. 2013. prigodno obilježavanje stradavanja žitelja Sinca - 1946. godine
10. mj. 2013. posjet gospodarskoj i kulturnoj manifestaciji u Gospiću - Jesen u Lici
10. mj. 2013. delegacija Udruge (Kostelac i Asić) posjetila Udrugu „Vrilo mudrosti“ u Slav. Brodu
10. mj. 2013. donesena Odluka o supokroviteljstvu i osnivanju Organizacijskog odbora za izgradnju Spomen obilježja Šimi i Anti Starčeviću i Franu Kurelcu Gospić
12. mj. 2013. izdan časopis za Liku i Velebitsko primorje „Vila Velebita“
18. 12. 2013. Redovna skupština Udruge

Tijekom godine koordinacija i suradnja s plansko-programskim aktivnostima ostalih zavičajnih klubova i udruga. Upravni odbor je u razdoblju od 18.10.2012. do 18.12.2013. godine održao 18 sjednica.

Ostvarenje plana i programa rada Udruge Ličana „Vila Velebita“ u Zagrebu u razdoblju od 18. 12. 2013. do 18. 12. 2014.

- 18.12. 2014.** Održana Redovna skupština Udruge.
- 21.02. 2014.** Održan „Susret Ličana i prijatelja Like“ u Zagrebu uz tradicionalnu ugostiteljsku ponudu i kulturno - umjetnički program kao izraz očuvanja ličke tradicijske kulture.
- 30.05.2014.** Organiziran Spomen izlet u Prag (barun Filipović) i Beč (generali Sarkotić i Borojević).
- 09.05.2014.** Prisustvovanje misi za senjske žrtve na zagrebačkom groblju Mirogoj.
- 17.05.2014.** Organiziran Spomen izlet u Karlobag u znak sjećanja na Šimu Starčevića (tvorca prve gramatike hrvatskog jezika pisane na ikavici, a tiskane 1812. godine u Trstu). Usputno je upriličen obilazak povijesno-kulturnih znamenitosti Brinja, posjet Muzeju Gacka u Otočcu i obilazak Pećinskog parka u Grabovači pokraj Perušića.
- 13.06.2014.** Organizirana misa i prigodni program u čast dr. Ante Starčevića u Zagrebu - Šestine.
- 08.09.2014.** Hodočašće u Svetište Majke Božje-Krasno i prigodno sjećanje na dan osnivanja Udruge. Obilazak Utošišta za medvjediće u Kuterevu.
- 04.10.2014.** Organiziran izlet gospodarsko - kulturnoj manifestaciji „Jesen u Lici“ u Gospicu.
- 10.12.2014.** U Zagrebu, u suradnji s Hrvatskim glazbenim zavodom organiziran Humanitarni koncert ozbiljne glazbe u povodu podizanja Spomen obilježja hrvatskim jezikoslovци ma, Šimi i Anti Starčeviću i Franu Kurelcu.
- 12. mj. 2014.** Izdan časopis br. 23. za Liku i Velebitsko primorje „Vila Velebita“

Tijekom godine održano je više tematskih sastanaka u Zagrebu i Gospicu, a u svezi podizanja Spomen obilježja hrvatskim jezikoslovcima, Šimi i Anti Starčeviću i Franu Kurelcu u Gospicu. Na sastancima su definirani poslovi i nositelji aktivnosti. Isto tako, javnosti je prezentiran model spomenika kao i prigodna knjiga.

Također je koordinirana posredna i neposredna suradnja s ostalim ličkim klubovima, udrugama i društvima na području Republike Hrvatske.

Upravni odbor Udruge je u prezentiranom razdoblju održao 17 sjednica.

Za Vilu pripremio: Dragutin Perković, dopredsjednik Udruge

Ostvarenje plana i programa rada Udruge Ličana „Vila Velebita“, u Zagrebu u razdoblju od 18. 12. 2014. do 18. 12. 2015.

- 22.01.2015.** U Zagrebu je organizirano predstavljanje knjige msgr. dr. M. Bogovića: „Lika i njezina crkva u prošlosti sadašnjosti“
- 13.02.2015.** Održan „Susret Ličana i prijatelja Like“ u Zagrebu uz tradicionalnu ugostiteljsku ponudu i kulturno - umjetnički program kao izraz očuvanja ličke tradicijske kulture.
- 09.05.2015.** Prisustvovanje misi za senjske žrtve na zagrebačkom groblju Mirogoj.
- 23.05.2015.** Organiziran Spomen izlet u Karllobag u znak sjećanja na Šimu Starčevića (tvorca prve gramatike hrvatskog jezika pisane na ikavici, a tiskane 1812. godine u Trstu). Usputno je upriličen obilazak povjesno-kulturnih znamenitosti Senja (Kula Nehaj i Muzej grada).
- 10.06.2015.** U Zagrebu je organizirano predstavljanje knjige dr. Ive Pećine: „Nestali bez traga“.
- 13.06.2015.** Organizirana misa i prigodni program u čast dr. Ante Starčevića u Zagrebu - Šestine.
- 26.06.2015.** Aktivno sudjelovanje u predstavljanju knjige M. Vučetića-Bijelog: „Lipice u Brinjskom kraju“.
- 02.07.2015.** U Zagrebu je organizirana promocija monografije „Umjetnost Like“.
- 08.09.2015.** Hodočašće u Svetište Majke Božje-Krasno i prigodno sjećanje na dan osnivanja Udruge. Obilazak Utošišta za medvjediće u Kuterevu.
- 03.10.2015.** Organiziran izlet gospodarsko - kulturnoj manifestaciji „Jesen u Lici“ u Gospicu.
- 11/2015.** Izvršeno uskladivanje Statuta Udruge sa Zakonom o udružama.
- 12/2015.** Izdan časopis br. 24 za Liku i Velebitsko primorje „Vila Velebita“.

Tijekom godine Održano više tematskih sastanaka u Zagrebu i Gospicu, a u svezi podizanja Spomen obilježja hrvatskim jezikoslovциma, Šimi i Anti Starčeviću i Franu Kurelcu u Gospicu. Također je koordinirana posredna i neposredna suradnja s ostalim ličkim klubovima, udružama i društвima na području Republike Hrvatske.

Koordinacija i posredna i neposredna suradnja s ostalim ličkim klubovima, udružama i društвima na području Republike Hrvatske. Prisustvovanje predstavnika Udruge na Ličkim večerima u Požegi (Ličko zavičajno društvo "Vila Velebita"), Slavonskom Brodu (Zavičajna udruža Ličana „Vrilo mudrosti“) i Zagrebu-Lučko (Zavičajni klub Stajnica).

Napomena:

Upravni odbor Udruge je u prezentiranom razdoblju održao 14 sjednica na kojima su prisustvovali i članovi Nadzornog odbora.

Za Vilu pripremio: Dragutin Perković, dopredsjednik Udruge

Pedala Pub

Pedala Pub Zagreb

TRŽNICA ŠPANSKO
Dobriše Cesarića 71
Zagreb

- Ugostiteljska ponuda Zagrebačke pivovare
- Egzotična balkanska piva susjednih zemalja,
- voćni sokovi,
- domaća vina
- žestoka pića
- kuhanje vino
- turska kava
- Julius Meinl proizvodi od kave

U fazi uvođenja:

- palačinke s nadjevom
- domaće kobasice,
- „viseće gaće“ - pršut
- krumpirove pole

Pedala bus d.o.o. osnovana je 08.01.2013. s ciljem pružanja usluga turističkog prijevoza i ugostiteljstva. Kao rezultat dugogodišnjeg rada u turističkom prijevozu, razne inovacije iz razvijenijih zemalja zapadne i sjeverne Europe koje su budući direktor i vlasnik uočili i koje su ih zaintrigirale, često su bile nespremne za hrvatsko tržište obzirom na njegovu fazu i razinu razvoja. Nakon pomognog općeg planiranja koje je trajalo oko godinu dana i putovanja po Europi, osmišljavanja koncepta poslovanja po uzoru na europske pub-ove, planiranja preuređenja postojećeg (prijasnjenog) objekta koji je preuzet te izgradnje terase osnovana je Pedala bus kao d.o.o. i započeto je sa realizacijom plana. U toku općeg planiranja, došlo je do razvoja ideje za uvođenje mobilnog šanca na kotačima – „mobilna Pedala Pub“ što je kasnije i sprovedeno u djelo te je na otvorenju Pedala Pub-a (fiksnog objekta), lokalnoj zajednici predstavljena i Pedala Pub mobilna verzija.

Pedala Pub fiksni je otvoren 19.05.2013. na rođendan direktora Jakova Kovačevića te je slavlje bilo ulostručeno. Otvaranje su popratili tamburaši, kočani orkestar i harmonikaš. Bio je to događaj za koji je znao skoro svatko u Španskom i Malešnici i skoro svi prijašnji poslovni partneri iz djelatnosti turističkog prijevoza.

www.bimbus.hr

Sandstone

Novi horizonti slobode kreiranja...

Inspirirani poviješću,
kreiramo budućnost...

Keramika Modus

KERAMIKA MODUS D.O.O.
VLADIMIRA NAZORA 67, 33515 ORAHOVICA, HRVATSKA
T: +385 (0)33 840 300, M: INFO@KERAMIKA-MODUS.COM

KERAMIKA MODUS TRADE D.O.O.
BRANISLAVA BOROTE 7, 21000 NOVI SAD, SRBIJA
T: +381 (0)21 493 270, M: INFONS@KERAMIKA-MODUS.COM

WWW.KERAMIKA-MODUS.COM

